מדינת ישראל

גנזך המדינה

פרוייקטים - אזור ירושלים

3/90 - 7/82

שם: פרוייקטים - אזור ירושלים

מזהה פיזי: רש - 12 / 1713

מזהה לוגי: 61.5/1 - 163 מס פריט: 1322524

מי כתובת: 03-315-10-09-01 14/10/2013

כתובת: 03-315-10-09-01 30/08/2006

27/12

מחלקה: חברון

מס' ארגז: 27/12

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

זכרון דברים

1. בין: החברה הממשלתית לתיירות (חמ"ת) – צד א'

לבין: החב' לפיתוח מז' ירושלים צד ב'

לבין: _____ צד ג'

2. בנושא **תכנון / ביצוע** פרוייקט תיירות משותף כדלקמן:

3. הפרוייקט: שער יפו

4. מקום: בשער יפו - ירושלים

5. שם המתכנן/ מתכננים: משה טפרדיה אדריכלים בע"מ

התמחותו: תכנון

כתובתו: רח' העמק 4 ירושלים

יוזמן ע"י: צד ב'

6. הביצוע: ייעשה במשותף / בנפרד

שם המבצע: _____

כתובתו: _____

יוזמן ע"י: _____

7. אחריות לנושא התכנון יחול על: צוות היגוי ובו נציג מכל צד

נציג המתכנן

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT Ltd

רחוב קרן היסוד 38 – ת.ד. 2645, ירושלים 91026 – טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. – P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL – TEL. 02-663154

8. אחריות לביצוע התכנון יחול על: צד ב'

9. מועד ביצוע: _____

10. מימון הפרוייקט יעשה עפ"י החלוקה הבאה:

א. **תכנון**
השתתפות צד א' עד 50,000 ש"ח כולל מ.ע.מ.
השתתפות צד ב' עד השאר כולל מ.ע.מ.
השתתפות צד ג' עד _____ כולל מ.ע.מ.

ב. **ביצוע**
השתתפות צד א' עד _____ כולל מ.ע.מ.
השתתפות צד ב' עד _____ כולל מ.ע.מ.
השתתפות צד ג' עד _____ כולל מ.ע.מ.

11. תנאי מימון הפרוייקט משוערים:

השתתפות צד א': עד -.50,000 בשנת העבודה 89/90

השתתפות צד ב': השאר

השתתפות צד ג':

12. תקבולים מהפיתוח:

13. הזכויות לגבי הפרוייקט ומהותן: משותפות

14. ניהול הפרוייקט יהיה: באחריות צד ב'

15. אחזקת הפרוייקט יהיה: באחריות צד ב'

16. תנאים מיוחדים: עם החתימה על זכרון הדברים תועבר מיקדמה בסך -.30,000 ש"ח לצד ב'. השאר לפי התקדמות התכנון בהתאם לחוזה שיחתם עם צד ב' והמתכנן

17. מימון צד א' מותנה:

בביצוע בפועל של התכנון והפרוייקט, ויהיה צמוד למועדים ישקבעו.

תאריך: 18.3.90

צד א' - חמ"ת | צד ב' | צד ג'

למניעת ספיקות מוצהר בזה כי הסכום שהוקצב ע"י החמ"ת לתכנון וביצוע הפרוייקט, הינו אומדן בלבד. החמ"ת שומרת לעצמה את הזכות המלאה לפי שיקול דעתה המוחלט והבלעדי לשנות ו/או להקטין את הסכום המוקצב.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

נכנס
04-4-1990

ירושלים, 20.3.90

לכבוד
אדריכל אורי שטרית
משרד ספדיה, אדריכלים בע"מ
רחו העמק 4
ירושלים

א.נ.,

הנדון : הצעת ייעוץ לתאורה
מכתבך ק2.2803.13-488

1. כפי שהסברתי לך בשיחתנו האחרונה, נראה לנו שבשלב זה איננו זקוקים לייעוץ כה יקר מחו"ל.

2. גם אם נשקול בעתיד הזדקקות לשירותיהם הטובים שלBrandston & Partners לא נוכל לעשות זאת בתנאים המוצעים על-ידם.

אין אנו נוהגים להעסיק יועצים על-פי שעות. גם לא מקובלים עלינו התנאים שלהם לשכ"ט מיוחד נוסף עבור שיחות טלפון מחו"ל, נסיעות אשל וכד'.

3. לפיכך התנצל נא בשמנו על שבשלב זה איננו מזמינים אצלם ייעוץ תאורה.

4. נדון שוב בנושא כאשר התכנון יגיע לשלב מתאים. אנו נוטים לייעוץ מקומי, שיקיים קשר ותיאום עם B.&.P., אך לא לתכנון מפורט, כה יקר, מארה"ב.

בכבוד רב,

יצחק יעקבי
מנכ"ל החברה

העתק: ד"ר רן כהן, מנהל אגף התכנון, החמ"ת
אינג' פאול אהרון, אומנה מהנדסים

רח' שמאי 8, ירושלים 94631 8 SHAMAI ST. JERUSALEM
טל' 243107, 231221, 224403-4 TEL.
פקס. 247137 FAX.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

מלכה לאיך ירושלים

ירושלים, 28.3.90

לכבוד
אדריכל אורי שיטרית
משה ספדי אדריכלים בע"מ
רחוב העמק 3
ירושלים

א.נ.,
לאורי שלום,

1. אינג' פאול אהרן דיווח לי על הפגישה שקיימתם שלשום בהשתתפות אד' קלאודו לוסטהאוז ממשרדך בקשר לעבודות שיפוץ חזית משטרת הקישלה, בכיכר הפנימית של שער יפו.

2. נושא זה לוחץ עלינו מאד כי הוא ישמש דגם-אמת, בקנה מידה של 1:1.

3. אני מבקש לכן שהתכניות לביצוע יהיו בידינו לא יאוחר מסוף השבוע הבא, היינו עד ה - 6.4.90, במגמה לקצר את התהליך עד כמה שאפשר.

אורי בכבוד
08-4-1990

בכבוד רב,

י. יעקבי
המנהל הכללי

העתק: דר' רן כהן, מנהל אגף התיכנון, חמ"ת
אינג' פאול אהרן, אומנה מהנדסים בע"מ

רח' שמאי 8, ירושלים 94631 8 SHAMAI ST. JERUSALEM
טל' 243107, 231221, 224403-4 TEL.
פקס. 247137 FAX.

משה ספדיה אדריכלים בע"מ

לאור תב

ב' בניסן תש"ן
28.3.1990
2.2803.13-488ק

דואר נכנס
17-4-1990

לכבוד

מר יצחק יעקובי
מנכ"ל החברה לפיתוח מזרח ירושלים
רח' שמאי 8
ירושלים

א.נ,

הנדון: הצעת יועץ התאורה לשירותי תכנון ככר שער יפו

בהמשך לפגישתי איתך ועם ד"ר רן כהן רצ"ב הצעתו של יועץ התאורה שהיום כבר מועסק בפרוייקט ממילא.

אודה על אישורך בהקדם.

ב ב ר כ ה ,

אורי שטרית

העתק: ד"ר רן כהן - מנהל אגף התכנון - חמ"ת.

המשרד: רח' הנביאים 6 תל אביב 64166 טל. 03-221471 פקס. 03-224679

משה ספדיה אדריכלים בע"מ

מנהל ספדיה

אורי שטרית
אברהם אסף
יעקב קשיצקי

בלה
לבית ירושלים

ל"ז באדר תש"ן
14.3.1990
2.0703.12-447ק

סיכום פגישה

פרוייקט : כלל שער יפו — רשם : מר אורי שטרית
נושא : תכנון רחבת פנים שער יפו
תאריך : 6.3.1990

נוכחים : ד"ר רן כהן - מנהל אגף התכנון - חמ"ת
✓מר איציק יעקובי - החברה לפיתוח מזרח ירושלים
מר אורי שטרית - משרד ספדיה אדריכלים
תפוצה : לנוכחים
מר משה ספדיה

---

1. הצעת השכר כפי שהוגשה על ידי משרד ספדיה אושרה. מר אורי שטרית התבקש להגיש מייד חשבון על סך 30,000 + תוספת מע"מ.

2. העבודה בשטח תקיף את הנושאים הבאים:

   א. שיפוץ חזיתות.
   ב. ריצופי הרחבת באכן.
   ג. ריהוט רחוב.
   ד. שילוט (עסקים, רחובות, הכוונה).
   ה. תאורה.

3. הוחלט לפנות למר John Roll היועץ הגרפי בפרוייקט ממילא, ולמר Howard Branston יועץ התאורה בפרוייקט ממילא. להגיש הצעות ליעוץ בתחומיהם. הנוכחים הכירו בחשיבות יצירת המשכיות בנושאים אלה בממילא אל תוך שער יפו.

4. אורי שטרית יפנה אל עדי זלינגר ממתן יועצי תנועה ע"מ שזה יגיש הצעת התקשרות עם החברה לפיתוח מזרח ירושלים בנושאי תנועה.

2/

רחוב העמק 4, ירושלים 94106, טל: 02-221471 פקס: 02-224679

משה ספדיה אדריכלים בע"מ

5. אורי שטרית יפנה לציון שרון ע"מ לקבל הצעת לעדכון מדידות קיימות של שטח הרחבה וחזיתות הבנינים.

6. אורי שטרית יפנה לצלם רפי מגנס לשם קבלת הצעה לצילום חזיתות הבנינים סביב הרחבה. ע"מ לבצע תעוד והנחיות תכנון בשיטה בה נעשה השימוש בממילא.

7. יועץ הניקוז והאינסטלציה הוא נחמן ניר.

8. בנושא הפארק שברחוב העמק בחלק הצמוד לחוצות היוצר (גן בלומפלד צפון), הציע מר יעקובי כי משה ספדיה ישוחח על כך ישירות עם הגברת רות חשין.

9. מר איציק יעקובי ציין כי חזית בנין המשטרה הותזה ונוקתה בחול וקיטור. בנין זה ישמש לניסוי טיפול בחזית. האדונים יעקובי ושטרית יפגשו במקום כדי לבדוק המשך טיפול בחזית כמו כיתול, הטרת כבלים וכדומה.

10. לו"ז:

הוטכם כי קונספט אדריכלי כללי של החברה יוצג לאדונים יעקובי וכהן באמצע אפריל עם הגעתו של מר ספדיה. היתר בניה יוגש בסוף חודש מאי אחרי תאומו עם מהנדס העיר וסגנו.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רח' שמאי 8, ירושלים 94631. טל' 243107, 231221, 224403-4 מקס. 247137

ירושלים, 25.2.90

לכבוד
ד"ר רן כהן
מנהל אגף תכנון
החברה הממשלתית לתיירות
ב א ן

א.נ.,

רן שלום

רצ"ב מכתב הסכמה של אדריכל אורי שטרית, ממשרד "משה ספדי אדריכלים בע"מ" מס' 2.2002.11-418ק מיום 20.2.90 לתנאים אשר פורטו במכתבי מיום 22.1.90.

בעקבות הסכמתך אנו מוצאים הזמנת תכנון מסודרת, כאשר בשלב זה אנו מפעילים את הסעיף של תכנון מוקדם פלוס, כדי שלא נחרוג ממסגרת התקציב המאושר.

הגב' לבנה טובול שלנו תתאם עוד השבוע פגישת עבודה עם מזכירתך כדי שנוכל להריץ את התכנון.

בכבוד רב,

יצחק יעקבי
מנכ"ל החברה

העתק: אינג' פאול אהרון, מפקח
אלי גרומי, גזבר

משה ספדיה אדריכלים בע"מ

משה ספדיה

אורי שטרית
אברהם אסף
סטנלי פילד
עפר ששיצקי

כ"ה בשבט תש"ן
20.2.1990
2.2002.11-418ק

לכבוד

מר יצחק יעקובי
מנהל כללי
החברה לפיתוח מרכז ירושלים
רח' שמאי 8
ירושלים

יצחק שלום,

הנדון: שרותי תכנון נוף ושיפוץ חזיתות

בהמשך למכתבנו מיום 15.1.90 ולמכתבכם מיום 22.1.90, מובאת להלן הערכה מעודכנת של השרותים -

א. תכנון כבירות/רחבה

שטח הרחבה	- 4,600 מ"ר
העלות תקציב פיתוח	- 600,000 דולר
אחוז שכר (לפי תעריף א.א.א.י.)	- 7.0%
שכר משוער (לא כולל מע"מ)	- כ- 42,000 דולר

ב. תכנון שיפוצים לחזיתות

שטח חזיתות לרחבה	- 2,200 מ"ר
העלות תקציב שיפוצים	- 100,000 דולר
אחוז שכר לאדריכלות (לפי תעריף א.א.א.י.)	
לעבודות מיוחדות (ללא שינויים במבנה	- 6.5%
שכר משוער לאדריכלות (לא כולל מע"מ)	- 6,500 דולר

כפי שתואר מהנ"ל, התאמנו את אחוזי שכר הטירחה לקביעותיכם בקשר לערך הביצוע אני מציע כי השכר יותאם לערך הביצוע כפי שיהיה בפועל.

אנו שמחים על האפשרות למתן שרותים לכם ומשוכנעים שהתוצאות תהיינה לשביעות רצון כולנו.

2/ . . .

בקשר לטבלת התשלומים אני מציע לאמץ את מבנה הפרקים בטבלת א.א.י.,
כדלהלן -

תכנון מוקדם - 20%
תכנון סופי - 23%
תכנון מפורט - 37%
פיקוח עליון - 20%

אודה לך אם יסוכם כי חשבונות חלקיים יוגשו מדי חודש, על פי ההתקדמות בכל פרק ופרק.

ב ב ר כ ה ,

אורי שטרית

העתק: איינג' פאול אהרון - מנהלת הפרוייקט

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 29.1.1990
מספרנו: 164

לכסוד
מר יצחק יעקובי
מנכ"ל פיתוח מז' י-ם
רח' שמאי 8
ירושלים

א.נ.

הנדון: מכתבך למר שטרית אורי

קיבלתי את מכתב תשובתך לספדי אדריכלים והינו מקובל עלי כשכר.
הנני מקווה שיועברו בקשותיך וימולאו ע"י האדריכל המתכנן ואזי נוכל לגשת לעבודה.

בהצלחה

ד"ר אדר' רן כהן
מנהל אגף תכנון

העתק: מנכ"ל חמ"ת

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 22.1.90

דואר נכנס
28-1-1990

לכבוד
אדריכל אורי שטרית
משרד ספדיה, אדריכלים בע"מ
רחו העמק 4
ירושלים

א.נ.,

הנדון: שרותי תכנון נוף ושיפוץ חזיתות
מכתבך מס:ק319-21101.9 מיום:15.1.90

לסעיף א'

(1) הערכת תקציב הפיתוח היא 600.000 $.

(2) אחוז שכר הטירחה המקובל בחברתנו הוא 6.5%.
במקרה שלכם אנו מוכנים לקבוע את שכר הטירחה לפי 7%.

לסעיף ב'

(3) ההערכה מקובלת.

(4) אחוז שכר לאדריכלות 6.5%.

חסרה לנו טבלת התשלומים לפי שלבי העבודה ולוח זמנים. נא להגישה בתיאום עם אינג' פאול אהרון, אומנה מהנדסים בע"מ.

בכפוף להסכמתכם לאמור לעיל אנו מציעים לקיים פגישה מסכמת בהשתתפות דר' רן כהן ראש אגף התכנון בחמ"ת ומנהל הפרוייקט מטעמנו אינג' פאול אהרון, אומנה מהנדסים בע"מ.

בכבוד רב,

יצחק יעקבי
המנהל הכללי

העתק: דר' רן כהן, ראש אגף התכנון, חמ"ת.
אינג' פאול אהרון, מנהל הפרוייקט.

שלום לכן
מיכ יעקבי
נשר ונמתי הסכמתם לשכ"
שזוכה.
שלמה איכלר

S/אורי

משה ספדיה אדריכלים בע"מ

משה ספדיה

אורי שטרית
אברהם אטף
סטנלי פילד
עמר שטיצקי

י"ח בטבת תש"ן
15.1.1990
2.1101.9-319ק

לכבוד

מר יצחק יעקובי - מנכ"ל
החברה לפיתוח מזרח ירושלים
רח' שמאי
ירושלים

א.נ,

הנדון: **שרותי תכנון נוף ושיפוץ חזיתות**

להלן נתוח ראשוני של שכר לביצוע הנדון. עם אישורכם נוכל להתחיל בביצוע העבודה ולהשלימה בהתאם ללוח הזמנים הנדרש.

א. תכנון ככרות/רחבה

שטח הרחבה	- 4,600 מ"ר.
הערכת תקציב פיתוח	- 700,000 דולר.
אחוז שכר (לפי תעריף א.א.א.י.)	- 8.5%.
שכר משוער (לא כולל מע"מ)	- כ- 59,500 דולר.

ב. תכנון שיפוצים לחזיתות

שטח חזיתות לרחבה	- 2,200 מ"ר.
הערכת תקציב שיפוצים	- 100,000 דולר.
אחוז שכר לאדריכלות (לפי תעריף א.א.א.י.) לעבודות מיוחדות (ללא שינויים במבנה).	- 7.8%.
שכר משוער לאדריכלות (לא כולל מע"מ)	- כ- 7,800 דולר.

אנו מציעים כי שכרנו יהיה על פי העלות בפועל ולפי התעריפים המתאימים כמוראה לעיל.

2/ . . .

שכר יועצים ומתכננים יהיה על בסיס תעריפי א.א.א.י. וישולם על ידיכם ישירות, או באמצעותנו, כפי שיקבע ביננו.

אנו מציעים כי תנאי התשלום יעשו ע"פי המקובל בתעריפי א.א.א.י. בשיעורים חודשיים.

נשמח לעמוד לרשותכם.

בכבוד רב,

אורי שטרית.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 4.12.89

דואר נכנס
07-12-1989

לכבוד
הגב' נירה פרץ
החברה הממשלתית לתיירות
ירושלים

ג.נ.,

הנדון: תכנון הכיכר הפנימית

בהמשך לשיחתנו אנו מבקשים לאשר לנו, מהתקציב המיוחד לתכנון 100,000 ש"ח.

הבהרנו את חשיבותה של כיכר שער-יפו לתשתית התיירותית בירושלים. דרך ציר זה מגיע היום לאתרי התיירות בעיר העתיקה רוב תנועת התיירים המבקרים בארץ:

א. למעלה מ-300,000 תיירים המבקרים במוזיאון העיר ירושלים, מגדל דוד.

ב. למעלה ממחצית התיירות הנכנסת. דהיינו התיירות הנוצרית, הן הצליינית, והן הכללית עוברים כאן בדרכם לכנסיית הקבר.

ג. קרוב ל-90% של התיירות הנכנסת הפוקדת את הבזארים, מרחוב דוד אל סימטאות השוק.

יש לציין כי מתוך שבעת שערי הכניסה לעיר העתיקה טופלו 6:

1. שער-שכם
2. שער הורדוס ("הפרחים")
3. שער האריות
4. שער האשפות
5. שער ציון
6. השער החדש

דווקא החשוב ביותר, הוא שער יפו, "נפל בין הכסאות" ולא טופל עד היום למעט שיפורים שביצענו מעל לחפיר המצודה. אנו נמצאים עכשיו בעיצומו של מבצע רחב היקף להסדרת התשתית ברובע הנוצרי. סיימנו את רחוב דוד, כולל ריצוף, יחד עם מעלות המרוניטים.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.
רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

בימים אלה אנו שוקדים על רחוב אררט בואך הכנסיה האשורית על שם סנט-מרק, הידועה כ - "אולם הסעודה האחרונה" של המזרחיים תוך תקוה לסיימו עד תחילת 1990. אנו עובדים במלוא המרץ במבואות הפטריארכיה היונית. באגפה הצפוני של הככר הפנימית של שער-יפו נמצאת לשכת התיירות, העמוסה במשך כל שעות היום, ודוקא כיכר זו מוזנחת וזועקת לטיפול.

אנו רואים, לכן, פרוייקט זה בעדיפות גבוהה ומבקשים לאשר את התקציב הדרוש לתכנונה, על-מנת שנהיה מוכנים עם תיק תכניות לביצוע בשנה הקרובה.

התכנון יכלול:

א. ריצוף השטח מהשער ועד למבואות הרובע הארמני.

ב. שיפוץ החזיתות של המבנים היפים העוטרים את הככר ובראש בראשונה בתי המלון "אימפריאל", ו-"פטרא", מרכז המידע הפרנציסקני וכד'.

ג. שתילות ונטיעות.

ד. ריהוט רחוב, ספסלים, גופי תאורה, פחי זבל.

ה. שילוט בשלוש שפות.

נא אישורך.

בכבוד רב,

יצחק יעקבי
המנהל הכללי

העתק: מר יעקב אפרתי, גזבר העיריה
מר מרדכי מרדכי, סגן הגזבר לתקציבים
מר אלי גרומי, גזבר החברה

S/נירה

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 21.5.89

לכבוד
מר מתי טליה, יו"ר
מר ויליאם זבידה
מר אברהם בוצר
גב' חני לוי
מר אמנון לינדה
מר מיקי פדרמן
מר גדעון שניר
מר אפרים רונן

גבירתי ורבותי,

לבקשת הגב' נירה פרץ הכינונו ניר עבודה לקראת הצגת תכנית הפעולה של חברתנו בשנים 1989/90 - 1990/91, בישיבת ועד הכספים של החמ"ת ביום ד' 24.5.89.

החומר הוכן לפי הנחיות שר התיירות והתרכז בשני פרוייקטים גדולים כדי שלא לפזר את המאמץ על פני תכניות קטנות.

החומר הוכן ב-3 פרקים, באלפי ש"ח כדלקמן:

1. פתוח אתרי תיירות במרכז העיר ב-1989/90, כשהפרוייקטים שחמ"ת משתתפת במימונם מופיעים בסעיף א'. העבודות שהעיריה מממנת אותן בעצמה מופיעות בפרק זה תחת סעיף ב'.

2. פרוייקטים שהחברה ביקשה מימון מחמ"ת וטרם נענתה, בעדיפות א'.

3. פרוייקטים שהחברה ביקשה מימון מחמ"ת וטרם נענתה, בעדיפות ב'.

בכבוד רב,

אל עורמי,
גזבר החברה

העתק: מר י. יעקבי, מנכ"ל החברה
גב' נירה פרץ, הממונה על התקציבים חמ"ת

21.5.1989

1. פתוח אתרי תיירות במרכז העיר 1989/90 - 1990/91

א. בהשתתפות החמת

	עלות כוללת	ביצוע 89/90	ממון/חמת	מימון עיריה	ביצוע עתידי	
(1) ככר בית יואל	500	500	180	320	----	
(2) רח' סלומון + הלל ריבלין	550	520	50	470	30	תאורה
(3) שיפוץ חזיתות ושילוט תיירותי	2400	840	420	420	1560	
סה"כ סעיף א.	3,450	1,860	650	1,210	1,590	

ב. בצוע במימון עירוני בלבד

(1) הככר הדרומית גג בית המהנדס	150	150	---	150	---	
(2) רח' סלומון דרומי ריבלין	120	120	---	120	---	
סה"כ סעיף ב'	270	270	---	270	---	
סה"כ פרק 1	3,720	2,130	650	1,480	1,590	

2. פרוייקטים שהחברה ביקשה מימון מחמת וטרם נענתה-בעדיפות א'

(א) ככר ציון	5.400	300	100	200	5100	
(ב) ככר פנימית שער יפו	2,700	270	100	170	2430	
(ג) רח' סלומון צפון	240	240	120	120	---	
(ד) התיר הדרומי של המצודה	800	800	200	600 *		
(ה) שיפוץ חזיתות ברח' יפו	960	960	460	500		
סה"כ פרק - 2 -	10,100	2,570	980	1,590	7,530	

3. פרוייקטים שהחברה ביקשה השתתפות של החמת בעדיפות ב" ולא נענתה

(א) ככר דרומית גג חניון בית המהנדס	250	250	100	150	
(ב) חשיפת הככר ההרודיאנית בגן העפל	500	500	500	---	
סה"כ פרק 3	750	750	600	150	

* במימון משותף עיריית ירושלים + הקרן לירושלים

מנכ"ל

לאיה
ירושלים

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 5.5.1989
מספרנו: 3233

לכבוד
מר י. יעקבי
מנכ"ל חל"פ מז' י – ם

א.נ.

הנדון: כיכר ציון
מכתבך בנדון מיום 3.5.89

קבלתי בתודה מכתבך לנושא ככר ציון.

להזכירך, סיכומנו היה כי אנו נשקול בחיוב השתתפות בתקציב תכנון ככר ציון בירושלים.
ואולם, ו. תכנון של החמ"ת **טרם** סיכמה את תוכנית העבודה והקצאת משאבים לנושאים אלו לשנת 89/90, לפיכך אין בחמ"ת עדין סיכום באשר להאם וכמה תהה השתתפותנו בתקציב זת.

עם קבלת ההחלטה בנדון, לאחר שיסתיימו דיוני הוועדה נשוב ונודיעך, ולאחר חתימת הסכם שת"פ בנדון ימונו נציגנו לנושא התכנון, נוכל לממש התחייבותנו באם תווצר.

בברכה,

נ. פרץ ממונה על התקציב

העתק:
מר א. רונן- מנכ"ל חמ"ת
מר ר. כהן – מ.א. תכנון – חמ"ת
מר א. גרומי – גזבר העיריה
מר נ. מלצר – מתכנן

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645 , JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

דואר נכנס
21-9-1989

דואר נכנס
21-9-1989

המועצה האיזורית מטה-יהודה

י"ב באלול תשמ"ט
12 בספט' 1989

תיירות5 כ.2

סיכום ישיבת עמותת תיירות (ועדה מצומצמת) ב-29/8/89

משתתפים: ד"ר רן כהן - חמת, קובי מלר - מ. התיירות
אזי, עודד, מאיר'קה - מ.א. מטה-יהודה
יומהל'ה (הגיע באיחור).

1) רואינו גדעון יגר ואבי ברוק - הציעו את הצעתם לתכנן וללוות את הפרויקטים באיזור מטה-יהודה.

2) סוכם לתאם עם עמנואל אלון שיביא מס' הצעות מעשיות לביצוע, ואז יחתם אתו הסכם.
(הצוות שיפגש עם עמנואל אלון - מאיר'קה, יומהל'ה, אזי, עודד).

רשם: מאיר ויזל

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 4.9.1989
מספרנו: 3724

לכב'
מר עמרם שושן
ראש המוא"ז גזר

מר יחיאל דמתי
ראש המוא"ז מודיעים

גב' רודיקה רבינוביץ
מינהל מקרקעי ישראל

מר נתן סאס
קק"ל – הרי יהודה

א.ג.נ.

הנדון: תוכנית פיתוח תיירותית למוא"זים מודיעים – גזר

בתאריך 12.6.89 נערכה במחוז המרכז ברמלה ישיבה רבת משתתפים כאשר המטרה היתה כניסה לתוכנית פיתוח תיירותית.
בשיחות שקוימו ובהתאם לפרוטוכול שנערך , אני מבקש לקבל מכל המכותבים את תגובתוהים לגבי מימון תוכנית פיתוח כזו כאשר ההערכה הראשונית לעלות הכספית המבוססת על הנסיון שנצבר במשך שנות עבודת אגף התכנון בחמ"ת מורה על סדר גודל של 120,000 ש"ח.

החברה הממשלתית לתיירות הקציבה במסגרת תקציב אגף התכנון את הסך של -.30,000 ש"ח לשנת העבודה 89/90.

הנני מציע להקים ועדת היגוי מיקצועית שתכלול נציג מהגופים שתוכל לגשת לביצוע התכנון.
מי כמונו יודע שכל רגע מבוזבז יהיה אבידה גדולה ובכיה לדורות.

שותפים לתוכנית הן מימונית והן תכנונית הינם:

א. המחוז + משרד הפנים.
ב. מו"אז מודיעים.
ג. מו"אז גזר.
ד. מינהל מקרקעי ישראל.
ה. קרן קיימת לישראל.
ו. החברה הממשלתית לתיירות

לאחר שיגיעו אלי תשובות החברים אוכל לזמן ישיבה שבה ידונו שלבי העבודה ועלויותיהם המפורטות.

בברכה,

ד"ר אדריאן כהן
מנהל אגף תכנון

העתקים:
הממונה על המחוז מר שיש
מנכ"ל חמ"ת – מר א. רונן
אדר' ט. לייטרסודרף.
מתכנן המחוז – מר גיעש
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה – מר ע. לאלו.

מס' פקס 02-663159
רחוב קרן היסוד 38 – ת.ד. 2645, ירושלים 91026 – טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645 , JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

מועצה איזורית מטה-יהודה

העמותה לקידום ופיתוח התיירות ביהודה
רח' אהליאב 29, ירושלים טל' 02-551972

דואר נכנס
20-8-1989

י"ז בתמוז תשמ"ט
20 ביולי 1989

פרוטוקול מישיבת הנהלת עמותת התיירות ב-14/7/89

משתתפים: עודד מגידו - נטף, קובי מלר - משרד התיירות, אורי סילברסטון-הסוכה"י, דודו - גוש עציון, ד"ר רן כהן - חמת, שמוליק - מבוא ביתר, שמול - ר.ש.ט, יומהל'ה - נחשון, אלימלך -מטה-יהודה, אזי - נוה-אילן, ג'וחה - רמת-רחל, מאיר ויזל - מטה-יהודה, נתיב-הל"ה

המתכננים הסבירו הצעותיהם:

זאב ברקאי
אלון עמנואל
קלמן כץ
עדי ניב - לא הגיע

לאחר דיון בכל ההצעות שהוגשו סוכם להמשיך בקשר עם אלון עמנואל.

הצוות מטעם העמותה שימשיך את הקשר: מאירק'ה, דודו, יומהל'ה, עודד, אזי, קובי מלר - מ. התיירות, ד"ר רן כהן - חמת.

הצוות הנ"ל יתכנס לפני המשך הקשר עם אלון עמנואל.

רשם: מאיר ויזל

העתק: למשתתפים
תיק

אלון מטה יהודה
מאיר

MATEH YEHUDA
REGIONAL COUNCIL

מועצה אזורית מטה יהודה

אבו-גוש
אביעזר
אבן ספיר
אדרת
אורה
אשתאול
בית זית
בית מאיר
בית נקופה
בקוע
בר-גיורא
גבעת יערים
[illegible]שעיהו
גפן
הראל
זכריה
זנוח
טלז סטון
טל-שחר
ישעי
יד השמונה
כפר אוריה
כסלון
לוזית
מבוא ביתר
מוצא
מחסיה
מסילת ציון
מטע
מעלה החמישה
נוה-אילן
נוה שלום
נחם
נחושה
נחשון
נטף
[illegible]ים הרים
נתיב הל"ה
עגור
עין נקובא
עין רפה
עמינדב
צובה
צלפון
צפרירים
צרעה
קרית ענבים
רוגלית
רמת רזיאל
רמת רחל
שדות מיכה
שואבה
שורש
תירוש
תעוז
תרום

מרכזים אזוריים
אבן העזר
ניזו
הר טוב
ליאון
עין כרם
צור הדסה

העמותה לקידום ופיתוח התיירות ביהודה

י"ח בסיון תשמ"ט
21 ביוני 1989

תיירות2 כ.2

דואר נכנס
4-7-1989

לכבוד

ח"נ,,

הנדון: ישיבת עמותת הנהלת התיירות

ב-16/6/89 התקיימה ישיבת הנהלת עמותת התיירות, הריני לציין שמס' הנוכחים היה קטן, הדיונים היו חשובים ועקרוניים וחבל שלא כל חברי ההנהלה הגיעו.

1. רצ"ב תמצית פרוטוקול מישיבת הנהלה.

2. מפת תיירות - אנו מפעילים את הוצאתה לאור של המפה. מפיקי המפה "פני הארץ" קיבלו הוראות וצילומים של האתרים. מאחר ולא היתה הענות לגבי הפרסומת, נמסר חומר למפיקי המפה, ולאחר פרסום המפה יחוייבו כל בעלי האתרים התיירותיים באיזורנו. המידה הסטנדרטית לפרסום תהיה 2 משבצות (5 ס"מ × 10 ס"מ) והחיוב יהיה כ-1,000 ש"ח, במידה וישנם כאלה המעונינים בפרסום גדול יותר (בנוסף לאלה שכבר הזמינו) נא להודיע לנו עד סוף חודש זה.

3. תכנון - פרוגרמה - כפי שכתוב בפרוטוקול המצ"ב, הישיבה הבאה תתקיים במשרדנו ביום שישי 14/7/89 בשעה 08,00 בבוקר, החל מ-08,30 בבוקר נשמע מפי המתכננים, כל אחד בנפרד את רעיונותיו.

אני מקוה להשתתפות מלאה של חברי הנהלת העמותה.

בברכה,
מאיר ויזל
יו"ר העמותה

בית המושבים, רח' אחליאב 29 רוממת. מיקוד: 94467 ת.ד. 6835 ירושלים. טל. 551911

20 יוני 1989

באמצעות פקסמיליה

לכבוד
מאיר ויזל
סגן ראש המועצה
מועצה אזורית מטה יהודה

פרוטוקול מישיבת הנהלת העמותה

שנערך בתאריך 16 חודש יוני שנה 1989

יו"ר : מאיר ויזל.

נוכחים : עודד מגידר נרוי, שמואל כריטשטרן חודא ביוה, ניצן לוי החברה להגנת הטבע, ברקן אליעזר מטה יהודה, עדי טלר נורה אילו, אביבה קפלן, עו"ד מועצה איזורית מטה יהודה, דוד לבדוי מועצה איזורית גוש עציון, ג'ינג'י נחשון.

סדר היום:

1. אישור חפת חיירות
2. רישום העמותה.
3. פרסומת.
5. תכנון פרוגמה כללית לאיזור מטה יהודה.

החלט:

1. הוצגה על ידי היו"ר חפת החיירות, המפה ארשה.
2. רישום העמותה יעשה בימים הקרובים על ידי המיילוים שוומר על טפטי הרישום.
3. פרסומת - החלט לא להקציב בשלב זה הקצבה כלשהי לפרסומת.
4. החלט להטמיך את מאיר ויזל להומין מועמדים לביצוע התיכנון לישיבת ההנהלה הבאה לצורך דיון בהצעותיהם.
5. החלט כי הישיבה הבאה תתקיים ביום 14/7/89 בשעה 18:00 במשרדי המועצה האזורית מטה יהודה, ותימשך כ- 4 שעות לצורך דיון בהצעות השונות לתכנון האיזור.

רשם מאיר ויזל
יו"ר העמותה

מ/ג-ויזל.

מרכז לתיכנון בערים היסטוריות - ירושלים
THE JERUSALEM CENTER FOR PLANNING IN HISTORIC CITIES

לבורר: אבל הרב המשל ליבלר

יט' בטבת תשמ"ט
27 בדצמבר 1988

אל : אדריכל מייק טרנר, יו"ר איקומוס - ישראל.

מאת : מרים אטלינגר, מתכננת ערים, מנהלת פרוייקט חינוך למורשת ותכנון במרכז לתכנון בערים היסטוריות - ירושלים.

דוא"ר
18 -1- 1989

הנדון: דו"ח מכנס עבודה מכינה שערך "Jeunesse & Patrimoine"
(נוער ומורשת) ביונסקו ביום 21.11.88,
בסיום כנס איקומוס-אינטרניישונל בפריז

השתתפתי בכנס זה כנציגת איקומוס-ישראל.

בכנס השתתפו כשלושים נציגים מארצות שונות ומאזורי צרפת השונים, במטרה להכין את הכנס הבין-לאומי הראשון שיתקיים בנושא חינוך למורשת בשנה הבאה בצרפת, ויכלול 200 נציגים מן העולם הרחב.

הכנס יתקיים בפריז בתאריכים 1.12.1989 - 27-30.11.1989 ביוזמת ובהפקת "Jeunesse & Patrimoine" ובחסות איקומוס-אינטרניישונל.

בכנס ההכנה דיווחו כל הנציגים על הנעשה בתחום החינוך למורשת בארצם.

בדיווח שלי כללתי את פועלם של המועצה לשימור אתרים, החברה להגנת הטבע, מוזיאון מגדל דוד, מוזיאון ישראל, חיל חינוך של צה"ל והמרכז לתכנון בערים היסטוריות - ירושלים, אשר במסגרתו אני מנהלת את פרוייקט החינוך. כן ציינתי את מקומם של בתי הספר בירושלים אשר בהם לומדים החל מגיל שמונה "לימודי ירושלים", ואת מקומם של מחנכים רבים בארץ אשר במודעותם וביוזמתם האישית, מכניסים שיעורי שימור מורשת ותכנון, למערכת הלימודים של תלמידיהם.

סביב הכנס יצרתי הזדמנויות להציג את עבודת החינוך למורשת בארץ, באופן אישי בפני פרופ' טומצ'בסקי נשיא הכנס המתוכנן של 1989, בפני ראשי מחלקות שונות במשרד התרבות הצרפתי והמועצה הלאומית לשימור אתרים הלוקחים חלק בהקמת הכנס, ובפני נציגי ארה"ב, ארגנטינה, הונגריה ודרום צרפת.

כל אחד מעשרת האנשים האלה קיבל ממני חוברת "מורשת ובנין ירושלים" אשר בו ציורים, תכניות וטקסטים של תלמידים שנעשו בסדנאות החינוך של המרכז לתכנון בערים היסטוריות ותורגמו לצרפתית ואנגלית לצורך הכנס. (העבודות בחוברת נעשו ע"י ילדי ירושלים, ילדי מיעוטים וילדי תפוצות הגולה).

2/..

37/211 Pierre Koenig Street, Talpiot Industrial Zone
P.O.B. 151-534 Jerusalem 93469 Israel Tel. 02-782556-783196-783378 .טל
רח' פיר קניג 37/211, אזור התעשיה תלפיות
ת.ד. 151-534 ירושלים 93469

רמת העבודה של התלמידים עוררה הד רב ומאוד חיובי אצל כולם.

עלונים המתארים את סדנאות החינוך חולקו על ידי לכל משתתפי הכנס בצרפתית ואנגלית וכך גם בכנס איקומוס הבין-לאומי שהתקיים ימים ספורים לפני כן בפריז ובו משתתפים רבים מארצות העולם. לצערי, לא היה בידי חומר אחר להפצה ממוסדות אחרים בארץ אך מה שהיה בידי עזר בהחלט להפגין נוכחות ישראלית בשני הכנסים כאחד בנושא החינוך.

מהדיווח של נציגי הארצות השונות בדיון עלה, שצרפת היא אכן המובילה בעולם בתחום החינוך למורשת וברוב הארצות נמצאים עדיין בתחילת העבודה או אפילו רק בתכנון פיתוח רגישות ומודעות בקרב הנוער, לערך המורשת הבנויה ולשימורה.

בצמוד לכנס, ביליתי יום עבודה פורה בעירית Aix-en-Provence עם הממונה על פרוייקט החינוך למורשת שגם סיירה איתי ברחובות העיר שתכנית החינוך מתייחסת אליהם.

אחרי גמר הכנס, הזמינה אותי גב' גרדיס - מזכ"ל "Jeunesse & Patrimoine" לישיבת עבודה במשרדה, יחד עם גב' טימקן נציגת ארה"ב.

בישיבה ענייניית שמטרתה בניית המשך הקשר עד הכנס של 1989, הביעה גב' גרדיס את הערכתה לרמת העבודה החינוכית בארה"ב ובישראל (הארצות היחידות שהביאו חומר עבודה ממשי) וביקשה מאיתנו להיות אנשי הקשר שלה, כל אחת בארצה. זמן מה לאחר מכן חזרה הגב' גרדיס על בקשתה במכתב המצ"ב.

ביקרתי גם בסדנאות עבודה של חינוך תלמידים למורשת, בפריז ובדרום צרפת, והבאתי חומר מעניין בתחום זה.

החומר עומד לרשות המעוניינים הן לעיון והן להעתק בתאום מראש (טלפון: 02-783378).

בימים הקרובים אקבל דרך הדואר מפריז, את השאלונים ודפי ההבהרה של מטרות ונושאי הכנס הסופיים של "Jeunesse & Patrimoine" 1989 אשר עליהם עבדנו מחדש בישיבת העבודה בכנס בו השתתפתי.

אשמח לעבוד בשיתוף פעולה עם המועצה לשימור אתרים והחברה להגנת הטבע כפי שהימלצת, להפצת השאלונים למועמדים לנציגות בכנס 1989 לכל מי שהנושא נוגע לו, ובדיקתם לכשיוחזרו אלינו.

מארגני הכנס הבהירו כי מטרתם היא להציג צורות וגישות חינוך מרובות ככל האפשר. עם זאת הודגש שהנציגים חייבים להיות אנשים שיודעים לרתק בדיבורם (בצרפתית או באנגלית) מתוך דאגה להצלחת הכנס, ויכולים לדווח על פעילותם של גופים שונים ולא רק על עבודתם הם.

הנהלת הכנס תבחר מתוך האנשים שנמליץ למועמדות בכנס (גם לפי שיקוליה) במי ובכמה מתוכם היא מעוניינת, לפי מספר המקומות הפנויים ולפי דרגת הייחודיות של פועלם בתחום החינוך למורשת.

3/..

זה מה שגב' גרדיס - מזכ"ל "Jeunesse & Patrimoine" ביקשה ממני להבהיר לשותפי לענין בארץ.

תודה לך על ההיזדמנות המרתקת שהיתה לי במפגש עבודה זה, בחברת אנשי חינוך ומורשת מארצות רבות, כולם נלהבים סביב נושא משותף.

ב ב ר כ ה,

מרים אטלינגר

מרים אטלינגר.

העתק:
אדריכל אמנון ניב - מנכ"ל המרכז לתכנון בערים היסטוריות, ירושלים.
מר ידידיה שגב - מזכ"ל הועד הישראלי לאונסקו, משרד החינוך והתרבות.
מר עוזי מנור - ארב"ל, משרד החוץ.
מר ג'ק אביעד - שגריר ישראל באונסקו.
חברי מזכירות איקומוס - ישראל.

נוגעים בדבר :
אגודת האדריכלים.
החברה להגנת הטבע.
החברה הממשלתית לתיירות.
המועצה לשימור אתרי התיישבות.
מוזיאון ישראל - אגף הנוער
מר סעדיה מנדל - ראש המח' לעיצוב הסביבה, בצלאל.
אגף העתיקות.
משרד הפנים.
חברי הועד המנהל של המרכז לתכנון בערים היסטוריות.
חברי העמותה של המרכז לתכנון בערים היסטוריות.

JEUNESSE & PATRIMOINE
YOUTH & HERITAGE
INTERNATIONAL

Paris, December 4th., 1988

Dear Ms Ettinger,

We were delighted that you could participate in the ICOMOS meetings in Paris on Nov 17,18, and on November 21 in prepariation for the conference "Understanding and protecting the architectural heritage : education and training for young people" to be held at UNESCO from November 27 to December 1, 1989.

I would like to thank you, in name of the organization Committee, presided by Jean-Pierre Bady, Director of National Heritage at the Ministry of Culture and Communication, for accepting to be our correspondent in the Israel during the conference.

We do indeed hope you will be able to establish an inventary to the in-school and extra-curricular activities organized for children and youth in relation to preservation of artistic and architectural heritage. Il would also be interesting to obtain information on the activities planned in technical and craft schools for the preservation of existing heritage. We would appreciate recieving, as soon as possible, a list of the persons working in this field, so as to decide if they should be "keynote-speakers" or designated to work on different themes during the conference. We feel that in order to accomplish quality work during the conference, the participants should be limited to no more than 200 persons.

Your cooperation in the selection an examples of projects to be presented in the exhibition that will take place at UNESCO during the conference would also be important.

We hope that you will be able to take part in the next international meeting, to be confirmed at a later date.

Again, thank you for all of your efforts and assistance.

Sincerely yours,

B. M. Gradis

Bernadette Gradis
Secretary General, Youth and Heritage.

Mrs Miriam ETTINGER
ICOMOS ISRAEL

Secrétariat : 9, avenue Franklin-Roosevelt, 75008 PARIS - FRANCE - Tél. (1) 42 25 91 92
Siège social : La Fondation Roi Baudouin 21, rue Brederode - 1000 BRUXELLES - BELGIQUE - Tél. (02) 511 1840
Associé à l'I.C.O.M.O.S.

JEUNESSE & PATRIMOINE
YOUTH & HERITAGE
INTERNATIONAL

August 1988

Conservation of the architectural heritage depends on the sensibilizing of various publics and on the training of professionals in the necessary techniques and " know-how". It is through the education and initial training of builders and restorers that countries will be able to motivate the young generations who will have the responsibility of passing on the heritage.

I.C.O.M.O.S. (International Council on Monuments and Sites) at its past General Assembly (Washington, October 1987), recommended the organisation of a first international conference on Heritage Education and Training for young people.

This conference is to be set up by Youth and Heritage International (associated with I.C.O.M.O.S.) with the patronage of Unesco and the support of the French Ministries of Culture and Communication, National Education, Commerce and Crafts and of the Caisse Nationale des Monuments et des Sites (C.N.M.H.S.).

In order to prepare the planning of the conference and to contact bodies and persons concerned with sensitizing and training in conservation, we should be grateful if you would fill in and return the enclosed questionnaire before October 1st 1988. It will contribute to identify partners and to list planned or current activities. The result of the enquiry and a pre-programme agenda of the conference will subsequently be forwarded to you.

We should also appreciate your help in sending on photocopies of this questionnaire to persons and bodies in your country who might be interested in the subject and in giving us their addresses.

We thank you in advance for your reply and any remarks or suggestions you would like to make.

Yours faithfully,

Didier REPELLIN
Chief Architect of Historic Monuments
Direction du Patrimoine
Ministry of Culture and Communication

Bernadette M. GRADIS
General Secretary
Jeunesse & Patrimoine

Jean-Pierre MOUILLESEAUX
Rapporteur of the Conference
Caisse Nationale des Monuments Historiques et des Sites

Secrétariat : 9, Ave Franklin-Roosevelt, 75008 PARIS FRANCE - Tél. (1) 42 25 91 92
Siège social : La Fondation Roi Baudouin 21, rue Brederode - 1000 BRUXELLES - BELGIQUE - Tél. (02) 511 1840
Associé à l'I.C.O.M.O.S.

JEUNESSE & PATRIMOINE
YOUTH & HERITAGE
INTERNATIONAL

COLLOQUE INTERNATIONAL SUR L'EDUCATION ET LA FORMATION INITIALE DES JEUNES AU PATRIMOINE
U.N.E.S.C.O. - PARIS -27 NOVEMBRE-1 DECEMBRE 1989

Le but do colloque sera de dégager, à partir d'expériences concrètes, une méthodologie pour la sensibilisation des enfants et des jeunes aux valeurs et aux techniques de préservation du patrimoine artistique et architectural.

Les rapports sur les expériences menées dans différents pays feront l'objet de documents de travail et d'information aux participants; ceux-ci seront choisis dans le monde de la conservation et de l'éducation à la sauvegarde du patrimoine. Ces experts devront avoir apporté les résultats de leurs recherches dans leur pays respectif.

Le rapport final du colloque contiendra des suggestions et des propositions destinées aux responsables de la conservation du patrimoine à travers le monde; les recommandations porteront sur les méthodes et les techniques d'enseignement, de la mise en valeur et de la sauvegarde du patrimoine, ayant pour objet d'être appliquées dans les programmes d'éducation artisitique et dans les enseignements techniques du bâtiment.

Il sera fait appel aux organismes publics ou privés, aux associations, etc.. afin que le rapport bénéficie à l'éducation obligatoire ainsi qu'à celle en milieu extra-scolaire. Un inventaire des méthodes pédagogiques et de la formation technique sera établi. Une partie du colloque sera consacré aux chantiers de jeunes bénévoles pour la restauration du bâti ancien, ainsi qu'aux stages de formation de formateurs.

Les résultats du colloque seront présentés dans un rapport de synthèse, publié et diffusé mondialement par l'U.N.E.S.C.O., en français et en anglais. Ce rapport contiendra une sélection des méthodes sur les approches techniques, la mise en valeur et la sensibilisation des jeunes ayant déjà fait leurs preuves pour la préservation du patrimoine.

INTERNATIONAL CONFERENCE ON "HERITAGE EDUCATION FOR YOUNG PEOPLE": DEVELOPING THE UNDERSTANDING OF HISTORIC SITES AND BUILDINGS AND THE SKILLS NECESSARY FOR PRESERVING THEM.
U.N.E.S.C.O. - PARIS - 27 NOVEMBER_1 DECEMBER 1989

The purpose of thé conference is the creation of methodology based on concrete experiences for awakening children and young people to an awareness of the importance of preserving the artistic and architectural heritage and of the techniques involved in the tasks of preservation.

Reports on the experience of different countries in conservation and education heritage protection will form the basis of working documents and information for the participants. Examples of studies or achievements in different countries are expected to be included in the reports.

The final report of the conference will contain suggestions and proposals of relevance to all those concerned with building heritage awareness throughout the world. The conference is expected to stimulate recommendations on techniques and methods of teacher training on development and protection of the heritage that could be applied to art education and to technical training programmes. Contacts will be made with public and private bodies, associations, etc...so that the report may benefit both formal and informal educational curricula.

An inventory of the existing pedagogical methods and materials in these two fields: art education and technical training will be prepared.

One section of the conference will be devoted to the workcamps for young volunteers restoring historic buildings and to teacher training sessions.

The conference report will published in English and French and distributed by U.N.E.S.C.O. worldwide It will contain a selection of methods empoyed in different countries for building up awareness of the architectural heritage among young people.

המרכז לארועים ירושלים
The Jerusalem Convention Centre

דואר נכנס
3-3-1989

16 בפברואר 1989

<u>סכום דיון ועדת המעקב לטיפול בתכנית האב לתיירות מיום רביעי 15.2.89</u>

נוכחים: זאב בירגר, מלי אבולעפיה, רמי קסל, קובי מלר, יונתן הרפז, גדי ברנדס.
נעדרים: גרשון שמיר, רן כהן.

1. <u>תשתית</u>
הצוות מתבקש להגיש המלצותיו בהקדם.חומר זה יועבר לעיון לרשות לפתוח ירושלים הממונה על פתוח תשתית. בעתיד, אין ספק שפעולות הצוות ישולבו במסגרת עבודת הרשות ועם קבלת ההמלצות אקיים על כך דיון עם הרשות

2. <u>שווק</u>
<u>שווק בחו"ל:</u> מוסכם כי יש להגיע להבנה עם משרד התיירות לגבי השווק בחו"ל בשתי אפשרויות:
א. במסגרת תכנית השווק הקיימת בחו"ל: משרד התיירות באמצעות משרדי הפרסום בחו"ל הפועלים מטעמו ישימו דגש על ירושלים כמוביל בנושא תיירות.
ב. במסגרת תכנית השווק של משרד התיירות, תוכן תכנית "מחץ" לקדום תיירות צליינים, תיירות יהודית ותיירות ארכיאולוגיה והיסטוריה, בדגש על ירושלים כגורם מגרה ומוביל.
הצוות בדעה כי יש להכין תכנית שווק מיוחדת לתיירות חוץ.

שווק פנים: צוות מצומצם יבדוק הצעות ארבעה משרדי פרסום. יש להדגיש את פרסום ירושלים כעיר שטוב להיות בה, עיר תרבות, מוסיקה, מסעדות ולאו דווקא את הצד ההיסטורי דתי.

3. מוסכם כי יש צורך בתכנית רב שנתית וכי התקציב צריך לכלול נושאי פנים וחוץ.

4. אגף התיירות יבדוק ויגיש מיידית הצעה להדפסת לוח אירועים, מפה בעברית ודפדפת לתייר ולסוכן הנסיעות בפורמט חדש.

זאב בירגר.

רח' יפו 212, ת.ד. 1241, ירושלים 91012, טל. 380896, 02-382545 212 Jaffa St., P.O.B. 1241, Jerusalem. 91012, Israel. Tel.

מדינת ישראל

משרד התיירות

ירושלים

תאריך: ד' באדר תשמ"ח
22/2/88

מספר: חי / 6256

אבריק!
לטיפולך.

מה לבה אלמה?
בחיפ עמ'
רמ

לכבוד
אדריכל רן כהן
החברה הממשלתית לתיירות

נכבדי,

הנדון: בריכות שלמה (אמת המים לירושלים)

המינהל האזרחי לאיזור יהודה ושומרון מודיעני כי הבריכות וכל השטחים סביבן הן בבעלות הווקף המוסלמי בירושלים.

הבריכות בלבד ללא השטחים שסביבן הושכרו לעירית ירושלים עוד בזמן המנדט הבריטי.

לעירית ירושלים הזכות לשאוב מים מהבריכות ולתחזקן אך אין לה כל זכות להעביר השכירות לאחרים.

ב ב ר כ ה,

צבי נבו
מתאם פעולות התיירות בשטחים

בלוה!
לתיין בתיק ירושלים בכלל (אמת המים לירושלים)

רחוב המלך ג'ורג' 24 ירושלים 94262 | ת"ד 1018 ירושלים 91009 | טל' 02-237311

YAD VASHEM
THE HOLOCAUST MARTYRS' AND HEROES'
REMEMBRANCE AUTHORITY
HAR HAZIKARON JERUSALEM

יד ושם
רשות הזיכרון
לשואה ולגבורה
הר הזיכרון ירושלים

ירושלים, י״ז באייר תשמ״ח
27 באפריל 1988

לכבוד
מר א. שריר
שר התיירות
ירושלים

אדוני השר,

בסוף חדש דצמבר 1987 פניתי אליך בבקשה שמשרדך יושיט לנו את עזרתו בכמה נושאים הקשורים בביקורי תיירים ביד ושם: מדרכות להולכי רגל, מקומות חניה לרכב ועוד... בעקבות פניה זו, ביקר אצלנו מטעמך מר א. רונן, מנכ״ל חמ״ת אשר לפניו הצגנו את הבעיות. הגשנו לו גם הצעה תקציבית מפורטת המסתכמת ב-340.000 ש״ח. לצערנו לא נפתרה הבעיה ואתה ודאי מודע למצב התקציבי הקשה של יד ושם. לאור מצב קשה זה אין באפשרותנו לפתור, ולו באופן חלקי, את הבעיות הנ״ל הקשורות במבקרים ביד ושם.

בעקבות כל מה שקורה היום בשטחים, נמנעים תיירים רבים מלבקר שם וכתוצאה מכך, גדל מספר המבקרים ביד ושם באופן משמעותי; מדובר כאן באלפי אנשים הבאים מדי יום במאות אוטובוסים וכלי רכב אחרים.

אודה לך על סיוע של משרדך בפתרונן הכספי של הבעיות המתעוררות בשל המדובר לעיל.

הרשה נא לי להזמינך בהזדמנות זו לבקר ביד ושם, לראות מקרוב את כל שנעשה כאן ולשמוע על בעיותינו.

בכבוד רב,

ד״ר יצחק ארד
יו״ר ההנהלה.

P.O.B. 3477 JERUSALEM 91034 TEL. 531202 TELEX 26573 YADVA :ת.ד. 3477, ירושלים 91034 טל. 531202 טלקס

מינה באמריקה לשר הגיר"ל מ"ל _____ בנושא: _____

אנו נבקש מאד מר מ. אולר אפשרות בלתי לשתפל

בתור אספקטים הדמוקרטיים. על יסוד

אנו נשכן אותך כאשר תקבל אל המשרה שאפשר ברושו

, של הבלתי הלטה ומקלה שהיא אביה הלטה תל"ב?

בברכה

א. רון

העתקי:

ת"ל ב"ש

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

לאיה
לעיין כללי
אגר ירושלים

ירושלים: 2.2.1988
מספרנו: 156

לכבוד
מר יעקב צבאג'
יועץ ארגוני
המועצה המקומית בית שמש

א.נ.

הנדון: אתרי תיירות בבית שמש

לאחר מערכת סיורים ופגישות משותפות, הגענו למסקנה כי פיתוחה התיירותי של המועצה המקומית בית שמש וסביבתה יכולה להתממש במסגרת איזורית כוללת. אנו ממליצים לכב' ראש המועצה המקומית בית שמש עו"ד יהודה בן זאב להיות היזם וליצור קשר עם כל ראשי המועצות באיזורו כדוגמא מ.א. מטה יהודה, גוש עציון ואחרים, בשיתוף פעולה הדוק עם החמ"ת לגבש תוכנית תיירות משותפת להקמת פרוייקטים כלכליים שיהיו ראויים לגיבוי תשתיתי.
ישומו של הרעיון הזה חייב כאמור הסכמתם וברכתם של הנוגעים בדבר.

באשר לנושא שהועלה בזמנו בפגישות שהיו - בית מלון - החמ"ת ממליצה על המשך הטיפול דרך משרד התיירות והחברה לפיתוח אתר תיירות.

בברכה,

א. רן
מנכ"ל חמ"ת

העתקים: מר רפאל פרבר- מנכ"ל משרד התיירות
מר קובי בירנהק - עוזר שר תיירות
מר עוזי מכאלי - סמנכ"ל בכיר מ. התיירות
אדריכל רן כהן - אגף תכנון - חמ"ת

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645 , JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 2.2.1988
מספרנו: 156

לכבוד
מר יעקב צבאג'
יועץ ארגוני
המועצה המקומית בית שמש

א.נ.

הנדון: אתרי תיירות בבית שמש

לאחר מערכת סיורים ופגישות משותפות, הגענו למסקנה כי פיתוחה התיירותי של המועצה המקומית בית שמש וסביבתה יכולה להתממש במסגרת איזורית כוללת. אנו ממליצים לכב' ראש המועצה המקומית בית שמש עו"ד יהודה בן זאב להיות היזם וליצור קשר עם כל ראשי המועצות באיזורו כדוגמא מ.א. מטה יהודה, גוש עציון ואחרים, בשיתוף פעולה הדוק עם החמ"ת לגבש תוכנית תיירות משותפת להקמת פרוייקטים כלכליים שיהיו ראויים לגיבוי תשתיתי.
ישומו של הרעיון הזה חייב כאמור הסכמתם וברכתם של הנוגעים בדבר.

באשר לנושא שהועלה בזמנו בפגישות שהיו - בית מלון - החמ"ת ממליצה על המשך הטיפול דרך משרד התיירות והחברה לפיתוח אתר תיירות.

בברכה,

א. רן
מנכ"ל חמ"ת

העתקים: מר רפאל פרבר- מנכ"ל משרד התיירות
מר קובי בירנהק - עוזר שר תיירות
מר עוזי מכאלי - סמנכ"ל בכיר מ. התיירות
אדריכל רן כהן - אגף תכנון - חמ"ת

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645 , JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

לשכת שר התיירות

ירושלים, ב' טבת תשמ"ח
22 דצמ' 1987.

החטיבה הממשלתית לתיירות
23-12-1987
תיק

לכבוד
דר' מיכאל ניר
מזכיר ועדת השרים לענייני י-ם
מזכירות הממשלה
הקריה
ירושלים

הנדון: הצעת הקציב רב שנתי לפיתוח מוקדי תיירות בירושלים

כב' שר התיירות בקשני להעביר אליך הצעת ההחלטה שבנדון כפי שסוכם עמך בצורפים 60 עותקים מהצעת להפצה בין חברי ועדת השרים והגורמים הנוגעים.

להצעה בצורפת מפת מרכז העיר וכת סימון האתרים להם מתיחסת ההצעה.

כ ב ר כ ה ,

שמואל צוראל
עוזר השר.

העתק: מר ר. פרבר - מנכ"ל.
מר ו. זבידת - יו"ר דריקטוריון מפ"י
מר א. רונן - מנכ"ל המ"ת.
מר י. יעקובי - מנכ"ל מפ"י.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 16.12.87

החברה הממשלתית לתיירות
20 -12- 1987
תיק

לכבוד
מר אפריים רונן
מנכ"ל החמ"ת
רח' קרן היסוד 36
ירושלים

א.נ.,

הנדון: ככר ציון - תיכנון

בניר העבודה שהכנו יחד עם גב' נירה פרץ שלכם (ראה מכתבנו המשותף למנכ"ל משרד התיירות מס' 1292 מיום 26.11.87 ומכתבי המשלים מיום 6.12.87), כללנו את פרוייקט ככר-ציון ומבואותיה בעדיפות גבוהה ביותר. זאת לאור המסקנה המשותפת שלכם ושל העיריה כי מירב ומיטב המאמצים בפיתוח התשתית התיירותית בירושלים צריכים להיות מופנים למרכז העיר.

בפגישה שקוימה בשבוע שעבר בלשכת מנכ"ל העיריה ובהשתתפות מהנדס העיר אומצה גישה זו וניתן אור ירוק לגשת לתיכנון. אף סוכם עקרונית כי במגמה להבטיח רציפות קיימת אחדות דעים למסור את התיכנון לאדריכל השוקד על תיכנון שכונת נחלת-שבעה הסמוכה, האדריכל נחום מלצר.

כדי שנוכל להזמין את התיכנון הראשוני אנו זקוקים, כמובן, לתקציב ומבקשים לפיכך לאשר בשלב זה 160,000 שקל. סכום זה ינוצל, כאמור, לתיכנון ראשוני, לסקרים והוצאות נלוות.

ראה נא את הענין כדחוף ביותר כי בדעתנו לבקש את מלוא תקציב התיכנון מתקציב 1988/9 ולשם כך אנו זקוקים לתיכנון הראשוני.

בכבוד רב,

יצחק יעקבי
מנכ"ל החברה.

העתק: דר' גדי כהן, מנהל אגף תכנון וסמנכ"ל טכני, חמ"ת
גב' נירה פרץ, הממונה על התקציבים, חמ"ת
מר י. אפרתי, ס/הממונה על התקציבים, עיריית ים

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 10.12.1987
מספרנו: 1352

לכבוד
מר שמואל צוריאל
עוזר שר התיירות
ירושלים

הנדון: תקציב לפיתוח אתרי תיירות/ירושלים

לפי בקשתו של מר ר. פרבר נערך דיון עבודה משותף לחמ"ת עם מר י. יעקבי במטרה לאתר פרוייקטים תיירותיים בירושלים בלבד לקראת הצגתם לוועדת שרים לעיניני העיר.

כל הפרוייקטים המופעים במסמך תואמו כאמור עם חמ"ת כפוף כמובן להמצאותו של התקציב הנקוב או חלק ממנו, כאשר נושא סדר העדיפויות ידון רק לאחר המידע על היקף התקציב המיועד.

באשר לגן העמים החמ"ת המליצה לבחון את שתי החלופות הקיימות כאשר החלופה לשלב את הגן בביניני האומה תהיה הרבה יותר נמוכה מבחינת עלותה מאשר הקמתו באזור טיילת הנציב. הנושא טרם סוכם והדיונים בנדון ימשכו.

בברכה,

א. רונן
מנכ"ל חמ"ת

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

י.גורדון מהנדסים בע"מ

רחוב אבן עזרא 3 רחביה
טלפון 02-661714
ירושלים מיקוד 92424

החברה הממשלתית לתיירות
11-11-1987

ירושלים, 24 באוקטובר 1987

לכבוד
מר גדי כהן
סמנכ"ל כללי החברה הממשלתית לתירות
רח' קרן היסוד 36
ירושלים

הנדון: פרויקט גבעון
שירותים הנדסיים

לפני מספר חדשים פנה אלי אדריכל גורלי בנושא מתן שירותים הנדסיים בעבודות המתוכננות באתר הארכאולוגי בגבעון.

כפי שנמסר לי על ידו הפניה אלי נעשתה על דעתך.

אודה לך על הוצאת מכתב אלי המאשר התקשרות זו.

התשלומים יהיו על בסיס ש.ע. לפי תעריף משרדי הממשלה.

בכבוד רב

י. גורדון

העתק אדי ח. גורלי

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים, 22 באוקטובר 1987
מספרנו: 1150

לכבוד
איטקין - ע. בלום
רחוב אלמוג 210/11
גילה
ירושלים 91110

א.נ.,

הנדון: תכנון תאורה - אל גיב

1. הננו להזמין אצלכם תכנון תאורה לאתר גבעון העתיקה על פי הצעתכם מיום 11.10.87.

2. התכנון יתואם עם אדריכל גורלי והמפקח י. סיטבון.

3. העבודה תבוצע ע"פ שעות עבודה וע"פ התעריף הנהוג במשרדי הממשלה.

4. עם תום התכנון יוגש חשבונכם לאישור המפקח ולתשלום אלינו.

אנו מאחלים לכם הצלחה.

בכבוד רב,

א. רונן
מנכ"ל החברה

העתקים:
י. סיטבון - מפקח.
י. גלסנר
ח. גורלי
י. זלץ, מ. אגף ביצוע
ד"ר ג. כהן, מ. אגף תכנון.

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645 , JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

50%
50%

לכם ירושלים
כללי

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 19.7.1987
מספרנו: 868

לכבוד
פרופ' דוד עמירן
יו"ר הוועדה להקמת "גן העמים" בירושלים

א.נ.

הנדון: הצעה למיקום הפרוייקט, פרוגרמה ובדיקה כלכלית ראשונית לדיון ואשור חברי הוועדה

א. **כללי**

1. על פי החלטת הוועדה הוטל עלי בתאום וביעוץ של הכלכלנית הגב' זיוה ויינשל לערוך פרוגרמה מפורטת ובדיקה כלכלית ראשונית לפרוייקט.

2. להלן פרוט הפרוגרמה והצעה למיקום הפרוייקט לעיונך ולהפצה לחברי הוועדה.

3. ברצוני להודות לגב' ויינשל על תרומתה לדו"ח ועל הניתוח הכלכלי של הפרוייקט.

4. המדדים הכמותיים לחישובי מועסקים, עלויות תפעול, הכנסות וכו' מבוססים על ניתוח משתנים אלה בבנייני האומה, בתיאטרון ירושלים ובמצודה.

ב. **הקדמה**

5. הוועדה דנה במספר הצעות למיקום "גן העמים". טיילת ארמון הנציב הועדפה על ידי חברי הוועדה למיקום הפרוייקט, אולם לאור הדיון עם מהנדס העיר והקושי בפיתוח מגרשי החנייה הדרושים, לפי הפרוגרמה, נבדקו הצעות נוספות.

6. הח"מ והגב' ויינשל בדקו, על רקע תוכנית האב לפיתוח התיירות בירושלים לעשור הבא, מיקומים שונים בהם ניתן יהיה ל"העמיס" את פרוייקט "גן העמים" על תשתית עירונית - תיירותית קיימת, ובעיקר להשתמש במגרשי חנייה קיימים. וכמו כן להקנות לאתר יתרונות מיקום שייאפשרו נגישות טובה בסוגים שונים של שרותי תחבורה.

2/...

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST — P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

ג. **מהות פרוייקט "גן העמים"**

7. על פי ההנחיות הראשוניות שניתנו לצוות למתכונתו ומהותו של הפרוייקט, ומסיכום דיוניו ניתן להצביע על המטרות העיקריות להקמתו כדלקמן:

א. הנצחת הביקור בעיר ע"י רישום של התייר ב"ספר האורחים" של ירושלים והקניית אפשרות לאיתור רישום זה כעבור שנים רבות.

ב. הענקת תעודת "תייר-אורח" בעיר הקודש ובירת ישראל, הכוללת ציון מקום רישום התייר בספר האורחים של העיר.

ג. ניתן לשלב באתר תצוגה ומופע אור קולי כמקובל במרכזי מבקרים.

על מנת לשרת את היקף התיירים החזוי לבקר באתר, יהיה צורך להפעיל מערכת ממוחשבת ומספר רב של מסופים הן לתהליך ה"רישום" בספר האורחים והן לשליפת מידע לתייר מסוגים שונים.

ד. **תחזית הביקוש לאתר**

8. בשנת 1985 פקדו את ירושלים למעלה מ-800 אלף תיירים ולמעלה מ-350 אלף ישראלים. על פי תחזית תוכנית האב לתיירות צפויים לבקר בעיר ב-1995 1.3 מיליון תיירים. על פי הנחה שכשליש מהם יבקרו באתר, הרי שלמעלה מ-400 תיירים יבקרו באתר (ללא ישראלים). בחודשי השיא בתיירות בירושלים יהיה על האתר לשרת למעלה מ-60 אלף תייר לחודש ולפחות כ-2000 איש ביום. להיקף משתמשים זה (2000 תייר ליום בחודשי השיא) ולתוספת של כשליש מהיקף זה, של תיירות פנים, מכוונת הפרוגרמה לאתר.

ה. **הפרוגרמה לאתר**

9. באתר ישולבו פונקציות של פרוייקט "גן העמים" ושל שרותי מודיעין כמקובל במרכזי מבקרים, לפי הפרוט הבא:

א. אולם להקנת מופע או קולי וסרטים על ירושלים ל-300 איש (על פי חישוב של 8-10 הקרנות ליום בחודשי השיא). ניתן יהיה להשתמש באולם לארועים ולהופעות פולקלור לתיירים.	350 מ"ר
ב. אולם הרשמה, קבלת תעודת "תייר אורח" ותצוגת מתנות מירושלים. (על פי 2000 תיירים ליום-200 תיירים לשעת עבודה - יש להכין מספר מסופים ועמדות המתנה). התצוגה סביב האולם תכלול מתנות ומזכרות יחודיות לירושלים ואינפורמציה על מקום יצורן.	200 מ"ר

3/..

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST — P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

ג. שרותי מודיעין שיספקו מידע אלקטרוני, כתוב ובע"פ על אתרי ביקור בעיר, שרותי אכסון, תחבורה, קניות אוכל וכו'. 100 מ"ר

ד. ספריה, חדר עיון ופינת קריאה, הכוללת חומר אינפורמטיבי עיוני ועתונות על ירושלים, (לשיקול נוסף). 100 מ"ר

ה. משרדים. 50 מ"ר

סה"כ כ-800 מ"ר

ו. **הניתוח הכלכלי**

10. בשלב זה הניתוח הכלכלי הינו ראשוני בלבד במטרה להצביע על סדרי הגודל של ההשקעה וההכנסות הצפויות בפרוייקט. סיכום הפרוגרמה ומיקום הפרוייקט ע"י הוועדה יאפשרו לערוך בדיקה כלכלית מפורטת יותר.

11. להלן פרוט אומדן ההשקעה הראשוני (באלפי דולר):

א. מבנה (800 מ"ר לפי 1000 דולר למ"ר)	800
ב. ריהוט	100
ג. הפקת סרט וציוד הקרנה	200
ד. מערכת המחשב - 20 עמדות לרישום ב"ספר האורחים" ו-20 עמדות לקבלת מידע	400
ה. ספרים (לספריה וחדר עיון)	50
ו. מע"מ 15%	230
ז. תקורה וב.צ.מ. 25%	380
סה"כ כ-	2160

12. להלן פרוט הוצאות כח אדם, אחזקה וארגון:

א. לפי 20 מועסקים (18000 דולר לעובד) לשנה	360,000 דולר.
ב. הוצאות אחזקה וארגון (כ-50% מהוצאות כ"א)	180,000 דולר.
סה"כ הוצאות כולל 10% החזר הון	כ- 750,000 דולר.

13. נקודות האיזון של הפרוייקט:

לפי 3 דולר למבקר דרושים בין 240 ל-300 אלף מבקרים בשנה.

לפי 4 דולר למבקר דרושים בין 180 ל-220 אלף מבקרים לשנה.

4/...

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

ז. **סיכום והמלצות.**

14. הפרוגרמה לאתר, הניתוח הכלכלי והיקף ההשקעה, ובדיקות מוקדמות למיקום הפרוייקט הובילו את הח"מ וגב' ויינשל להמליץ לצוות על הקמת הפרוייקט במסגרת הקומפלכס של בנייני האומה, מהטעמים הבאים:

א. על פי שיחה עם מנהל בנייני האומה, מר ש. בלקינד התברר כי ניתן כבר עתה ועל בסיס המבנה הקיים להקים את פרוייקט מרכז המבקרים "גן העמים". בדיקת התאמת ושילוב הפרוייקט בתוכנית מיתחם בנייני האומה במשרד אדריכל א. עמישר חיזקה מסקנה זו!

ב. לבניני האומה יתרונות מיקום בולטים: כניסה לעיר, קירבה מיידית לתחנה המרכזית, נגישות תחבורתית מתוכננת טובה ביותר לסוגי תחבורה שונים וחנייה קיימת ומתוכננת להרחבה לקיבולת של 1200 מקומות חנייה.

ג. השתלבות הפרוייקט במרכז הכנסים והירידים האמור לשרת ב-1995 כ-30,000 משתתפים מחו"ל. וכמו כן השתלבותו בסביבה הכוללת למעלה מ-2000 חדרי מלון בקירבה מיידית.

ד. הרחבת פרוייקט בנייני האומה כוללת בניית מלונות, שטחי מסחר, מסעדות בתי קפה, בנקים, חברות נסיעה והשכרת רכב, טרמינל לסיורים בירושלים ולסיורים היוצאים מירושלים וכו'.

מכלול שרותי תיירות זה אשר יפותח בהדרגה יחזק את האטרקטיביות של מוקד בניני האומה ויגדיל את המשיכה לאתר "גן העמים" אשר ישתלב במתחם זה.

15. לסכום אימוץ ההמלצה למקם את "גן העמים" במיתחם בנייני האומה עשוי להקטין בצורה ניכרת את עלויות הפרוייקט, בעיקר בנושאי הבנייה והחנייה. הקמתו כחלק ממיתחם בנייני האומה, בצמוד לשרותי תיירות מגוונים וחדרי מלונות, מקנים לפרוייקט סובב תיירותי המשמש מנוף להתפתחותו.

בברכה,

ד"ר גד כהן
מנהל אגף תכנון

העתקים: לשכת השר
לשכת המנכ"ל
מהנדס העיר ירושלים - מר א. ניב
גב' זיוה ויינשל

אחרי שיעור

מבט אל עבר מבט

עיצוב גרפי: מלי ומומי אלון **צילום: מ. קרניאל**

מאיר אלון

מלי אלון

מומי אלון

מאיר אלון, מלי אלון, מומי אלון

מאיר אלון — מאיר אלון נולד בקיבוץ גלעד ב־1948. אחרי שירות בחיל הים ובחיל האוויר הוא למד אדריכלות בטכניון ובמדרשה לאמנות בירושלים. אלון הוא אדריכל ומעצב, מרצה ומנהל מחלקת עיצוב בבצלאל. הוא עבד בעיצוב ספרים, בעיצוב אדריכלי ובעיצוב עירוני. אלון הוא חבר בקבוצת "אמנים ומעצבים", שמונה חברים שהקימו ב־1977 את "בית הדפוס הקטן" בקיבוץ גלעד. הספרים שעיצב אלון זכו בפרסים רבים, ובהם פרס ביאליק לעיצוב ספרים ב־1995 ו־2005.

מלי אלון — מלי אלון נולדה בקיבוץ גלעד ב־1948. אחרי שירות בחיל הים ובחיל האוויר הוא למד אדריכלות בטכניון ובמדרשה לאמנות בירושלים. אלון הוא אדריכל ומעצב, מרצה ומנהל מחלקת עיצוב בבצלאל. הוא עבד בעיצוב ספרים, בעיצוב אדריכלי ובעיצוב עירוני. אלון הוא חבר בקבוצת "אמנים ומעצבים", שמונה חברים שהקימו ב־1977 את "בית הדפוס הקטן" בקיבוץ גלעד. הספרים שעיצב אלון זכו בפרסים רבים, ובהם פרס ביאליק לעיצוב ספרים ב־1995 ו־2005.

מומי אלון — מומי אלון נולד בקיבוץ גלעד ב־1948. אחרי שירות בחיל הים ובחיל האוויר הוא למד אדריכלות בטכניון ובמדרשה לאמנות בירושלים. אלון הוא אדריכל ומעצב, מרצה ומנהל מחלקת עיצוב בבצלאל. הוא עבד בעיצוב ספרים, בעיצוב אדריכלי ובעיצוב עירוני. אלון הוא חבר בקבוצת "אמנים ומעצבים", שמונה חברים שהקימו ב־1977 את "בית הדפוס הקטן" בקיבוץ גלעד. הספרים שעיצב אלון זכו בפרסים רבים, ובהם פרס ביאליק לעיצוב ספרים ב־1995 ו־2005.

מאיר אלון, מלי אלון, מומי אלון

מאיר אלון, מלי אלון, מומי אלון

מרכז אלון לעיצוב

מרכז אלון לעיצוב — בית הדפוס הקטן

מרכז אלון לעיצוב

מרכז אלון לעיצוב

**מרכז אלון לעיצוב

מגדל עוז
אפרתה
אלון שבות
אלעזר
מעלה אדומים
נווה יעקב
עמק בכא
לוזית
אל-עזריה
נחל נבו
נחושה
נבעת ישעיהו
נווה אילן
עמיחי
נחל שורק
עין כרם
מבשרת ציון
נחל האלה
מוצא
מטע
אלמה
אחוזם
מעלה אדומים
נווה אילן
ביתר עילית
נחל נבו
קריית נטע
לפידות
שילה
עטרת
מחנה יהודה
נחלה
נחל רבין
נחל שורק

אתרי טיולים לארץ ישראל

תשפ"א לעם ישראל

עיצוב גרפי: מלי ומומי אלון צילום וכיתוב: ניאל

מגזין רב־תחומי לנוער, המוקדש לטיולים ולחקר ארץ־ישראל. מגזין רב־תחומי לנוער, המוקדש לטיולים ולחקר ארץ־ישראל. מגזין רב־תחומי לנוער, המוקדש לטיולים ולחקר ארץ־ישראל.

מערכת המגזין:

מגזין רב־תחומי לנוער, המוקדש לטיולים ולחקר ארץ־ישראל. מגזין רב־תחומי לנוער, המוקדש לטיולים ולחקר ארץ־ישראל. מגזין רב־תחומי לנוער, המוקדש לטיולים ולחקר ארץ־ישראל.

עריכה ראשית:

מגזין רב־תחומי לנוער, המוקדש לטיולים ולחקר ארץ־ישראל. מגזין רב־תחומי לנוער, המוקדש לטיולים ולחקר ארץ־ישראל. מגזין רב־תחומי לנוער, המוקדש לטיולים ולחקר ארץ־ישראל.

ים המלח
נחל שורק
נחל איילון
נחל רובין
נחל ורד
נחל לכיש
נחל הבשור
נחל גרר
נחל באר שבע
נחל חורון
נחל אלון
נחל אלה
נחל עזקה
נחל רפאים
נחל רפים
נחל הר הצופים
נחל נטופה
נחל אל-עלמין
נחל אל-עלמין
נחל אל-עלמין

המועצה המקומית בית-שמש

ראש המועצה

לאלי ירמלי

ט"ו בסיון תשמ"ז
תאריך 12 ביוני 1987

15-2
מספרנו

נקבל 26.7.87

ההברה הכמשלהית לתיירו
22-06-1987
מין

לכבוד
מנכ"ל משרד התיירות
מר רפי פרפבר
ירושלים

נכבדי,

הנדון : פרוייקט תיירות בית שמש

בהמשך לביקורך בבית שמש מיום 10.6.87 הרנו מעבירים לך את סיכום הדברים.

הנתונים : בית שמש במרכז הארץ באזור השפלה הפנימית במרכז אתרי תיירות פנים, כגון מערת הנטיפים, מערות אמציה, אתרים ארכיאולוגיים, מרכזי מסחר אזוריים.

המלונאות הקיימת באזור : ירושלים מלונאות 4-5 כוכבים
שורש 3 כוכבים
נוה אילן 3 כוכבים
קרית ענבים 3 כוכבים
מעלה החמישה 3 כוכבים
מבוא בית"ר 2 כוכבים
בר גיורא, בי"ס שדה

כולם בתפוסה סבירה בכל עונות השנה.

בית שמש יכולה להיות מרכז תיירות ובידור, נופש וספורט, בהתאם לנתוניה עם מרכז קונגרסים לתיירות פנים וחוץ.

2/...

המועצה המקומית בית-שמש

ראש המועצה

תאריך _____

_____

מספרנו _____

התיבנון : בית מלון 3 כוכבים ברמת שרות 4 כוכבים עם אולמות לכינוסים בסדר גודל 150-600 איש.

קונטרי קלאב עם מרכז ספורט לכל פעילותיו.

שטח הקרקע: 40 דונם, 10 דונם בנוי 30 דונם פארקים פתוחים לפעילויות שונות.

מיקום: בין שכונות גבעת סביון (אזור וילות) לגבעת שרת בכניסה פנימית מהישוב וחיצונית מכביש בית שמש- בית ג'וברין.

בהתאם לסיכום נודה לך על פנייתך לחברה הממשלתית לתיירות כדי שתבין פיזיבילטי סטדי מקיף בגין הפרוייקט.

בכבוד רב,

יהודה בן נאב, עו"ד
ראש המועצה המקומית

העתק : מנב"ל החברה הממשלתית לתיירות-
מר אפרים רונן.
מר יעקב צבאג- ב א ן

מרכז מסחרי בית-שמש טלפון: 913381 — 02-911720

המועצה המקומית
בית - שמש

טו' בסיוון תשמ"ז
12 ביוני 1987

סיכום ביקור מנכ"ל משרד התיירות מר רפי פרבר
בבית שמש, מיום 10.6.87.

משתתפים: מר רפי פרבר -מנכ"ל משרד התיירות
עו"ד יהודה בן זאב-ראש המועצה המקומית
גב' ויוי שמואלי -מנהלת מדור תכנון והשקעות
מר יוסי אלון -גזבר המועצה
מר ס. לרמן -מהנדס המועצה
מר יעקב צבאג -יועץ ראש המועצה לארגון ופרוייקטים

עו"ד בן זאב הציג בפני מנכ"ל משרד התיירות ונציגת המשרד את פרוייקט המלונאות בבית שמש ובמהלך הביקור התקיים גם סיור במקום.

הוחלט : עו"ד יהודה בן זאב יפנה למנכ"ל משרד התיירות מר רפי פרבר בכתב בגין הפרוייקט עם העתק למנכ"ל החברה הממשלתית לתיירות מר אפרים רונן בדי שהחברה הממשלתית לתיירות תבין פיזיביליטי סטדי מקיף בגין הפרוייקט.

רשם: יעקב צבאג - יועץ ארגוני.

משרד התיירות
מרכז מידע
MINISTRY OF TOURISM
INFORMATION CENTRE

טבת תשמ"ז
ינואר 1987

עלון מידע

ירושלים "עיר השלום"

20 שנה לאיחוד העיר

1967 - 1987

החוכן

	עמוד
אירועי שנת ה-20 לאיחוד ירושלים	1 - 5
סיורים ברגל בירושלים	6 - 8

רח' המלך ג'ורג' 24 ת.ד. 1018 ירושלים 91000 טל' 237311 (02) 24, Hamelech George St. Jerusalem P.O.B. 1018 Tel. (02) 237311

אירועי שנת ה-20 לאיחוד ירושלים

1987 היא שנת העשרים לאיחודה מחדש של ירושלים.

לציון המאורע, מתוכננות בעיר שורה של פעילויות ואירועים,שיגיעו לשיאם ב-27 במאי,שהוא "יום ירושלים" -תשמ"ז.

לצד אירועי התרבות האומנות והספורט,(המפורטים בהמשך)יתקיימו מספר אירועים סמליים בעלי אופי ממלכתי-ציבורי. בין השאר, תקיים הכנסת ישיבה מיוחדת (תאריך עדיין לא נקבע), ו"ביום ירושלים" (27 במאי) תערך ברחבת הכותל, עצרת גדולה,בהשתתפות נשיא המדינה והרבנים הראשיים.
בקהילות ומוסדות יהודיים בחו"ל, יתקיימו עצרות חגיגיות החל מחודש אפריל 1987,ובשבוע יום ירושלים יערכו ברחבי העולם,גם תפילות חג מיוחדות,מטעם הרבנות הראשית בישראל.

לציון שנת העשרים לאיחוד העיר, תוציא עיריית ירושלים בחודש מרץ 1987, מפה מעודכנת של ירושלים ודפדפת מיוחדת למבקר בעיר. באותו חודש יצא לאור אלבום מיוחד באנגלית, בשם "עשרים שנה בעיר בת שלושת אלפים שנה". בחודש מאי תונפק מדליית -20 שנה לאיחוד ירושלים ,מארד מכסף ומזהב.
במהלך אותו חודש, יופיעו מוספים מיוחדים על נושא ירושלים בעתונות פנים וחוץ.
לתיירים שיגיעו לירושלים,החל מחודש אפריל 1987 צפויה הפתעה נעימה.ראש עיריית ירושלים,טדי קולק,יעניק אישית לכל תייר פרח ואת סמל העיר.

כדי לשוות אופי חגיגי לשנת ה-20 לאיחוד ירושלים,יוצבו ברחבי העיר בחודשים מאי ויוני בובות ענק, בנושא דמויות ירושלים, דגלים צבעוניים עם סמל אירועי האיחוד וקשוטים מיוחדים נוספים, יעטרו את הכרכרות ורחובות מרכזיים בעיר.
באותה מסגרת תתקיים תחרות לעיצוב תלונות ראווה וקישוט מבני ציבור.

שכונת " נחלת שבעה " , שבמרכז העיר, תהווה במהלך החודשים מאי-אוגוסט,אזור בילויי חגיגי, שיכלול בין השאר הופעות רחוב של אומנים ובדרנים.

בערב "יום ירושלים" ובערב שלאחריו "העמוד" העיר" תחת חופת קרני לייזר", ותואר בשלל זיקוקי דינור צבעוניים.

להלן אירועים צפויים בירושלים במהלך 1987
(הערה: אירועים שונים ומועדים עשויים להשתנות)

א.- כנסים בינלאומיים ויהודיים

נשות הדסה - 15 במרץ 1987

חבר הנאמנים של האוניברסיטה העברית - 30 -23 במאי 1987

משלחת מיוחדת של המגבית המאוחדת - 28 -18 במאי 1987

רבנים ראשיים של הקהילות היהודיות 25 במאי 1987

משלחות מיוחדות של הקונגרס היהודי האמריקאי אפריל - יוני 1987

הפדרציה הבינלאומית של מרכזים קהילתיים 17 ביוני 1987

הסתדרות רבני ארה"ב 20 - 17 יולי 1987.

כנס חזנים בינלאומי 22 - 9 ביולי 1987.

עצרת הסוכנות היהודית (2500 נציגים) 24 - 21 יוני 1987.

כנס קרן היסוד 28 - 24 במאי 1987.

ועידת המגבית היהודית המאוחדת 18 - 13 ספטמבר 1987.

כנס בינלאומי של נוצרים -השגרירות הנוצרית -24 במאי 1987.

כנס בינלאומי על ראשי ערים 19 - 13 בספטמבר 1987

הקונגרס הבינלאומי על קוצבי-לב (קרדיולוגים) 11 -7 ביוני 1987.

הקונגרס הבינלאומי של פסיכיאטרים (קטקלומיו) 19 - 14 ביוני 1987.

הכינוס הבינלאומי של נפרולוגים 5 - 3 באוגוסט 1987.

הקונגרס הבינלאומי של ביופזיזיקאים 29 - 24 באוגוסט 1987.

הקונגרס הבינלאומי של הבלשים 11 - 6 בספטמבר 1987.

הקונגרס הבינלאומי של אפילפסיה 11 - 6 בספטמבר 1987.

הכינוס הבינלאומי לאונקולוגיה פדיאטרית 18 - 13 בספטמבר 1987.

הקונגרס הבינלאומי על השחלת עדשות (אופטלמולוגים) 18 - 13 בספטמבר 1987.

ב.-אירועים ומופעי תרבות וספורט

1."פסטיבל ישראל" - ירושלים

- "פסטיבל ישראל" יפתח ב-18 במאי 1987 וינעל ב-14 ביוני. הפסטיבל יכלול כרגיל מופעי מוסיקה ,דרמה ומחול. חלק מהמופעים השנה יתרכזו ,מטבע הדברים, סביב נושא ירושלים.

להלן פירוט מופעים בנושא ירושלים

מוסיקה

"ירושלים"-אופרה - אורטוריה מאת אליזבט סוואדוס ובבימויה, ביצוע להקת לה מאמא, ניו-יורק.
("מגדל דוד" - מאי 23 -27).

תיאטרון

"נוצות" - מחזה בעברית ע"פי ספרו של חיים באר בביצוע תיאטרון "הקאמרי", ("מרכז זראר בכר" - מאי 26 -27).

"צור וירושלים"
מחזה בעברית מאת מחיתיהו שוהם בביצוע תיאטרון "הבימה" , (תיאטרון ירושלים יוני 10, 11, 13).

מחול

"עליה לרגל"
ריקוד בבכורה עולמית בביצוע קיימקיי ולהקת "האדמה הנעה" מארה"ב (אמפיתאטרון הר הצופים , 19-21 במאי).

"ירושלים"
ריקוד בביצוע להקת "בת דור" (אמפיתאטרון הר הצופים, מאי 26).

"אבני ירושלים"
ריקוד המשלב מוסיקה ופיסול, בביצוע להקת "בת-שבע" (מגדל דוד " , מאי 31 יוני 1).

אירועים מיוחדים

"מלכים ונביאים" מופע משולב לכבוד "יום ירושלים" מורכב מקטעי שירה,מחזות וריקוד.(קברות המלכים, מאי 26-27).

"ערב שירי ירושלים" חדש וישן (בריכת השולטן,26 מאי).

במסגרת אירועי הפסטיבל,יש לציין מופעים בולטים נוספים.

מוסיקה

"כרמן" - מאת ביזה בביצוע להקת האופרה של פריז ולהקת פיטר ברוק בצרפתית.

(אולם הקונצרטים ע"ש קראון מאי 31 -יוני 13).

מוסיקה אמריקאית בת-זמננו בביצוע להקת פיליס גלס מארה"ב (אמפי . הר הצופים יוני 10,9 ,אמפי קיסריה ,יוני 11, 13).

כל הרביעיות לכלי מיתר של בטהובן - סדרה של 6 קונצרטים בביצוע "רביעית טוקיו". מיפאן (אולם ע"ש קראון,מאי 20-22).

ת י א ט ר ו ן

"בית ברנרדה אלבה" מאת לורקה בביצוע תיאטרון "ליריק המרסמית" לונדון,בהשתתפות גלנדה ג'קסון וג'ואן פלורייט (תיאטרון ירושלים, מאי 30 - יוני 1).

"החטא ועונשו" - מאת דוסטוייבסקי;בבימויו של במאי הסרטים הפולני אנדז'י ויידה ובביצוע תיאטרון סטארי מפולין. (תיאטרון ירושלים יוני 4 - 8).

א י ר ו ע י ם מ י ו ח ד י ם

אי הסובלנות סרטו של גריפית (1916),מוקרן על מסך ענק בליווי תזמורת חיה של 76 נגנים (ברכת השולטן, יוני 11, 13).

תוכנית מלאה ומעודכנת של הפסטיבל, ניתן יהיה לקבל החל מחודש

פברואר 1987, במשרדי הפסטיבל, תיאטרון ירושלים, רחוב מרקוס 20, ת.ד. - 4072,ירושלים 91040,טל (של הפסטיבל)-663198, 02-663197.

א י ר ו ע י ם נ ו ס פ י ם

2. יריד הספרים הבינלאומי - בניני האומה (12 - 6 אפריל 1987)

3. פסטיבל הסרטים הבינלאומי - הסינמטק (26 ביוני - 3 ביוני 1987).

4. מרתון ירושלים הבינלאומי - (4 במאי 1987).

5. אירועי כינוס "הפועל" כולל מפגן הסיום בברכת הסולטן-(10-4במאי).

6. לירושלים באהבה מופעי רחוב של להקות הארץ משתלבים במופעי הרחוב של הפסטיבל ישראל (5 במאי - סוף חודש אוגוסט 1987).

7. קונצרט במערת צדקיהו -(7 באוגוסט).

8. יריד אומנויות חוצות היוצר (25 - 15 ביולי 1987).

9. קונצרטים ב"מגדל דוד" (חצר המצודה) -(אוגוסט 1987).

10. תחרות טניס בינלאומית 15-17 באפריל 1987.

11. טורניר בינלאומי לכדורסל לנוער 12 - 5 יולי 1987.

12. חגיגות המימונה כולל משלחות מחו"ל
21 באפריל 1987.

13. שאלו שלום ירושלים" מופע אור קולי לבני
נוער עולי הרגל לירושלים (אמפיתאטרון גן סקאר 27
במאי 1987).

14. ירושלים - "עיר במחול" כנס הצדעה של מיטב להקות
המחול בארץ (ברכת השולטן ,13 ביוני 1987).

15. מירוץ שליחים ארצי מ"יער השלום"
מירוץ שליחים ארצי "מיער השלום" בשער הגיא להר-הרצל (26
במאי 1987).

16. מירוץ לירושלים - מ-100 ישובים לירושלים והצבת דגליהם
בירושלים ברחבת מצודת דוד בטקס מיוחד (אפריל 1987).

17. חנוכת הטיילת בדרך המוליכה ממחנה אלנבי ל"ארמון
הנציב" עם תצפית על העיר העתיקה, (27 במאי בבוקר).

ת ע ר ו כ ו ת

תערוכת ירושלים לפני האיחוד ואחרי האיחוד ("מוזיאון ישראל",
27 -5 במאי 1987).

תערוכות שכונות ירושלים - (5 במאי 1987).

תערוכת התפתחות הספורט בירושלים (היכל הספורט במלחמת 10
באפריל 1987).
תערוכת סיכום חחרות הציור הבינלאומית על ירושלים ("מוזיאון
ישראל", 27-25 מאי 1987).

סיורים ברגל בירושלים

לתייר הנמצא בירושלים שלא במסגרת קבוצתית, ניתנת האפשרות לסייר בירושלים ובאתריה, אם ע"י הצטרפות לסיור מודרך או בצורה חופשית.
חלק מן הסיורים הם בתשלום ובחלקם הם ניתנים בחינם.

להלן רשימת הצעות לסיור הרגלי

1. טיילת החומות - סיור בתשלום על חומות העיר העתיקה, משער יפו לשער שכם, (או להפך) משער שכם לשער האריות (או להפך),ומשער ציון לשער האשפות. כל ימות השבוע בין השעות 9.00 ל - 17.00.
פרטים נוספים בחברה ל"פתוח מזרח ירושלים" - טל- 02-224403/4.

2. "הסמינרים הארכיאולוגים" - סיורים רגליים בתשלום בעיר העתיקה.

בימים א'-ד'-חפירות הכותל, "עיר דוד" והרובע היהודי.

בימי ה' - הר הבית, סיור חומות העיר, והרובע מוסלמי והנוצרי.

בימי ו' - חפירות הכותל ו"עיר דוד".
כל הסיורים מודרכים באנגלית, נמשכים כשעתיים וכוללים הסברים מקדימים בליווי שקופיות. מקום המפגש במשרדי "הסמינרים הארכיאולוגים", רחוב חב"ד 34, הרובע היהודי טלפון - 02-273515.

3. "הסיורים הרגליים" - "ירושלים לדורותיה"
סיורים בתשלום מודרכים באנגלית באתרי מזרח-ירושלים.
הסיורים מתקיימים בימי א' - ו'.

בימי א' - הרובע היהודי והר ציון.

בימי ב' - "עיר דוד" וארבעה רובעים של העיר העתיקה.

בימי ג' - הרובע היהודי חפירות הכותל, ארבעה רובעי העיר העתיקה.

בימי ד' - עיר דוד בארבעה רובעים של העיר העתיקה.

בימי ה' - הר הזיתים וחפירות הכותל.

בימי ו' - סיור מודרך ב"טיילת החומות",ארבעה רובעי העיר העתיקה, "קבלת שבת" ברובע היהודי וברחבת הכותל.
מקום המפגש - רחבת "מגדל דוד" שליד שער יפו,משך הסיורים 2-3 שעות.
אי אפשר לרכוש כרטיסים מראש.

4. סיורי שבת בירושלים
בחסות עיריית ירושלים נערכים סיורים ללא תשלום כל שבת בשעה 10.00 בבוקר לאחר מאחרי ירושלים העתיקה והחדשה. מקום המפגש-בכניסה למגרש הרוסים ,רחוב יפו 32,פרטים נוספים בטלפון-02-228844.

5. סיורי "החברה להגנת הטבע"
סניף ירושלים של ה"חברה להגנת הטבע" מארגן סיורים מודרכים באנגלית בירושלים ובאיזור ירושלים חלקם בתשלום ואחרים בהיגם,פרטים במשרדי החברה, רחוב הלני המלכה 13 - טלפון-249567, 02-222357.

6. סיורי מלון פלזה -שרתון
מלון פלזה - שרתון מארגן סיורים ללא תשלום לעיר העתיקה (תשלום עבור דמי כניסה לאתרים), ומאה שערים. הסיורים יוצאים כל יום חוץ משבת ,בשעה -9.00בבוקר.
המפגש בכניסה למלון - פרטים בטלפון-02-228133.

סיורים מודרכים ללא תשלום במתקני מוסדות ומוזיאונים
1. מרכז רפואי "שערי צדק"
סיור מודרך באנגלית ,ימים א' - ה',משעה -8.00 - 14.00, בימי ו' -עד לשעה -12.00. הסיור כולל את ה"הבריאה " של מרדכי ארדון.
פרטים נוספים -מחלקת יחסי ציבור "שערי צדק" - 02-555432.

2. המרכז הרפואי "הדסה - עין כרם"
סיור מודרך באנגלית, כולל בקור בחלונות שאגל והצגה אור קולית. הסיורים מתקיימים בימי א'-ה' כל שעה בין השעות 8.30-12.30
בימי ו'-9.30-12.30,מקום המפגש-בנין קנדי שבמרכז התיירות".
פרטים במחלקת תיירות הדסה עין-כרם, ת.ד.12000,
טלפון-02-416333.

3. האוניברסיטה העברית
א. קמפוס הר הצופים
סיור מודרך באנגלית,כולל ביקור בספריה הממוחשבת של הפקולטות למדעי חברה ורוח והצגה אור קולית על האוניברסיטה בימי א'-ו' בשעה-11.00 בבוקר. משך הסיור שעה-שעה וחצי.
מקום המפגש "מרכז הארחה" - בנין שרמן.
פרטים בטלפון - 882820, 02-882819.

ב.קמפוס בגבעת רם - הסיורים מתקיימים בימי א'-ו' בשעות 9.00-11.00,כולל ביקור ב"חלונות ארדון". מקום המפגש -בנין המנהלה ,פרטים בטל-882820 - 02-882819.

4. הכנסת
בזמן ישיבות הכנסת, בימי א'-וה' (8.30 - 14.30).
מתקיימים סיורים בבנין הכנסת (יש צורך להצטייד בדרכונים).

5. "מוזיאון ישראל"
"מוזיאון ישראל" מארגן סיורים מודרכים למבקרים.
הסיורים מתקיימים בימי ג', בשעה -16.30 ובימי ו'-בשעה 10.30. פרטים בטלפון 02-698213.

6. מוזיאון יהדות איטליה -רחוב הלל 22
סיורים מודרכים במוזיאון ובבית הכנסת האיטלקי מתקיימים בימי א' ו-ג',בשעה -11.00. פרטים בטלפון-02-241610.

7."בית זיבנברג"
חצוגת מבנים עתיקים ומימצאים ארכיאולוגים שונים מתקופת שלמה המלך והורדוס שנתגלו במהלך בנית בית ברובע היהודי.
בימי א'-ו' בשעה-12.00,מתקיים סיור מודרך בלווי שקופיות.
"בית זיבנברג" - רחוב הגיתית -7, הרובע היהודי,
טל-02-232341.

מדינת ישראל

לתק אינו ידוע כלל.

משרד הבינוי והשיכון

היחידה לבינוי ערים

נתקבל ...שלתיה...
18-12-1985
132

תאריך: 13/12/85

לכבוד כהן, שלום רב.

בהקבלת שיחתנו המצרה בנוסף, רצ"ב עיקרי הרצאה של לב' ה"תצפיות-שהיה-בם-landmark", בקצה המערבי של הקמפוס.

עיקר הדיון – שהלו חוק מהמרכזת ובדלה ידוע, שאני מקווה לפרסם אותה בדם המצרה בפני עצמה – הלק כמודגן, שגם "בנכס" קיים (והתרחיבה הרשומה) למיבני רב ידוע של הפוטנציאלים עוק פקדה להצים בחשבון; ולבות לפעולה אפשרית של "circular causation", וכו'.

בדרך שמיוחס תנכון, אני מקווה שנוכל לסיים ל"הפשר" את הדיון (שלא מפיל בלי מקבלת הבעל דעה חיובית לב' פרוגן), מה עם שדמני שלא קשה לחבר אותו לתקציב לאוניברסיטאיים רחבים ידוע בהרבה.

בברכה ובתקווה לשיתוף פעולה,

עמוס פלדי.

קרית הממשלה, ת.ד. 18110 ירושלים, 91180 טל. 277617

סכמה עקרונית מוקדמת
אתר תצפית הר הצופים

ע. פלדר
ינואר 1985

תרשים סביבתי

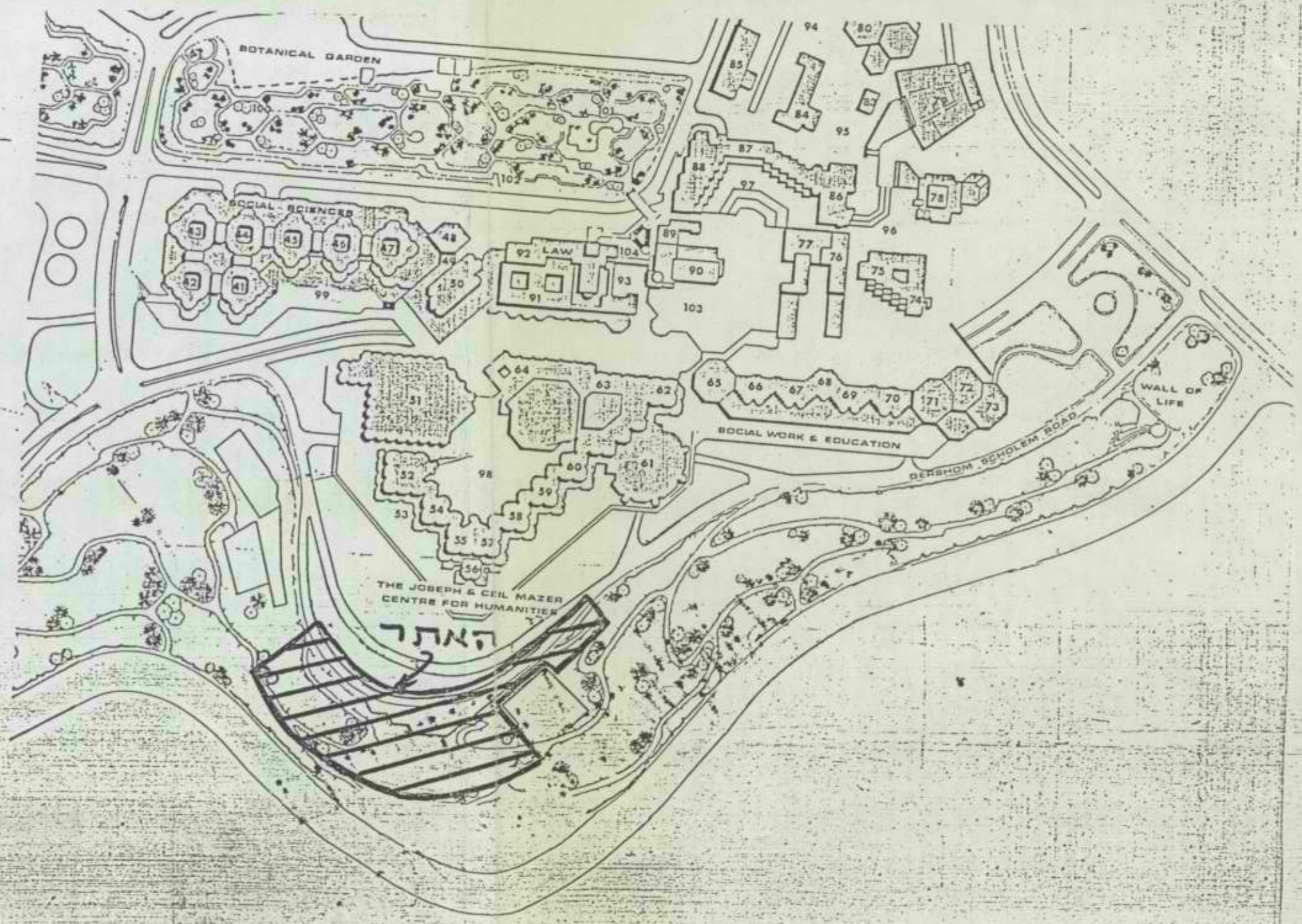

(ᚹᚪᚾᚷᚪ ᚳᚪᚾᚷᚪᚾ ᚳᚪᚾᚷᚪᚾ ᚹᚪᚾᚷᚪ)

ᚳᚹᚪᚾᚷᚪᚾ ᚳᚪᚾᚷᚪᚾᚩ ᚷᚱᚩᚹᚪᚾ

ᚷᚪ ᚩᚾᚷᚪᚾ ᚳᚪᚾᚷᚪᚾ (ᚩᚾᚷᚪᚾ ᚹᚪᚾᚷᚪᚾ):

ᚩᚾᚷᚪᚾᚩᚾᚷᚪᚾᚩᚾᚷᚪᚾ

סכמה עקרונית מוקדמת
אתר תצפית הר הצופים

ע. פלדר

ינואר 1985

1:500

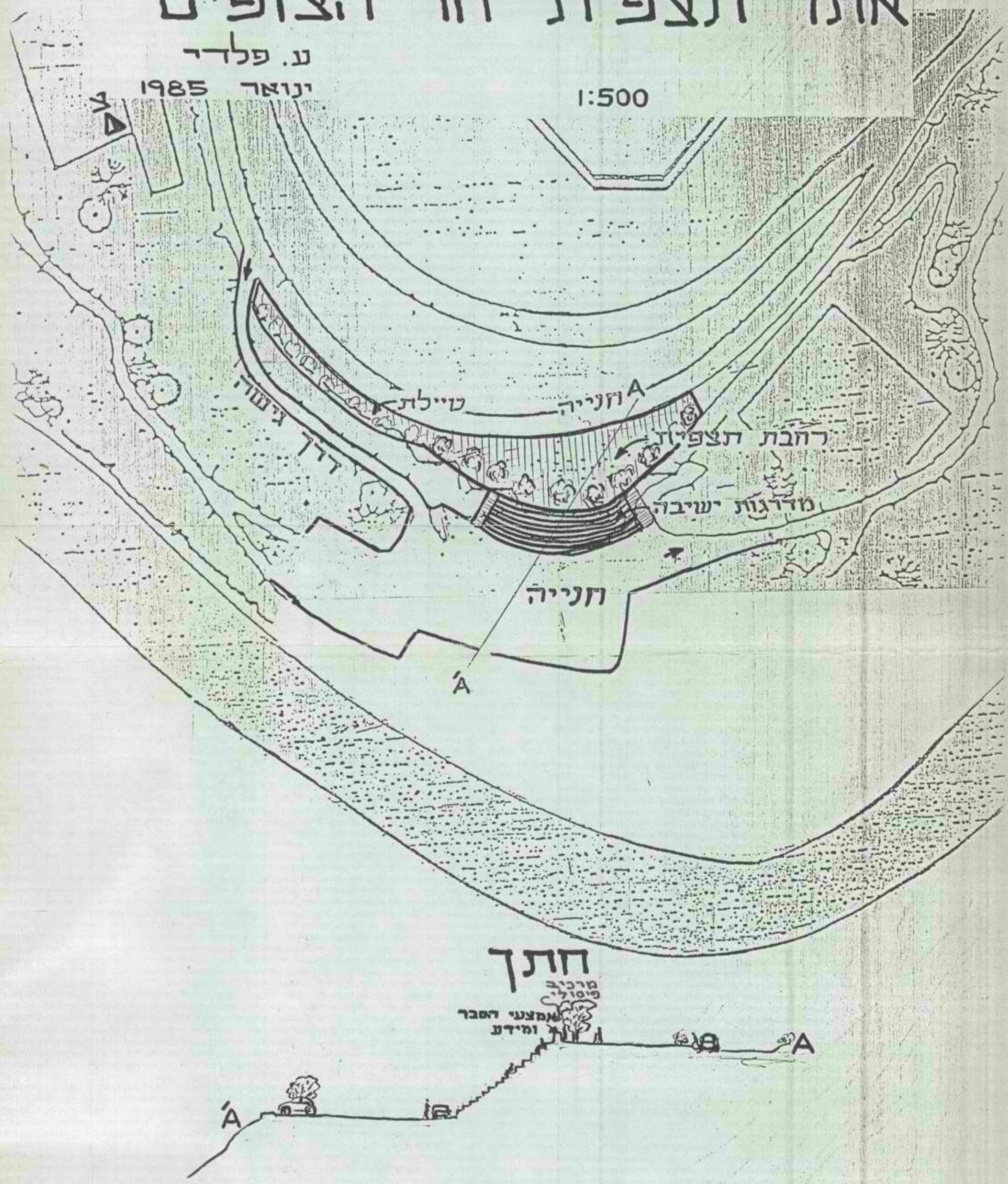

לתיק ציר ירושלים
כללי

מדינת ישראל

...רה הממשלתית לתיירו...
12-03-1986
תיק 38

משרד הבינוי והשיכון

היחידה לבינוי ערים

תאריך: 5.3.86

אל: ד"ר גדי כהן, מנהל האגף לתכנון, החברה הממשלתית לתיירות

הנדון: תוכנית רעיונית - הקמת אתר תצפית כ"תוואי נוף ייחודי" בקמפוס הר הצופים, ירושלים

בעקבות שיחתנו הטלפונית מ-3.3.86, להלן פרוט הנקודות העיקריות בנדון:

ב-11.1.85 העברתי לפרופ' אריה שחר סכימה עקרונית מוקדמת לתכנון "אתר תצפית מסוג מיוחד" בקצהו העליון של המתלול הפונה אל העיר העתיקה (מדרום מערב למרכז מייזר למדעי הרוח), בצרוף תרשימים שהעתקיהם נשלחו אליכם. סט נוסף רצ"ב.

(א) מטרות התכנית הרעיונית הן כלהלן:

1. להביא למיצוי את הפוטנציאל התיירותי של האתר הנדון, כנקודת תצפית עם הקשרים נופיים-רוחניים-סימבוליים אוניברסליים לעבר העיר העתיקה. (גם במצב של פיתוח מינימלי, ז.א. רק כביש גישה, יש נוכחות ניכרת יחסית של תיירים ומטיילים בתצפית שבראש המתלול).

2. לעצב את האתר כ"תוואי נוף ייחודי", דהיינו נקודת תצפית שהיא גם ניצפית מרחוק ומעוררת עניין כשלעצמה. ע"י כך, האתר לא רק יהווה מוקד משיכה נוסף לתיירות חוץ ופנים בירושלים, אלא ישתלב במערך האורבני המקומי כמרכיב נוסף בעל ערך ייחודי חזותי וסימלי.

(ב) האמצעים העיקריים המוצעים להשגת המטרות:

1. סלילת רחבת תצפית (בחלקו העליון של החתך A-A בסכמה העקרונית המוקדמת, בקנ"מ 1:500), עם "מעקה-תצפית" בצידה החיצוני.

2. משני צידי הרחבה, סלילת טיילת עם "מעקה תצפית".

2/..

קרית הממשלה, ת.ד. 18110 ירושלים, 91180 טל. 277617

3. ריצוף הרחבה והטיילת דקורטיבי, ובפיזור מסויים נטיעת עצים גבוהים לאורך מעקה התצפית, בסמוך לו.

4. לאורך "מעקה התצפית" התקנת אמצעים שונים להסברת פריטים היסטוריים ואחרים בשטח הניצפה, הרקע וכדומה.

5. באמצע מעקה התצפית, עיצוב מרכיב פיסולי המשמש מוקד ווידואלי של האתר. המרכיב שהוצע, המחשה של הפסוק "וכיתתו חרבותם לאתים" ביציקה של בטון חשוף, עם אלמנטים מחזירי אור השמש לכיוון דרום-מערב (אופציה נוספת, עיצוב המרכיב הפיסולי בשני כיוונים של שטחו החיצוני, להשגת מירב החזרת אור השמש).

6. הכשרת שטח הנייה נוסף לרגלי המחלול (בקצהו התחתון של החתך בסכמה העקרונית), ודרכי כניסה ויציאה על תוואי דרכים הקיימים בשטח.

7. בין רחבת התצפית והטיילת ושטח הנייה הנוסף שמתחתיהן, שורות של ספסלי ישיבה במדרגות, עם מעברים ביניהן המוליכים מהחנייה התחתונה לרחבה.

8. השארת אופציות פתוחות לפיתוח מיתקנים שונים (כגון דוכנים לחלוקת חומר הסברה לחיירים ומטיילים, מכירת מזכרות וכו'; ו/או בתי קפה בבנייה נמוכה בחלקו העליון של השטח, בצדי דרך מגנס). בכל מקרה, תוך הקפדה על השתלבות חזותית בקומפלקס כולו כ"תוואי-נוף ייחודי" הניראה ממרחקים.

ברוח הדברים בשיחותינו על הנדון, אשמח להשתתף בליבון נוסף של פרטי התכנית ובדיונים על יישומה.

ב ב ר כ ה ,

עזגד פלדי
היחידה לבינוי ערים

סכמה עקרונית מוקדמת
אתר תצפית הר הצופים

ע. פלדר
ינואר 1985

תרשים סביבתי

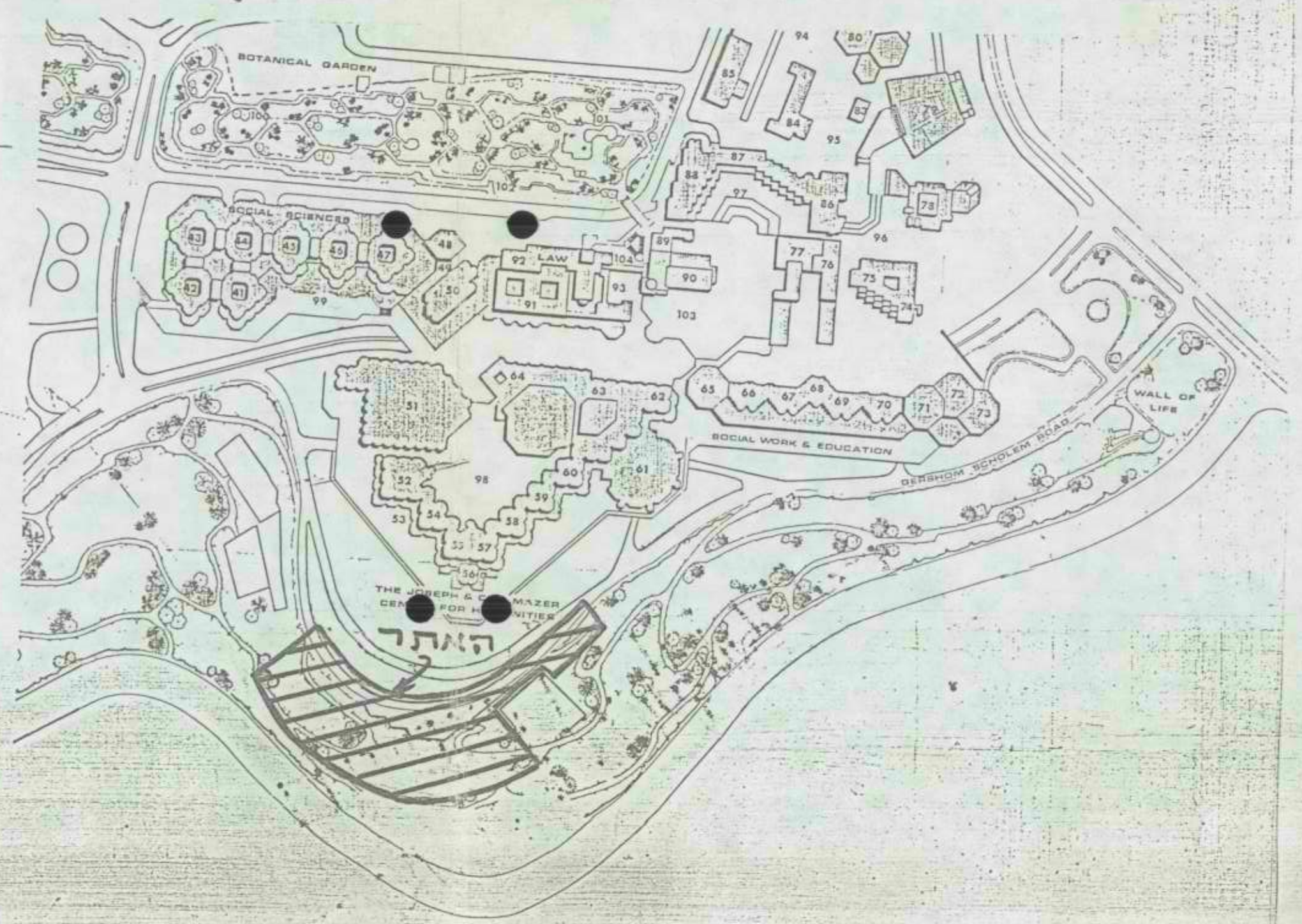

מערך אדורי טופוגרפי

נ. פלדי

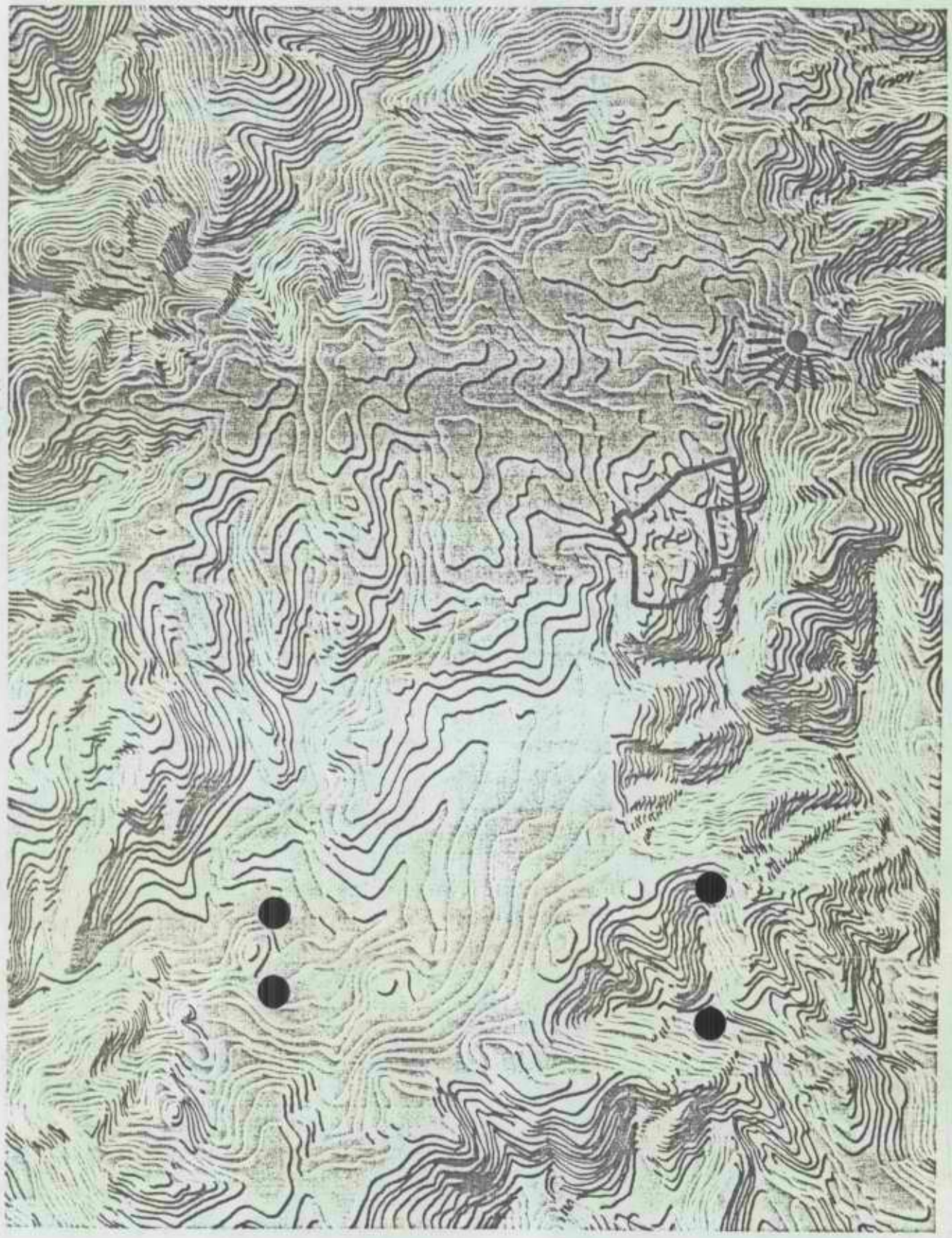

סכמה עקרונית מוקדמת
אתר תצפית הר הצופים

נ. פלדר

ינואר 1985

1:500

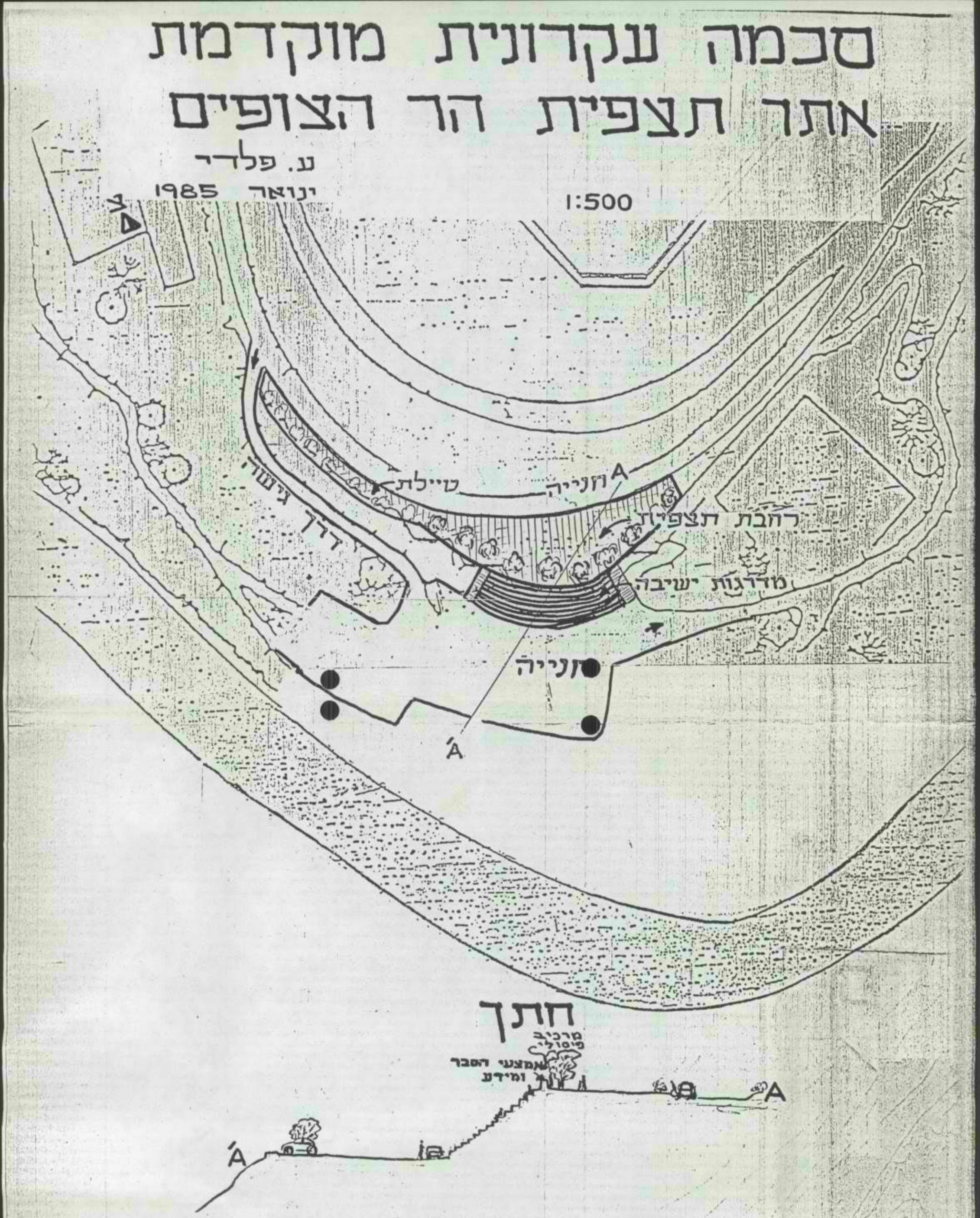

סכמה עקרונית מוקדמת
אתר תצפית הר הצופים

ע. פלדר

הצעה למרכיב פיסולי (הצעה מתוקנת, 21.6.85)

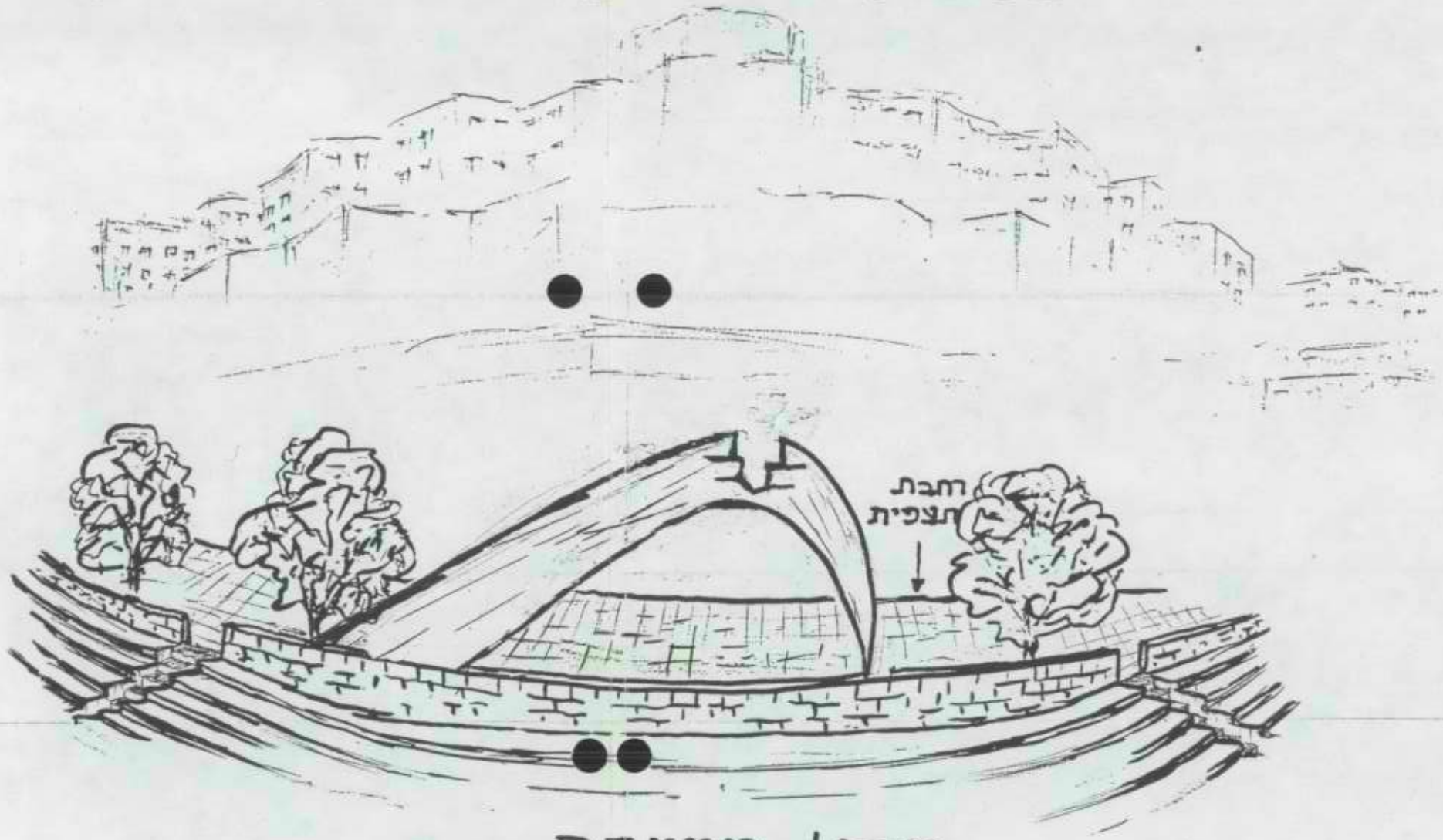

מבט ממערב

בטון + גרגירי מיקה וחתיכות מתכת אל-חלד (להחזרת
קרינת השמש ממשטחו החיצוני). גובה 9.5 מ', אורך 20מ'.
על משטחו האחורי (חקיק בבטון):
וכתתו חרבותם לאתים
(במרב השפות הידועות בעולם)

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים, 23.11.83

מספרנו: 3135

סיכום פגישה עם מר י. שני, נערכה במשרדי חמ"ת ביום 22.11.83

מטרת הפגישה היתה הכרת אתר גבעת התחמושת, לאור פניית מר ר. פרבר, מנכ"ל משרד התיירות.

מר י. שני הבהיר כי האתר הינו "אתר לאומי". צפויה בעתיד הכרזת חוק "אתרים לאומיים", כאשר צפוי, כי הרשות הסטטוטורית האחראית לנושא תהא בחסות משרד הבטחון, ובטיפול הרשות המקומית.

כיום, אחזקתו השוטפת של האתר מתאפשרת ע"ח סיוע כספי מצה"ל; (בתמורה - החיילים במדים פטורים מדמי כניסה למוזיאון), סיוע כספי של העיריה; הכנסות מועטות מדמי כניסה.

כיום, האתר מבוקר ע"י כ- 200,000 מבקרים בשנה, כאשר אוכלוסית המבקרים כוללת חיילים, תלמידי בתי ספר, תיירי חוץ ופנים וכו'.

הנהלת האתר עומדת כיום בפני הרחבת המוזיאון, בנית אודיטוריום, יצירת ארכיב, הכנת מופע אור-קולי וכו'.

הובהר למר י. שני, כי החמ"ת אינה יכולה להשתתף בפרוייקט באספקט התחזוקה השוטפת. תבחן האפשרות של השתתפות בנושא פיתוח התשתית.

הוחלט כי תקבע פגישה משותפת באתר, בה ישתתפו מר י. שני, מר ג. כהן, אדריכל האתר גרשון צפור, והח"מ.

רשמה:- נירה פרץ

נפ/אל

רחוב קרן היסוד 38 - ת.ד. 2645, ירושלים 91026 - טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. - P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL - TEL. 02-663154

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

סוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02"663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645 , JERUSALEM 91026, ISRAEL —

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 8.3.89

ר נכנס
24-3-1989

לכבוד
גב' נירה פרץ
המפונה על התקציבים
ח.מ.ת
ירושלים

גב' פרץ הנכבדה,

מצ"ב ח-ן חלקי מס' 1 של האדריכל אורי עונגר בקשר לבנית בש"צ בהר - הזיתים.

סה"כ הח-ן לתשלום		4,272.50	ש"ח
דמי ניהול	5%	213.63	"
מע"מ	15%	672.92	"
סה"כ		5,159.05	ש"ח

ביום 26.2.89 קבלנו סך -.5,000 ש"ח מתוך תקציב של -.10,000 ש"ח.

מצ"ב תכנית האדריכל.

בברכה

אלי ברומי
מנהל החברה

העתק: מר י. יעקבי מנכ"ל החברה

URI PONGER ARCHITECT DIPL. ING. פונגר אדריכל

ירושלים י"ח.2.89

לכ' החברה לפיתוח מזרח ירושלים

רח. ממילא 18 ירושלים

(1)

הנדון: בש"צים, הר הזיתים, חש' מס. 1

א.נ. הריני מתכבד בזאת להגיש חשבון עבור תכנון אדריכלי / הכנת תכניות הגשה

להיתר בניה עבור 2 בש"צים המצ'ב.

עלות בניה משוערת 2× 40 000 $ (ר. אומדן מצורף)	$ 80 000
שכ"ט 6 %	$ 4 800
עבור השלב הנוכחי 43 % משכ"ט	$ 2064
מ.ע.מ. 15%	$ 309.6
סה"כ	$ 2 373.6
להיום שער 1.8 ש"ח לד	4 272.5 ש"ח

(2) מאושר לתשלום
מתוך לפי 43% מתוך
64% לפי השלבים.
דהיינו $ 2,373.6
בגלל מאמץ
לתיוג תשלום תיק
הדר הזיתים.
5.3.1989

035-0076-6
049-7130-

בברכה

אורי פונגר אדריכל

העתק: מר הרוש מועצת בתי העלמין בי-ם

Office : Jerusalem 92107 Tel Hai 4 Tel. 690788 טל. משרד: ירושלים 92107 תל חי 4
Home : Jerusalem 93662 Haporatsim 10 Tel. 639589 טל. בית : ירושלים 93662 הפורצים 10

מועצת בתי העלמין היהודיים בירושלים

ביה. ירושלים י"ט שבט תשמ"ט

25.1.89

רוכן
7-2-1989
מזכיר המועצה

לכבוד
הועדה המקומית לתכנון ובניה
עיריית ירושלים.

א.נ.,

הנדון: שרותים ציבוריים הר הזיתים
ליד " יד אבשלום ".

1. עשרות תלונות מתבקרים בהר וכן מהתיירים הבאים למקום זה הגיעו אלינו וזאת עקב המחדל הקשור באי הסדרת שרותים ומקום לנטילת ידים במקום שבו מבקרים מאות תיירים ומבקרים שונים.

2. אותם אלו הנזקקים לשרותים נאלצים לפנות לתם פינות להתפנות בתוך בית העלמין הוך חילול בית הקברות.

3. לאחרונה עקב רצוננו לנסות ולקדם את הנושא לקחנו יוזמה ופנינו לאדריכל אורי פונגר עפ' שיכין תוכנית מפורטת לצורך הגשתה לעיריה לקבלת רשיון, רצ"ב התוכניות.

4. המיקום לשרותים הציבוריים נקבעו בין האדריכל הנ"ל לגיל יניב ולאדריכל גדי ברנדס מטהלקת מהנדס העיר ואדריכל שלמה אחרונסון.

בית השימוש מוסתר מתחת למדרגות שתוכננו ע"י קרן ירושלים ולכן לא ייראה משום מקום.

אבקשך לאשר התוכנית המוגשת כאן.

בברכה רבה,

עמרם הרוש
מנהל

העתקים:
מר דוד ברגמן, יו"ר המועצה
מר יצחק יעקובי, מנכ"ל מינהל מדרגת ירושלים בע"מ
עו"ד זאב רוזנברג, ממנכ"ל בכיר במשרד לענייני דתות
מר א. מרזן, מנכ"ל ת.מ.ת משרד התיירות ירושלים
מר אורי פונגר, אדריכל רח' תל חי 4 ירושלים

רח' ~~הלל 10 קומה ב' (במשרדי לשכת המסחר)~~ • ת.ד. 1293 • טל. 224405
בורס 14 כנסת 2 הרב 9
227519

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 25.1.1989
מספרנו: 1902

לכבוד
מר י. יעקובי
מנכ"ל חל"פ מז' י-ם.

א.נ.

הנדון: השתתפות החמ"ת בתכנון בש"צ בהר הזיתים
מכתבך מיום 9.12.88

ברצוני להודיעך כי בהמשך למכתבך שבנדון, החליט מנכ"ל החמ"ת על השתתפותנו בנושא תכנון בש"צ בהר הצופים בסך 10,000 ש"ח, בשנת העבודה 88/9.
אדר' ר. כהן, ר.א. תכנון בחמ"ת ילווה את הפרוייקט.

רצ"ב טיוטת סיכום דברים להתקשרות בנדון.

אנא עבור, ואשר בחתימתך.

בברכה,

נירה פרץ
ממונה על התקציב.

העתק:
מר א. רונן - מנכ"ל חמ"ת.
אדר' ר. כהן - מנהל אגף תכנון.

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 12.2.89

לכבוד
הרב עמרם הרוש
רח' כורש 14, כניסה ד'
דירה 9,
ת.ד. 1293
ירושלים

א.נ.,

הנדון: שרותים ציבוריים בהר-הזיתים

סוף סוף קבלנו אישור מהחברה הממשלתית לתיירות לחתום חוזה תיכנון עם אד' אורי פונגר, לתיכנון הבש"צ בהר-הזיתים.

אבקשך להפנות אלינו את אד' פונגר עם טיוטת הסכם תיכנון כדי שנוכל לחתום עימו כדת וכדין.

דואר נכנס
13-2-1989

בכבוד רב,

יצחק יעקבי,
מנכ"ל החברה

העתק: דר' ר. כהן, אד' - חמ"ת
מר א. גרומי, גזבר החברה

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 2.12.1988
מספרנו: 1579

לכבוד
מר י. יעקובי
חל"פ מזרח י־ם.

א.נ.

הנדון: תוכנית עבודה של חל"פ מזרח י־ם לשנת העבודה 88/9.

אנו נערכים עתה להכנת תוכנית העבודה לשנת 89/90.

אודה לך על הכנת תוכנית עבודה של חברתך לשנת 89/90, תוך מתן הדגשים כדלקמן:

1. פרוייקטים שתחילתם בשנת העבודה 88/90, וסופם ב- 89/90, סה"כ עלות, שולם 88/9 וצפוי לתשלום ב 89/90.
2. פרוייקטים שתחילת ביצועם ב 89/90 - סה"כ עלות חזוית, משך הפרוייקט, מועד צפוי ליציאה לביצוע (חודש). עלות משוערת בשנת העבודה 89/90.
3. פירוט מרכיבי ההוצאה הנוספים - תכנון, מנהלה פינויים וכו'.
4. הכנסות חזויות -
   א. מפרוייקטים כלכלים.
   ב. הכנסות אחרות.

אודה לך על פירוט חלקה של העיריה (מול החמ"ת) בפרוייקטים הנ"ל.
אנא הכנת התוכנית בהקדם.

בברכה,

נירה פרץ
ממונה על התקציב.

העתק:
מר א. רונן - מנכ"ל חמ"ת.
צוות חמ"ת.

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B 2645 , JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

אליה
מיק מנ' ירושלים

ירושלים: 29.3.1988
מספרנו: 432

לכבוד
מר י. יעקבי
מנכ"ל חל"פ מז' י-ם
ירושלים

א.נ.

הנדון:מכתב בנושא שירותים ציבוריים בהר הזיתים

הנני להעביר לטיפולך את מכתבו של מר עמרם הרוש - ממועצת בתי העלמין היהודיים בירושלים.
אבקש התייחסותך למכתבו במסגרת שנת העבודה הקרובה.
החמ"ת ממליצה בחום על כניסה לנושא וביצועו עוד השנה.

בברכה,

אדריכל רן כהן
אגף תכנון

העתק:
מר א. רונן - מנכ"ל חמ"ת
מר ע. הרוש - מועצת בתי העלמין
גב. נ. פרץ - ממונה על תקציב חמ"ת
מר י. זלץ - אגף ביצוע

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

מועצת בתי העלמין היהודיים בירושלים

ב"ה, ירושלים כ"ז אדר תשמ"ח

16.3.88

החברה הממשלתית לתיירות
20-03-1988
תיק

לכבוד
מר אפרים רונן
החברה הממשלתית לתיירות
רח' קרן היסוד 38
ירושלים.

א.מ.נ.,

הנדון: שרותים ציבוריים הר הזיתים
מצפה רחבת מלון אינטרקונטיננטל.

1. מזה למעלה מ - 10 שנים אנו פונים לרשויות השונות (עיריית ירושלים, מבקר המדינה, משרד התיירות) בדרישה להקים חדרי נוחיות ומתקנים לנטילת ידים וזאת בסמוך למצפה רחבת מלון אינטרקונטיננטל אך עד להיום לשוא.

2. עשרות חלונות מהמבקרים וכן מתיירים הבאים למקום זה הגיעו אלינו וזאת עקב המחדל הקשור באי הסדרת שרותים ומקום לנטילת ידים במקום שבו מבקרים מאות תיירים ומבקרים שונים.

3. א. ברצוננו להדגיש שלמקום זה מגיעים אלפי מבקרים ותיירים חשובים במקום זמן לא קצר ומטבע הדברים נזקקים גם לשרותים.

ב. לצערנו עד להיום למרות בקשות גם שלנו לא ראו לנכון הרשויות הנוגעות בדבר עיריית ירושלים ומשרד התיירות להקים מבנה לשרותים כפי שנהוג ומקובל בכל אתר תיירות.

ג. אותם אלו הנזקקים לשרותים נאלצים למצוא להם פינות להתפנות בתוך בית העלמין תוך חילול בית הקברות.

4. א. משרד התיירות בשנת 1981 הבין את גודל המצוקה והודיע במכתב מיום 30.11.81 המצ"ב כי "הנושא יובא בעדיפות גבוהה בועדה לקידום התיכנון של פרוייקטים תירותים במזרח ירושלים תוך תקוה לפתרון מהיר של הבעיה".

ב. למרות הרצון הטוב המשתמע ממכתב זה עד להיום למרות שכבר חלפו כ - 6 שנים דבר לא נעשה.

5. לאחרונה עקב רצוננו לנסות ולקדם את הנושא לקחנו יוזמה ופנינו לאדריכל על מנת שיכין תוכנית מפורטת לצורך הגשתה לעיריה לקבלת רישיון, רצ"ב העתק מהתוכניות.

6. אנו פונים אליך כיום בבקשה דחופה לאשר לנו תקציב של כ - 15.000 $ וזאת עלות צפויה של ביצוע פרויקט זה.

7. אנו מצפים לתשובתכם החיובית.

בכבוד רב,

עמרם הרוש
מנהל

העתק:
מר דוד ברגמן, יו"ר המועצה

~~רח' הלל 10 קומה ב' (במשרדו לשכת המסחר)~~ • ת.ד. 1293 • ~~טל. 224405~~ 227519
נרש 14 נויסר 2 גבעה 9

ISRAEL ישראל

משרד התיירות

MINISTRY OF TOURISM

איזור ירושלים והדרום

ד' בכסלו תשמ"ב

30 בנובמבר 1981

לכבוד

הרב נוח חיימטון

המשנה למנכ"ל – חברה קדישא

רחוב אליעזר 16

ירושלים

שלום רב,

הנדון: מצפה הר-הבית – רחבת מלון איינסרקונטיננטל

מכתבך לכב' שר התיירות מיום 22.11.81

מכתבך בנדון הועבר לטיפולי.

ליח מאן דפליג כי עובדת העדר שרותים באתר מצפה הר-הבית מהווה בעיה חמורה.

נושא זה יובא בעדיפות גבוהה בועדה לקידום ההכנון של פרויקטים תיירותיים במזרח ירושלים, תוך תקוה לפתרון מהיר של הבעיה.

בכבוד רב,

יהודה לן

ממונה על האיזור

העתקים: מר י. סוקר, החמ"ת

מר י. יעקובי, מנכ"ל החברה לפיתוח מז' ירושלים

מר ע. ילון, מנהל אגף התיירות, עיריית ירושלים

מר ד. וילק, ממנכ"ל שירותי תיירות בישראל, כאן.

מר ו. אלבראנס, עוזר שר התיירות

King George Street, Jerusalem 94 262
P.O.B. 1018, Jerusalem 91 009
Tel. (02) 237311 טל.
Telex 26115 Tour IL.
רחוב המלך ג'ורג' 24, ירושלים 94 262
ת.ד. 1018, ירושלים 91 009

ליפא יהלום אדריכל נוף
דן צור אדריכל נוף
L. YAHALOM · D. ZUR LANDSCAPE ARCHITECTS · אדריכלי נוף ל.יהלום ד.צור
צדוק בכר תאום ופקוח

תאריך: 21.2.88
מס' 113/88-145

לכבוד
ד"ר י. ארד
הנהלת יד ושם
הר הזכרון
ירושלים

א.נ.,

הנדון: תכנית פרלמנרית לשפור מערך הדרכים והחניות בכניסה הראשית ליד ושם

הננו מתכבדים להעביר אליכם הצעתנו לשפור מערך הדרכים והחניות בכניסה הראשית ליד ושם כדלהלן:

א. סלילת מדרכה נפרדת להולכי רגל מהשער הראשי אל שדרות חסידי אומות העולם.

ב. בניית קיר תומך לאורך המדרכה הנ"ל ונטיעת פס ירק במקביל שיפריד בין שטחי החניה לבין השביל.

ג. הגדלת שטחי החניה ע"י תוספת מקומות חניה במפלס התחתון וע"י הרחבת השטח העליון.

ד. שפור רדיוס הסיבוב לאוטובוסים ורכב בכלל מול הבנין והכניסה לשדרות חסידי אומות העולם ושפור ועיצוב רחבת הכניסה הקיימת.

להלן אומדן עלות העבודות לצורך בצוע התכנית:

1. פרוק קירות קיימים	150	ממ"ר	X	20.00 ש"ח	=	3,000.00 ש"ח
2. פרוק אבני שפה	500	מ"א	X	6.00 ש"ח	=	3,000.00 ש"ח
3. פרוק אספלט	1000	ממ"ר	X	7.00 ש"ח	=	7,000.00 ש"ח
4. בנית קירות מאבן לקט	450	ממ"ר	X	200.00 ש"ח	=	90,000.00 ש"ח
5. הנחת אבני שפה	600	מ"א	X	30.00 ש"ח	=	18,000.00 ש"ח
6. רצוף מדרכות	1000	מ"ר	X	60.00 ש"ח	=	60,000.00 ש"ח
7. אספלט לחניה וכבישים	1500	מ"ר	X	20.00 ש"ח	=	30,000.00 ש"ח
8. אדמת גן	500	מ"ק	X	20.00 ש"ח	=	10,000.00 ש"ח
9. נטיעות לאורך פס ירק ובחנית הכניסה	1700		X	25.00 ש"ח	=	40,000.00 ש"ח
				סה"כ		271,000.00 ש"ח
10. הוצאות בלוות 25% (תכנון, פקוח, מדידות ומע"מ)						69,000.00 ש"ח
				סה"כ כללי		340,000.00 ש"ח

בכבוד רב,

ל.יהלום - ד.צור
אדריכלי נוף

העתק: מר ש. עדן.

מיקוד 62491

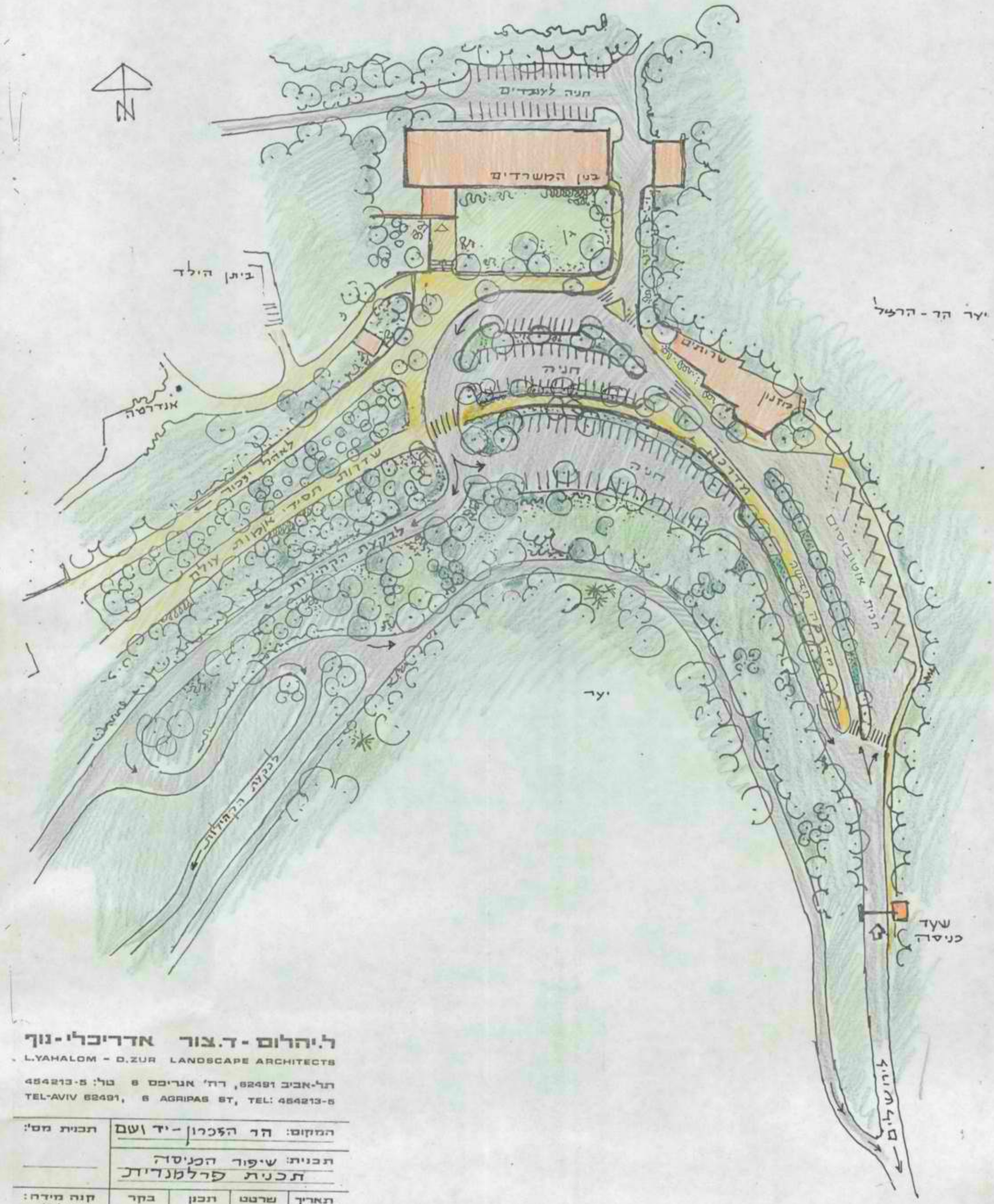

ל.יהלום - ד.צור אדריכלי-נוף

L.YAHALOM - D.ZUR LANDSCAPE ARCHITECTS

תל-אביב 62491, רח' אגריפס 6 טל: 454213-5

TEL-AVIV 62491, 6 AGRIPAS ST, TEL: 454213-5

המקום: הר הזכרון - יד ושם					תכנית מס':
תכנית: שיפור הכניסה תכנית פרלמנרית					
תאריך 15.2.88	שרטט	תכנן ד.צ.	בקר		קנה מידה: 1:1000

לחן איצה ירושלמי
איצה ירושלמי

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 13.10.1985
מספרנו: 647

לכבוד
מר י. יעקובי.
מנכ"ל חל"פ מזרח י-ם.

א.נ.

הנדון: חשבון מס. 7 שהוגש על ידכם.

כפי שכבר ציינתי לא אוכל לכבד את חשבונות תכנון נחלת שבעה, כל עוד אין נציג קבוע מטעמנו בצוות התכנון לנושא.

מערת צדקיהו איננה חלק מתוכנית העבודה המאושרת של החל"פ מז' י-ם בחמ"ת.

בחשבון שער שכם - לא אוכל לכסות חשבון טלפון , לפיכך, בביצוע התשלום יורדו סעיפים אלו.

בברכה,
נירה פרץ
ממונה על התקציב.

העתק: מר א. רונן - מנכ"ל חמ"ת.
מר ג. כהן - מנהל אגף תכנון.

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645 , JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

לתיק יצר ירושלים
מערת ירושלים

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים, 5.8.85

מספרנו: 456

סכום סיור שר התיירות ומנהלי חברות הפתוח התיירותיות
באתרי פתוח נבחרים במזרח ירושלים מתאריך 23 יולי 1985

השתתפו: ה"ה: שר התיירות - מר א. שריר
מנכ"ל משרד התיירות - מר ר. פרבר

ו. זבידה, י. יעקובי, א. צפרון, ד. הגואל, ג. בדיאן
ש. טל, א. אמיתי, נ. שאלתיאל, י. לרנר, ד"ר י. פרח,
ד. אסולין, ש. לוי, ג. אסולין, א. רונן, ו. אלבראנס,
ד. גנני, ג. כהן.

מחצית היום הראשונה הוקדשה לסיור מודרך על ידי מנכ"ל החברה לפיתוח מז. ירושלים, מר י. יעקובי. במסגרת הסיור נסקרו הפרוייקטים הבאים:
שער שכם והככר הדרומית מתחת לשער, העופל ועיר דוד, שטח ג'י ופיר וורן, כנסיית הדורמציון.

בצהרים התכנסו המשתתפים לדיון לסכום הסיור.
שר התיירות פתח את הדיון והודה לח.פ.י. על הסיור המאלף בפרוייקטים שנסקרו. השר הדגיש בדבריו את חשיבותו של הענף בתקופה זו כמנוף להכנסת מט"ח וציין מספר דגשים אותם יש ליישם בעבודה השוטפת של חברות הפתוח. דגש מיוחד יש לתת לנושא השלוט המדריך והמסביר ובפרט באתרים ארכיאולוגיים.

ברב שיח הודו הדוברים למארגני הסיור וציינו כי מפגש מנהלי חברות הפתוח, באתרי הפתוח השונים, תורם להפרייה הדדית של רעיונות וגישות לפתוח ולשפור התשתית לתייר.

2/..

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645 , JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

בחלק השני של הדיון הציג מנכ"ל חמ"ת את תוכנית החומש לפתוח התשתית התיירותית בישראל. התוכנית הוכנה בשתוף פעולה בין אגף תכנון וכלכלה, החמ"ת והחלפי"ם.

הוצגו היעדים העיקריים, סדרי הגודל התקציביים וכווני הפתוח העיקריים. לאחר הצגת התוכנית התקיים דיון ראשוני בתוכנית ובחשיבותה כמכוונת פתוח לפעולה רב-שנתית.

מנכ"ל משרד התיירות, מר ר. פרבר, סיכם את הדיון:

1. תוכנית החומש לפתוח התשתית התיירותית תופץ למשתתפים בסיור ללמוד ולהערות. דיון בהערות יתקיים במפגש הבא שיכונס בחברה לפתוח עכו העתיקה.

2. הערות לתוכנית ונושאים לסדר היום יועברו בכתב למנכ"ל חמ"ת שירכז סדר יום לפגישה הבאה של פורום מנהלי חברות הפתוח, את החומר יש להעביר בכתב עד ה- 15.9.85.

רצ"ב תוכנית הפתוח לשנים 1986 - 1990.

העתקים: למשתתפים בסיור.

סיכם: א. רונן

מנכ"ל חמ"ת

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645 , JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים ● טל. 224403, 224404

ירושלים, 3.7.85

אוקבה לפעל
בהתאם לסדרם
מינו!
אבי רוזן

סיור של שר התיירות, מר אברהם שריר,
באתרי פיתוח נבחרים של החברה ביום ב' 23.7.85

תוכנית

10:00 - התכנסות במשרדי החברה.

10:15 - 10:50 - ביקור בככר הרומית, מתחת לשער-שכם, כולל מבט על רחבת המגדל המזרחי והככר הפנימית.

10.50 - 11:50 - נסיעה לאורך העפל לעיר דוד.

ביקור באזור G, ובפיר ורדן - מפעל המים התת קרקעי העתיק ביותר של ירושלים.

11:50 - 12:30 - נסיעה למצודה וסיור בטיילת החומות, מחפיר המצודה (מגדל-דוד) עד לשער-ציון.

12:30 - סיור בהר-ציון:

1. חדר הסעודה האחרונה (Coenaculum).

2. ביקור בכנסית הדורמציון", כולל עתיקות שנחשפו בקומת הקרקע, בהדרכת האב עמנואל.

3. מבט כללי על עבודות הפיתוח בהר.

13:00 - נוסעים לבית הקונפדרציה הציונית המאוחדת ליד ימין-משה - ארוחת צהרים ודברי סיכום של שר התיירות

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 24.10.1984

מספרנו: 1514

סיכום ישיבת עבודה - תוכניות עבודה בירושלים בשנת התקציב 1984/5.

בהשתתפות ח"ה י. יעקובי

ד. פלי

נ. פרץ

נסקרו הפרוייקטים התיירותיים בעיר, שחשוב לבצעם -

1. מערת צדקיהו - הכשרת המערה לביקורי קהל - בעיקר אלמנטים של בטיחות - מדרגות, תאורה, שילוט (הערכת עלות 150.000 דולר)
2. נחלת שבעה - פתוח האזור למוקד חיי שלילה בעיר - כהמשך למדרחוב. (כרגע בשלב של ת.ב.ע. במהנדס העיר י - ם).
3. השלמת המדרחוב לכדון תרחובות ליבע ודורות ראשונים - תאורה שיפוץ חזיתות וריצוף (זמין לביצוע).
4. המשך תאורת החומות.
5. שיקום שוק הבוכרים
6. הסדרת ריצופים שילוט ותאורה בהר ציון.
7. שיפוץ חזיתות ברחוב יפו.

יש לציין כי הפרוייקטים לא הוצבו ע"פ סדר החשיבות.
נקבעו סיורי עבודה במערת צדקיהו ובשוק הבוכרים, ולאחר לימוד נוסף של החומר תערך פגישת עבודה נוספת לקביעת סדרי עדיפות לפרוייקטים לביצוע לשנת התקציב 85/86.

תוספת התקציב שיועדה לחב' לפתוח עז' ירושלים (25.0 מ'ש' במחירי רבעון שני) ע"פ החלטת ועדת הכספים של החמ"ת בישיבתה מס' 42 מיום 22.10.84 תיועד להשלמת המחויבויות בשער שכם, ולבצוע תאורה באחד הקטעים של טיילת החומות. טרם נקבע איזהו הקטע המועדף שער שכם - שער יפו, או קטע הטיילת באזור הר ציון.

העתקים: למשתתפים
מר א. כהן - רשאב"ל כספים
מר ג. עהן - ר.א. תכנון
מר י. זבידה - יו"ר חל"ם מרז' ר-ם

רשמה: מרבה פרץ

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

לדן אלבר יגלה
אבא יגלה

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 1.10.1984
מספרנו: 1334

סכום דיון בנושא שת"פ חמ"ת - ח.פ.י. ותוכנית עבודה
לשנת 1985, מתאריך 23 ספטמבר 1984
= = = =

התקציב התיירותי של ח.פ.י. מחמ"ת אינו פרופורציונלי, לא להיקף התיירות בעיר בהשוואה למוקדי פיתוח אחרים, ולא להיקף התקציב שמזרימה העיריה.

הפרוייקטים שמבצעת ח.פ.י נדונים עם חמ"ת במסגרת דיון מקדים בכל שנת עבודה. כמו כן ציין מר יעקבי, שהוא מסכים עם הקביעה שאין לתייר היכן לבלות בעיר, ויש להערך לפתוח אטרקציות ומוקדי בילוי ובדור ליילדים.

בסכום הדיון הציג מר יעקבי את סדר העדיפויות של הפרוייקטים לשנת העבודה הבאה, ומתוך מגמה לשנות בהדרגה כיוון לעיר החדשה, ולפתוח מוקדי בילוי ובדור לתיירים הפוקדים את העיר:

1. תאורת הטיילת בקטע שער יפו - שער שכם (לקטע שער ציון - שער יפו התקבלה תרומה). הכוונה לפתח מסלול מואר לטייל על הטיילת שישתלב בהשתתפות במופע אור קולי במצודה.
2. תאורת הקטע המחבר את אזור המלונות עם חוצות היוצר.
3. תכנון מוקד נחלת שבעה כמרכז בילוי ובידור לתיירים, המשלב גלריות, מסעדות ברים ומועדוני בדור.
4. פתוח מוקד למופעי חוצות בגן העצמאות - במשולב עם נחלת שבעה. במוקד זה יערך מפגש בין האוכלוסיה המקומית והתיירים ויערכו מופעי פולקלור וקונצרטים בדומה לפארקים מרכזיים באירופה.
5. טפוח כנסיית הדורמיציון המהווה אתר צלייני בולט וחשוב.

סיכם: גדי כהן
מנהל אגף תכנון

העתקים: למשתתפים

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645 , JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 11.3.84

לכבוד
מר אפריים רונן
המנהל הכללי
החברה הממשלתית לתיירות
כ א ן

א.נ.,

הנדון : העופל

מהדוח האחרון שהגשנו לכם ב-6.3.84 הוכל ללמוד כי יתרת התקציב הלא מנוצל העומד לרשותנו ב-5.3.84 מסתכמת ב-18,690. שקל (שמונה עשר אלף שש מאות ותשעים שקל).

בחדש הבא יתקיים בירושלים הקונגרס הבינלאומי של הארכיאולוגים. במרכזו של הקונגרס יעמדו שלשת פרוייקטים ירושלמיים - קרדו, פרוייקט שער-שכם והעופל.

בגלל התקציב המצומצם שעומד לרשותנו ואשר נישחק לחלוטין ב-11 החדשים שעברו מתחילת שנת התקציב "נתקענו" עם עבודה לא מושלמת במיבנים הביזנטיים. שווי התקציב לפרוייקט זה ב-1.4.83 היה 186,540.- דולר. חיום שווה סכום זה 49,340.- דולר בלבד, דהיינו שחיקה של כ-2/3. גם אם נעשה חשבון משוקלל על פני כל השנה נמצא שקיימת שחיקה של לפחות 50% מהערך הריאלי של התקציב. דוקא פרוייקט זה הוא בעל חשיבות עליונה מבחינה בינלאומית כי הוא מבליט את מה שעושה ישראל בתחום שיחזורם של אתרים בשיא פריחתה של ירושלים הנוצרית - ביזנטית.

אנו מבקשים מכם כי מעבר לכל הכללים המקובלים ולפנים משורת הדין תאשרו לנו תוספת חד פעמית של מליון שקל אותם ננצל להשלמת קירויים של המיבנים הביזנטיים המשוחזרים באזור שלמרגלות מדרגות שערי חולדה, בשלשת השבועות שנותרו עד סיום שנת התקציב 1983-84.

בכבוד רב,

יצחק יעקבי,
המנהל הכללי.

העתק: יו"ר הדירקטוריון, מר ויליאם זבידה
גב' נירה פרץ, הממונה על התקציב, חמ"ת

נעמי אנג'ל - אדריכלית
טשרניחובסקי 10 ירושלים
טל. 664417

12.12.83

החברה הממשלתית לתיירות
14.12.83 מרכז תעמולה
תיק

לכבוד
מר גדי כהן
חברה ממשלתית לתיירות

שלום לך,

הנידון: גיא בן היינום - פיתוח

להלן מצורפות תכניות שתילה של האזור כפי שאושרו למכרז.
תכניות בניה ושילוט יועברו אליך לעיון בהמשך.

בברכה,

נעמי אנג'ל

העתק: מר א. פיגמר, פיתוח מזרח ירושלים

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

לדיין שיינבלה

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 4.10.83

לדיין נתנאל
יצרת נתנאל

לכבוד
מר אפרים רונן
המנהל הכללי
החברה הממשלתית לתיירות
ירושלים

החברה הממשלתית לתיירות
7 תשרי תשמ"ד 9 10. 83
תיק .....

מר רונן יקר,

בהמשך להסברים ששמר לך בעל-פה המנכ"ל שלנו, אנו מבקשים את אישורכם להרחבת פרויקט "חרצות-הירצר" (להלן "חרצות").

בתקציב 1983-84 אישרתם הקצבה לפריצת גישות לחרצות מאיזור בתי המלון וזאת מתוך שגמה לקשור את המרכז-לאמנות עם המכלול התיירי המהולך ונרצר בשטח. דרומה להרצות קמו בינתיים אתרי תיירות חדשים: בריכת-השולטן, הסינמטק, פארק וולפסון בגיא בן-הינום-ובהמשך, "עיר המתים" על שלל אתריו החשובים, ובעיקר לתיירות הצליינים. מכלול זה יתקשר בעתיד עם עיר-דוד, עם הערפל, עם השילוח עם הר-ציון ועם "יד-אבשלום".

למען הסדר הטוב הואל נא לאשר את ההרחבה המוצעת לעיל, באופן שכינוי פרויקט זה יהיה מעתה "פריצת גישות להרצות-הירצר ושפול באתרים באזור גיא בן-הינום".

בכבוד רב,

דיליאס זביידה
יו"ר הדירקטוריון

העתק: מנכ"ל משרד התיירות.
גב' דפנה פלי, גזברות העיריה.
מר ג. כהן, ראש אגף הכנרן, חש"ת.
מנכ"ל החברה.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 13.9.82

החברה הממשלתית לתיירות
ב ב אלול תשמב 13. 9. 82
תיק .....

לכבוד
מר עמוס לוטן
החברה הממשלתית לתיירות
רחוב קרן היסוד
כ א ן

א.נ.,

הנדון : **חצעת תקציב פיתוח 1983/84**

בהמשך לפגישה המשותפת עם מרכזת תקציבי פיתוח בגזברות העיריה שנתקיימה במשרדנו ביום 30.8.82 בהשתתפות הגב' נירה פרץ ומהנדס החברה הננו מעלים על הכתב את דרישותינו לתקציבי פיתוח אתרי תיירות בירושלים במימון החברה הממשלתית להתיירות.

החצעה המוגשת נגזרת מתכנית החומש לביצוע בשנים 1983-1988 שהגשנו לשר התיירות המסגרת יום העיון בנושא "פיתוח והשקעות בתיירות" שנערך בכפר המכביה ב- 8.7.82.

התקציב המבוקש משלים את הדרישות שהגשנו לעיריית ירושלים המסתכמות בסך כולל של 194,000,000.- שקל.

כדי שנוכל להביא את החצעה לדעת הכספים שלנו ולאחר מכן לדירקטוריון אנא תודיעו לנו מהיא המסגרת הסבירה שיש סיכוי לאישורה ע"י האוצר.

לשם אור הבוקר ותפארתו

אלן ריבינר

בכבוד רב,

יצחק יעקבי
מנכ"ל החברה

העתק : הגב' נירה פרץ, הממונה על התקציב

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 12.9.82

הצעת תקציב פיתוח אתרי תיירות לשנת 1983/84

מוגש לחברה הממשלתית לתיירות

הפרוייקט	אומדן במיליוני שקלים	סה"כ 90
1. העופל : עבודות שיקום ושיחזור בעופל ולמרגלות הכותל המערבי והדרומי		
א. השלמת מסלול - טיילת העופל	5	
ב. חשיפת דרך-המלך ההרודיאנית, למרגלות קשת רובינסון ועבודות שיחזור - שלב א'	10	
ג. חשיפה ושיחזור חרובע חביזנסי, מזרחה, למרגלות שערי-חולדה	5	
ד. שילוט כל האתר	5	25
2. פרוייקט שער-שכם		
א. השלמת בניית חנויות החלוף	10	
ב. פינויים, חשיפה וחפירת הכיכר הפנימית של "אליה-קפיטולינה"	15	25
3. שיפוץ חזיתות בויה-דולורוזה - שלב א'	10	10
4. טיפול ראשוני בשיקום מבנים מטלוכיים	10	10
5. חוצות-היוצר		
א. פריצת גישה מאזור בתי-המלון	5	
ב. החלפת הביוב ועבודות פיתוח שונות	2.5	7.5
6. מצפים	5	5
7. השלמת שיקום ושיחזור סבילים (שוקתי שתיה)	2	2
8. חכנת תכניות, כולל מדידות, צילומים וכו'	5.5	5.5

י. יעקבי - מנכ"ל

א. פינטר, מהנדס

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.
רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 12.9.82

דברי הסבר

1. העופל : שיקום ושיחזור בעופל, באזור קשת-רובינסון ולמרגלות הכותל הדרומי והמערבי

א. השלמת טיילת העופל

המדובר בסיום העבודות בטסלול הטיילת אשר נפסקו מחוסר תקציב. העבודה כוללת :

(1) השלמת השיחזור של 3 אולמות אוטאיים (מאות 9-7 לספירה).

(2) סיום העבודות בקטע הביזנטי שמתחת לחומה, הניצבת לשערי-חולדה.

(3) גמר העבודות באזור החרודיאני, ליד המקווה הציבורית, צפונה לכביש הכותל.

ב. השיפת דרך המלך החרודיאנית

(1) פירוק וחזרה של שרידי הארמון האומאיי, למרגלות הפינה הדרומית-מערבית של חומות הר-הבית.

(2) חפירה ארכיאולוגית וסילוק ערימות העפר בקטע שבין החומה המערבית של הר-הבית לבין קשת רובינסון, מפינת החומה ועד לדרך המלך החרודיאנית שנחשפה צפונה למרגלות שער "ברקלי".

(3) שיחזור מערכת המדרגות החרודיאניות, מקשת רובינסון מערבה.

מדובר בשלב א' של עבודה גדולה אשר תימשך על פני שנה תקציבית נוספת, כאשר המימון החסר יתוקצב בשנת הכספים 1984/85.

ג. שיחזור הרובע הביזנטי בפינה הדרומית-מזרחית של חומת הר-הבית

המדובר בהשלמת חשיפתו ושיחזורו של הרובע הביזנטי למרגלות ה"שער-המשולש". בקטע זה ישוחזר רחוב ביזנטי ודירות ביזנטיות על תכולתן.

ד. שילוט

השלמת שילוט ההכוונה וההסבר לכל אתר העופל ולאורך המסלול ב- 3 שפות, כולל הכנות לתאורת לילית.

2/..

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

1. [illegible] : [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

   1. [illegible]

   [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.
רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

2. פרוייקט שער-שכם

א. השלמת חנויות החלוף

לאחר חשיפת קטע מחקארדו, במבוא הפנימי של שער-שכם, נדרשה החברה ע"י אגף העתיקות לשנות את התכניות של החנויות ע"י הגבהת הבנין ותוספת קומת קרקע מעל לריצוף הרומאי. דרישת אגף העתיקות, שהייתה כרוכה בחפירה ארכיאולוגית עמוקה מהמתוכנן, שינתה את כל אומדני העלות והסכום המבוקש בא לכסות את התוספת הנ"ל.

ב. חשיפת הכיכר הפנימית של "איליה-קפיטולינה"

עבודה זו באה בהמשך לחשיפת המגדל המזרחי, שפתח כבר לקהל, ולחפירות המתבצעות כרגע במגדל-המערבי. שטרתה לחשוף את מערכת שלושת שערי הכניסה הצפוניים, המבוא הראשי לירושלים הרומית, איליה קפיטולינה. בעסגרת עבודה זו יהיה צורך לפנות עסקים, מחסנים ובתי-מלאכה החוסמים את הגישה לאזור וחכרחי להרוס אותם כדי לפנות את השטח לחפירה וחשיפה. חשיפה זו תשלים את עבודות השיחזור המתבצעות כרגע ברובע היהודי, בקארדו המיזנטי שברחוב היהודים, דרומה לאזור השווקים.
בשלב ב' יטופלו האולמות התת-קרקעיים שמתחת לכביש במגמה לחבר אותם אל מכלול העיר הרומית התת-קרקעית מהטאה השניה, כחלק מהבאזר התת-קרקעי.

3. שיפוץ חזיתות

עם השלמת הטרמינל, עבודות התשתית, וריצוף הויה-דולורוזה לכל אורכה הכרחי לטפל בחזיתות העסקים שלאורך המסלול.
המדובר בעבודות שיפוץ חזיתות דגם שער-שכם, כולל :

א. ניקוי הקירות חשיפת האבן, כולל תיקונים, כיחול וכדומה.

ב. סילוק גגוני הפח המכוערים והחלפתם בגג מעוצב ואסטטי.

ג. החלפת הדלתות המעוערות בדלתות מעוצבות בצורה נאה.

ד. שילוט אסטטי לחנויות ולעסקים לאורך מסלול הויה-דולורוזה.

העבודות הנ"ל באות לסיום לתשתית החדישה שמומנה ע"י עיריית ירושלים ואשר כללה גם ריצוף באבני מדקדם וגופי תאורה מיוחדים.

3/..

[illegible]

[illegible]

[illegible]

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.
רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

4. **טיפול ראשוני בשיקום מבנים מטלוכיים**

בשלב ראשון מתוכנן שיפול במבנים מונומונטליים מהמאות 14-16 הנמצאים לאורך מסלולי תיירות ראשיים :

א. רחוב השלשלת - המבוא לכותל (משער-יפו)- ולרחבת המסגדים (בואך שער השלשלת):
(1) בנין טַשְׁטְמוּרִיָּה
(2) בנין גַ'לַחִיָּה
(3) ספרית חַלְדִיָּה
(4) מבוא הַחַכְמָה - שער-השלשלת.

ב. מעלות המדרשה :

(1) שש חזיתות מפוארות במבואות המדרשה המוסלמית הגדולה (ת ק י י ה)
שבמכלול מבנה הסאריה, ארמון הסולטן התורכי, מרכז השלטון העותומני.
(2) בנין הקילניה

ג. קומפלכס המבנים המטלוכיים בסימטת שער-פייסל (טאריק באב-אל-פייסל).

5. **חוצות היוצר**

אתר זה, המרכז הגדול ביותר לאמנות ואומנות שימושית יוצרת בירושלים, סובל מתת-פיתוח.
הבעיה העיקרית נעוצה בקשיי איתור וגישות למקום. לפיכך חוצע לטפל השנה באתר בשני מישורים :

א. פריצת המבוא הראשי אל חוצות-היוצר מהמערב.
באזור זה מרוכזים רובם המכריע של בתי המלון החשובים בירושלים - מלון המלך דוד; מלון שרתון;מלון לרום; מלון מוריה; מלון פלאזה; מלון הנשיא; מלון המלכים; ומלון ווינד-מיל. פריצת גישה נאותה דרך גני "בלומפילד" ו"מיטשל" תאפשר לתיירים המתאכסני במלונות הנ"ל לבוא אל המרכז ברגל.

ב. במישור השני מבוקש תקציב לביצוע שיפורים במערכת הביוב.
המערכת הנוכחית קטנה ואינה מסוגלת לעמוד בדרישות. יש להחליפה במערכת חדשה בקוטר כפול. כן יש להשלים ריצופים שהתבלו ולטפל בניקוז ובתאורה.

6. **מצפים**

התקציב המוצע בא לטפל במימון התכניות להתקנת מיצפים שאינם על בסיס כלכלי, באתרי נוף, אתרים היסטוריים וכדומה.

1. [illegible]

[illegible]

a. [illegible] (מחר-בוקר)- [illegible]:
   (1) [illegible]
   (2) [illegible]
   (3) [illegible]
   (4) [illegible]

b. [illegible]:

   (1) [illegible]
   (2) [illegible]

c. [illegible] (לחרב [illegible]).

2. [illegible]

[illegible]

[illegible]

a. [illegible]
   [illegible]

b. [illegible]
   [illegible]

3. [illegible]

[illegible]

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.
רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

7. <u>השלמת שיקום ושיחזור סבילים</u>

ברחבי העיר העתיקה מפוזרים 12 סבילים (שוקתי שתיה) מתקופה הממלוכית והעותמנית. כן נמצאת במרכז השוק שליד המוריסטן מזרקה מפוארת מהמאה הקודמת. עד כה טופלו 3 סבילים - בעימוק הקרן לירושלים:

א. סביל אל-סולטן - השוקת שמעל לבריכת-הסולטן, בדרך חטיבת-ירושלים.

ב. סביל אל-וואד - במבואות מינהרת הכותל, ברחוב הגיא.

ג. סביל אל-חאמס - במפגש רחוב הגיא - מעלות המדרשה וסימטת עלא-אדין, (המבוא לשער-המשגיח).

התקציב המבוקש יאפשר את השלמת שיקומם ושיחזורם של יתר הסבילים ובעיקר של אלה הנמצאים על צירי תיירות ראשיים.

8. <u>הכנת תוכניות</u>

במסגרת הנחיות הע"ת ברצוננו להזמין "תכניות מגירה" לפרוייקטים אשר אושרו ב"ועדת ירושלים" בעדיפות גבוהה לביצוע עתידי.

התקציב המבוקש יאפשר ביצוע מדידות, סקרים, צילומים וכדומה כדי להטיל את משימות התכנון על צוותי אדריכלים - מהנדסים וכו'.

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים, 7.9.82
מספרנו: 8018

תרשומת משיחה שהתקיימה במשרדי החברה לפיתוח מזרח י-ם בתאריך 30.8.82

פרוייקטים לביצוע עוד בשנת התקציב 1982/3 (מותנה בהחזרת התקציב לייעדו - החלטת דירקטוריון).

בטיילת העופל - שילוט תאורה והסדרת האתר לביקורי קהל - תוכנה תוכנית ע"י קרן ירושלים, בעלות של 170,000 דולר (5.0 מ' ש'). השתתפות חמקת נקבעת ל-0.7 מש ש'. העברת הסכום - רק לאחר ליטוש התוכניות ואישורן ע"י החמ"ת.

שחזור מבנים - שחזור ה"פינה ההרודייינית" - כ-2.0 מ' ש'

הבניה המערבית דרומית, - הזזת והעתקת האבנים כ-2.0 - 1.5 מ' ש'.
כיום זמן הפרוייקט לביצוע, זאת כיון שהקבלן מתי ליפשיץ מוכן לבצע הפרויקט במחירי עלות בלבד, ללא רווח.

החלטה על ייעוד הכסף תהא לאחר החלטת הדירקטוריון באיזו מידה מחזירים הסכום במלואו לירושלים.

הפרוייקטים המיועדים לשנת 1983/8

א. בעופל - גמר שילוט והכשרת מסלול.
שיקום הפינה הביזנטית (דרומית מזרחית).
שיקום קשת רובינסון (דרומית מערבית).
שיקום קשתות עומאיות.

ב. בשער שכם - השלמת מבנה החנויות.

ג. חפירות שער שכם - חשיפת הקרדו והמגדל הימני.

ד. שיפוץ חזיתות - ויה דלרוזה.

ה. שיקום מבנים ממלוכיים.

ו. חוצות הירצר - ציוד ליריידים.

ז. תכנת תוכניות לטווח הרחוק (?)

הכנת וגיבוש תוכנית העבודה לשנת תקציב 1983/4 תהא לאחר פגישת עבודה
י. יעקובי - י. סוקר.

רחוב קרן היסוד 38 - ת.ד. 2645, ירושלים 91026 - טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. - P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL - TEL. 02-663154

העתקים: ע. לוטן, סוקר, זלץ.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 8.7.82

תכנית חומש לבצוע בשנים 1983/88 (אמדן העלויות במחירי אפריל 1982)
מוגש למשתתפי יום העיון בנושא פתוח והשקעות בתיירות

הפרויקט	אומדן - במליוני שקלים
1) השלמת ההחלפה וחדוש התשתית בעיר העתיקה (5×50)	250
2) עבודות מיוחדות בעיר העתיקה	
א) חניון הויה דולורוזה (מחוץ לשער האריות) ושיקום "בריכת ישראל"	75
ב) שיחזור המבנים הממלוכיים ב"מעלות המדרשה", ברח' השלשלת, רח' שער-הברזל, רח' אלעדין, רח' באב אל פייסל וכו'.	100
ג) סיום שיחזורם ושיקומם של סכילים (שוקתי שתית עותומניים מהמאה השש עשרה) והמזרקה המונומנטלית בשוק אפטימוס.	3
ד) ניקוי, ניקוז ושיקום "בריכת חזקיהו" ברובע הנוצרי.	25
ה) שיפוץ חזיתות העסקים בשווקים (העלות הממשית כפולה - הסכום המופיע באמדן הוא חלקה של המערכת).	25
ו) השלמת ניקוי גגות המבנים מאנטנות.	20
3) השלמת טיילת החומות - מעקף שער-האריות - העופל - הכותל הדרומי, כולל הרחבת כביש העופל (הגישה הדרומית מזרחית לכותל המערבי).	25
4) פתוח המרכז לאמנות שימושית חוצות - היוצר - כולל פריצת גישות מאזור בתי המלון במערב.	5
5) מצפים	
יד-אבשלום, הר-הזיתים, ארמון הנציב, בית-וגן, הר-הצופים.	5

2./.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.
רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

הפרויקט	אומדן - במליוני שקלים
6) שילוט אתרים	2
7) אחזקת האתרים (טפול בבלאי ובפחת)	5
8) תכנון פרוייקטים לעתיד (תכניות למגרה)	2½
9) רזרבה לתכנון ופתוח קרקעות לפתוח עתידי של תשתית תיירות	2½
10) ירידים וארועים, כולל השקעת קבע חד פעמית לעזרי תצוגה ניידים.	5
	550

11) הערות:

א. הממוצע השנתי, לפי מחירי אפריל 1982, מאה ועשרה מליון שקל

ב. מקורות המימון:

(1) תקציב פתוח משרד התיירות (חמ"ת)

(2) עיריית ירושלים

(3) הקרן לירושלים

יעקב יעקבי

י. יעקבי - מנכ"ל החברה

א. פינטו - מהנדס החברה

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

חומר רקע על פעולות החברה בשנים האחרונות
מוגש למשתתפי יום העיון בנושא פתוח והשקעות בתיירות

1. נכסים של החברה

א. ימין-משה

החברה השלימה כמעט במלואן את עבודות הפיתוח, נותרו אמנם עוד מספר קטן של עבודות השלמה, אך ניתן לומר כי שיחזור ושיקום השכונה, בכל הקשור בפיתוח הציבורי, הושלם. איכלוס השכונה הושלם אף הוא. עבודות הבניה, לשיפוץ ובינוי המבנים המוחכרים, בשלבי סיום. החברה שמה עתה דגש על תחזוקה שוטפת הממומנת ברובה המכריע על-ידי התושבים. בחול-המועד פסח ובחול-המועד סוכות מתקיים בשכונה מבצע "בית-פתוח", שבמסגרתו פותחים האמנים הגרים בשכונה את בתיהם בפני הקהל הרחב. זהו מבצע משותף למשרד התיירות ולעיריית ירושלים. הביצוע הארגוני בידי החברה.

ב. חוצות היוצר

המרכז מאוכלס כעת על-ידי 26 סטודיות כדלקמן :

עיצוב תכשיטים וצורפות	-	10
ציור ופיסול	-	5
אריגה אומנותית והדפס אומנותי	-	5
חריטה אומנותית, עור, כלי-נגינה וויטרג'ים	-	5
מסעדה - קפיטריה	-	1

יריד האומנות שהתקיים ליד חוצות היוצר בחודש אוגוסט אשתקד משך למעלה מ-120,000 מבקרים. התקיימו במסגרתו, בנוסף לתצוגות של חפצי אמנות ואומנות גם 8 אירועים מוסיקליים, מידי ערב, אשר מומנו על-ידי תורמים ידידי החברה מחו"ל.

היריד של השנה יתקיים בתאריכים 24.7.82 - 13.7.82 בהשתתפותם של 150 מציגים. בתכנית האירועים של היריד 10 מופעים של מוסיקה ומחול, במימון תורמים, כנ"ל.

2/..

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.
רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

2. תשתית בעיר העתיקה

א. עבודות התשתית הכוללות מערכות רטובות (ניקוז, ביוב, מים) ומערכות יבשות (צנרת תת קרקעית, חשמל, טלפון, טלויזיה ומאור) הושלמו במרכז העיר העתיקה, באתרים הבאים :

רח' בית הבד	שוק הצורפים	שוק הבשמים
שוק הקצבים	שוק הצבעים	מוריסטן
רח' הנוצרים	רח' החנקה	רח' ויה-דולורוזה
רח' סריאה	רח' מעלות חלדיה	רח' הגיא לכל אורכו (משער שכם עד רחבת הכותל)
רח' הקרמי	רח' הקרי	
רח' אל-אדיק	רח' ג'בשה	רח' שער הברזל
מעלות האבטיח	מעלות התות	רח' ברקוק
רח' הקמרונים	מעלה הדגל	

ברחובות אלו העבודה הושלמה במלואה, כולל ריצוף פני הרחוב במרצפות אבן.

בחזית התחנות של הויה-דולורוזה (נתיב הייסורים - בו עבר ישו לצליבה) הותקן ריצוף מיוחד הממלא תפקיד של שילוט.

ברחובות ובסמטאות דלקמן עבודות התשתית בשלבי סיום :

רח' הכנסיות (צפון)	רח' שער האריות (בין ההוספיס לגת-שמנים)
רח' אנטוניה	רח' צלחייה
רח' שייך ריחן	

החברה החלה בעבודות התשתית בסמטאות נוספות שהטיפול בהן תוקצב לשנת 1982/83 כדלקמן :

מעלות המדרשה	רח' השלשלת
רח' הכנסיות (דרום)	רח' אנטוניה (מערב)
סימטת צלחייה	

ב. פרוייקט שער שכם

המבוא החיצוני הושלם והועמד לרשות הקהל.

הכניסה החדשה הצליחה מאוד ופתרה את בעיות התנועה המוטורית בצומת והכניסות והיציאות דרך שער עמוס זה.

ספסלי הישיבה מאבן משרתים באופן יוצא מן הכלל את התיירים.

3/..

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.
רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

השער הרומאי העתיק שנחשף מתחת לשער שכם נפתח לקהל הרחב. מעתה ואילך יכול הקהל להיכנס לעיר העתיקה דרך מבוא עתיק זה שהוא כנראה מתקופת בר-כוכבא (62-65 שנים לאחר חורבן בית שני - 132-135 לסה"נ).

כאן נחשף גם אולם ענק הבנוי בסגנון רומי ובו בית בד עתיק וכן חדר מדרגות שקישר את מפלס הכניסה עם ראש החומה. במקום מתוכננת תצוגה חינוכית לתלמידי בית ספר ולתיירים, אשר תושלם עד 15 ביולי ש.ז.

החברה החלה לבנות את מבנה החלוף שאליו יפונו 14 העסקים החוסמים את שער שכם.

שיפוץ חזיתות העסקים בככר הפנימית, מהשער ועד להצטלבות רח' הגיא - שוק חאן-אל-זית, הושלם, זה היה המפעל הראשון אשר בוצע בהשתתפות בעלי העסקים, לפי מפתח שנקבע עם המחלקה לשיפור פני העיר, בעירית ירושלים, תוך הפעלת חוק עזר ירושלים (שמירת הסדר והנקיון) תשל"ח 1968 "פרק ח'" שמירת חזיתות ושיפוצם.

ג. <u>הסרת אנטנות</u>

הושלם סילוקן של כל האנטנות מעל לגגות של 3 רובעים:

הרובע היהודי

הרובע הארמני

הרובע הנוצרי

כל בעלי המקלטים, דיירי הרובעים, חוברו לאנטנה מרכזית שהותקנה בסמוך לשער יפו.

המבצע כולו מומן מתרומות שגוייסו באנגליה ובקנדה על-ידי הקרן לירושלים. בימים אלה מושלם התכנון של סילוק האנטנות גם ברובע המוסלמי. הביצוע כפוף למימון שטרם הושג. יתכן שמשרד התקשורת יתגייס כדי לסייע במימון.
עירית ירושלים השלימה את הליכי החיקוק לפי "חוק עזר לירושלים" (תרנים אזוריים לאנטנות טלויזיה) תשמ"ב - 1982. כניסת החוק לתוקפו תאפשר טיפול באחזקה ע"ח התושבים, על-ידי גביית אגרת אחזקה לפי החוק.

ד. <u>ויה דולורוזה</u>

לאחר שהושלמה החלפת התשתית ברח' ויה דולורוזה וברח' שער האריות הוחל בריצוף הרחוב בריצוף מיוחד.

במבואות דרך היסורים מושלם מתקן מיוחד לקליטת הצליינים לאחר סיום הקטע הראשון של המסלול מגת שמנים. במקום זה יוכלו הצליינים לנוח ולהאזין להרצאת מבוא מפי המדריכים או המלווים. במקום ניטעו עצים וצמחים הקשורים בברית החדשה

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.
רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

וכן מותקנות מפות של העיר העתיקה - על שעריה והמסלול - וכן תוכנית מפורטת של דרך הייסורים ומתחתיה ויה-דולורוזה ב-5 שפות (עברית, אנגלית, ערבית יוונית וארמנית).

ה. פרוייקט חניון שער האריות

בשלבי סיום הכנת שינוי לתוכנית המתאר, עמ/9, אשר יאפשר בניית חניון ציבורי מחוץ לשער האריות. הקמת חניון זה יאפשר סגירת שער האריות לכלי רכב ויקל על תנועת התיירות וכן יגביר את הבטיחות (היום מתנהלת בציר זה תנועה בו-זמנית של כלי רכב והולכי רגל).

ו. טיילת החומות

הושלמו ועומדים לרשות הקהל שלושה קטעים באורך כולל של 2.5 קילומטרים :

(1) משער יפו דרך השער החדש עד שער שכם.

(2) משער האשפות אל חפירות העופל, כולל מדרגות שערי חולדה.

(3) משער ציון עד שער האשפות.

(4) הקטע משער ציון עד שער יפו (המצודה - מגדל דוד) - יושלם עד סוף חודש יולי.

הוחל בעבודות בשאר קטעי טיילת החומות משער שכם עד שער הורדוס (שער הפרחים) מכאן עד שער האריות. עבודה זו השתרע על פני שתי שנות תקציב ותסתיים בסמוך לראש השנה תשמ"ה.

3. פרוייקטים שונים

א. החברה מבצעת, לבקשת הנאמנים של עזבון האמנית המנוחה אנה-טיכו ז"ל, את המרכז לתרבות ואומנות ע"ש אנה-טיכו, שהורישה לעיר ירושלים בבית-טיכו.

ב. החברה מסייעת לגורמים ציבוריים שונים בשימור ושיחזור אתרים עתיקים, כגון שכונת המערביים, שכונת התימנים, שוק הבוכרים וכדומה.

ג. מושלמת הכנתה של תוכנית לטיפול במבנים הממלוכיים המונומנטליים באתרים הבאים :

מעלות המדרשה; רח' השלשלת פינת מעלות הכותל; חאן-אל-סולטן;
רח' באב-אל-פייסל.

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.
רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ד. הושלמו השלבים המוקדמים לקירוי רח' עץ חיים - הסמטה הראשית של שוק מחנה יהודה. סוכמו החומרים שבהם יבוצע הקירוי והוזמן קטע לדוגמא באגף הדרומי של השוק, כולל ניקוז מיי הגשם.

4. מבנים מסוכנים

במקביל לעבודות התשתית טיפלה החברה בהצלתם ובתיקונם של מבנים מסוכנים, אשר נפגעו במהלך העבודות, או בגין תזוזות קרקע, שנגרמו על ידי מערכות לקויות של תשתית רטובה.

5. מימון ותקציב

א. העבודות מומנו על ידי הגורמים הבאים :

(1) משרד התיירות - באמצעות החברה הממשלתית לתיירות

(2) עיריית ירושלים - הקצבות של ועדת השרים לעניני ירושלים.

(3) השקעות ואמצעים עצמיים של החברה.

(4) הקרן לירושלים.

ב. תקציבה המאושר של החברה לשנת הכספים 1982/83 הסתכם ב- 85,600,000 שקל ממומן כדלקמן :

מקור המימון	ההשתתפות	באחוזים
משרד התיירות - (החברה הממשלתית לתיירות)	10,800,000	12.6%
עיריית ירושלים	65,000,000	76%
החברה	* 7,800,000	9.1%
הקרן לירושלים	2,000,000	2.3%
סה"כ	85,600,000	

* לא כולל דמי ניהול הנזקפים לחובת הפרוייקטים, בשיעור של 4% מהעלות.

1.7.1982

ירושלים
עירית ירושלים
بلدية اورشليم - القدس
Municipality of Jerusalem

30 בדצמבר 1988

לכבוד
אדרי ד"ר רן כהן
מנהל אגף תכנון
החברה הממשלתית לתיירות
רח' קרן היסוד 38
ירושלים

-5-1-1989

ד"ר כהן שלום,

ראש העיר העביר אלי את מכתבך מיום 23.11.88.

אני מברך אותך עם כניסתך לתפקידך, ומקווה שיהיה בינינו שתוף פעולה פורה לתועלת ענף התיירות בירושלים.

ביום 27.12.88 כונסה במשרדי ישיבה של צוות ממשרד התיירות, המלונאים ועירית ירושלים שיעסוק בישום המלצות התכנית לפתוח התיירות שנערכה והוגשה בשתוף פעולה של הגורמים האלו בצרוף קרן ירושלים. בישיבה השתתפה מטעם החמ"ת הגבי נירה פרץ.

בישיבה סוכם כי מר גרשון שמיר, ממשרד התיירות, ירכז צוות שיעסוק בתכנון פיסי.

אודה לך אם תסכים להצטרף לצוות זה . בקשתי מגרשון שמיר לפנות אליך בנדון.

הישיבה הבאה של הצוות המורחב תתקיים בסוף ינואר 1989. אנו נודיע לך על התאריך המדויק בהקדם.

ב ב ר כ ה ,

זאב בירגר
מתאם תעשיה ותיירות

העתק:
מר זיו אילון - לשכת ראש העיר
מר גרשון שמיר

Jaffa Road 212
P.O. Box 1241 Jerusalem 91012
Tel. (02) 382545, 380896

רחוב יפו 212
ת.ד. 1241 ירושלים 91012
טל. (02) 382545, 380896

מספרי הטלפון החדשים שלנו
(02) 382545, 380896

מועצת בתי העלמין היהודיים בירושלים

ב"ה, ירושלים כ"ח שבט תשמ"ט

2.1.89

דואר נכנס
-8-1-1989

לכבוד
הועדה המקומית לתכנון ובניה
עיריית ירושלים.

א.נ.,

הנדון: שרותים ציבוריים הר הזיתים
מצפה רחבת מלון אינטרקונטיננטל.

1. מזה למעלה מ-10 שנים שאנו פונים לרשויות השונות (עיריית ירושלים מבקר המדינה, משרד התיירות) בדרישה להקים חדרי נוחיות ומתקנים לנטילת ידים וזאת בסמוך למצפה רחבת מלון אנטרקונטיננטל אך עד להיום לשוא.

2. עשרות תלונות מתסכלים בחר וכן מתיירים הבאים למקום זה הגיעו אלינו וזאת עקב המחדל הקשור באי הסדרת שרותים ומקום לנטילת ידים במקום שבו מבקרים מאות תיירים ומבקרים שונים.

3. אותם אלו הנזקקים לשרותים נאלצים למצוא להם מינות להתפנות בתוך בית העלמין תוך חילול בית הקברות.

4. לאחרונה עקב רצוננו לנסות ולקדם את הנושא לקחנו יוזמה ופנינו לאדריכל אורי פונגר עמ שיכין תוכנית מפורטת לצורך הגשתה לעיריית לקבלת רשיון, רצב' התוכניות.

5. המיקום לשרותים הציבוריים נקבעו בפגישה בין האדריכל הנל' לאדריכל גדי ברנדס ממחלקת מהנדס העיר ואמציה אתרונסון (אדריכל מלון אנטרקונטיננטל) ביום 7.9.88, כיוון שהסדרגה התחתונה של המצפה אינה למעשה בשימוש.

בתיכנון המוצע אין הסתרה של הנוף מצד המצפה, הגג המשופע המוצע בכיסוי אבן שכבות (כעין גג צפחות) ישתלב בסגנון מכיוון העיר העתיקה יפה עם נוף הר הזיתים.

אבקשך לאשר התוכנית המוגשת כאן.

בברכה רבה,

עמרם הרוש
מנהל

העתקים:
מר דוד ברגמן, יו"ר המועצה
מר יצחק יעקובי, מנכ"ל מיתוח מזרח ירושלים בע"מ
עו"ד זאב רוזנברג, ממנכ"ל בכיר במשרד לענייני דתות
מר א. רונן, מנכ"ל ח.מ.ת משרד התיירות ירושלים
מר אורי פונגר, אדריכל רח' הל חי 4 י-ם

החברה
הממשלתית
לתיירות
ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

ירושלים: 29.3.1988
מספרנו: 434

לכבוד
מר עמרם הרוש
מנהל מועצת בתי העלמין היהודיים בירושלים
רח' כורש 14/9
ירושלים

א.נ.

הנדון: מכתבך למנכ"ל החמ"ת מיום 16.3.88

מאשר בתודה קבלת מכתבך בנושא שירותים ציבוריים בהר הזיתים - מצפה רחבת מלון אינטרקונטיננטל.

החברה הממשלתית לתיירות פועלת באזור ירושלים דרך החברה לפיתוח מז' ירושלים.

הנני מפנה את בקשתך למר י. יעקבי מנכ"ל החל"פ לטיפולו, בנוסף המלצתי החמה לגשת לטיפול מהיר בנושא.

בברכה,

אדריכל רן כהן
אגף מכנון

העתק:
מנכ"ל חמ"ת - מר א. רונן
מנכ"ל חל"פ ים - מר י. יעקבי
ממונה על האזור - משרד התיירות

רחוב קרן היסוד 38 — ת.ד. 2645, ירושלים 91026 — טלפון 02-663154
38 KEREN HAYESOD ST. — P.O.B. 2645, JERUSALEM 91026, ISRAEL — TEL. 02-663154

עירית ירושלים

המחלקה לשפור פני העיר
האגף לאיכות הסביבה
ת.ד. 775, ירושלים, 91000
טל: (02)273274

החברה הממשלתית לתיירות
17 -01- 1988

יו"ר

יו"ר ירושלים
לאיך שלוט אופי אתרי

יו"ר

יו"ר

יו"ר

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ

EAST JERUSALEM DEVELOPMENT LTD.

רחוב ממילא 18, ירושלים • טל. 224403, 224404

ירושלים, 16.12.87

החברה הכלכלית לירושלים
20 -12- 1987
תיק

לכבוד
מר אפרים רונן
מנכ"ל החמ"ת
רח' קרן היסוד 36
ירושלים

א.נ.,

הנדון: ככר ציון - תיכנון

בניר העבודה שהכנו יחד עם גב' נירה פרץ שלכם (ראה מכתבנו המשותף למנכ"ל משרד התיירות מס' 1292 מיום 26.11.87 ומכתבי המשלים מיום 6.12.87), כללנו את פרוייקט ככר-ציון ומבואותיה בעדיפות גבוהה ביותר. זאת לאור המסקנה המשותפת שלכם ושל העיריה כי מירב ומיטב המאמצים בפיתוח התשתית התיירותית בירושלים צריכים להיות מופנים למרכז העיר.

בפגישה שקוימה בשבוע שעבר בלשכת מנכ"ל העיריה ובהשתתפות מהנדס העיר אומצה גישה זו וניתן אור ירוק לגשת לתיכנון. אף סוכם עקרונית כי במגמה להבטיח רציפות קיימת אחדות דעים למסור את התיכנון לאדריכל השוקד על תיכנון שכונת נחלת-שבעה הסמוכה, האדריכל נחום מלצר.

כדי שנוכל להזמין את התיכנון הראשוני אנו זקוקים, כמובן, לתקציב ומבקשים לפיכך לאשר בשלב זה 160,000 שקל. סכום זה ינוצל, כאמור, לתיכנון ראשוני, לסקרים והוצאות נלוות.

ראה נא את הענין כדחוף ביותר כי בדעתנו לבקש את מלוא תקציב התיכנון מתקציב 1988/9 ולשם כך אנו זקוקים לתיכנון הראשוני.

בכבוד רב,

יצחק יעקבי
מנכ"ל החברה.

העתק: דר' גדי כהן, מנהל אגף תכנון וסמנכ"ל טכני, חמ"ת
גב' נירה פרץ, הממונה על התקציבים, חמ"ת
מר י. אפרתי, ס/הממונה על התקציבים, עיריית ים

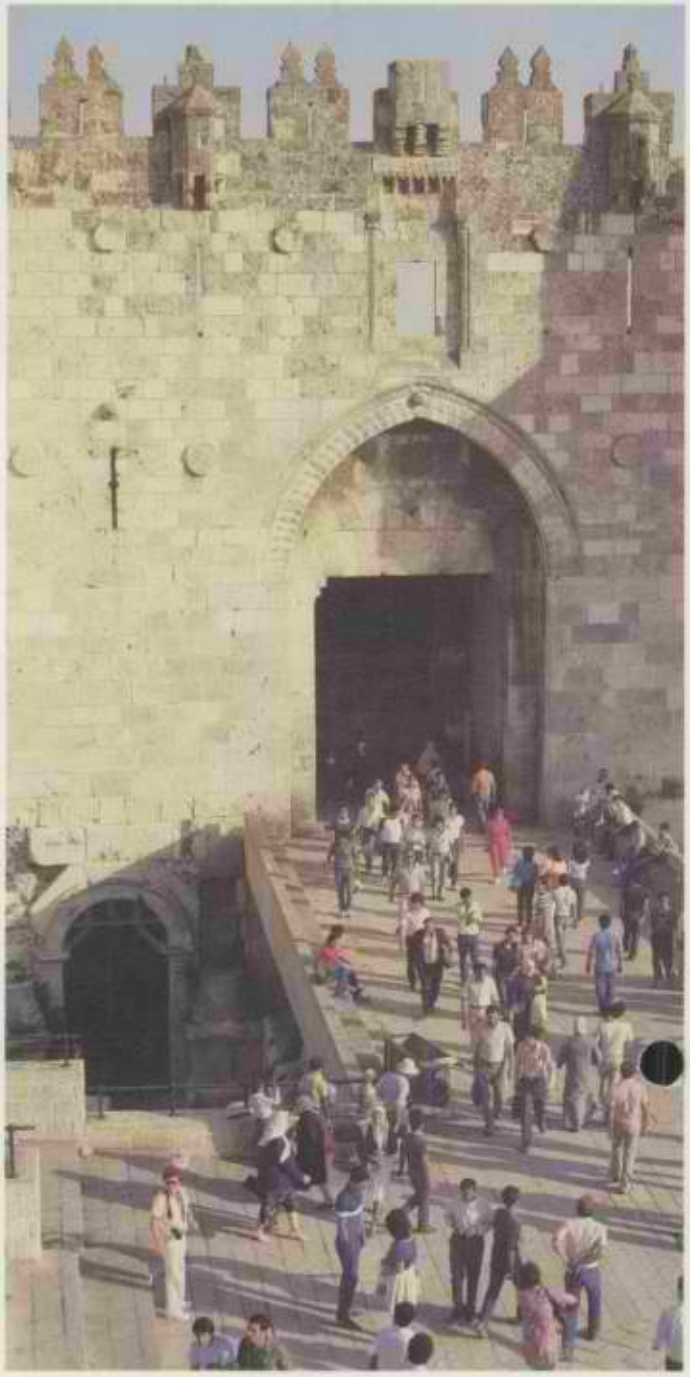

הככר הרומית

שער שכם

הכניסה הראשית לירושלים
בתקופה הרומית

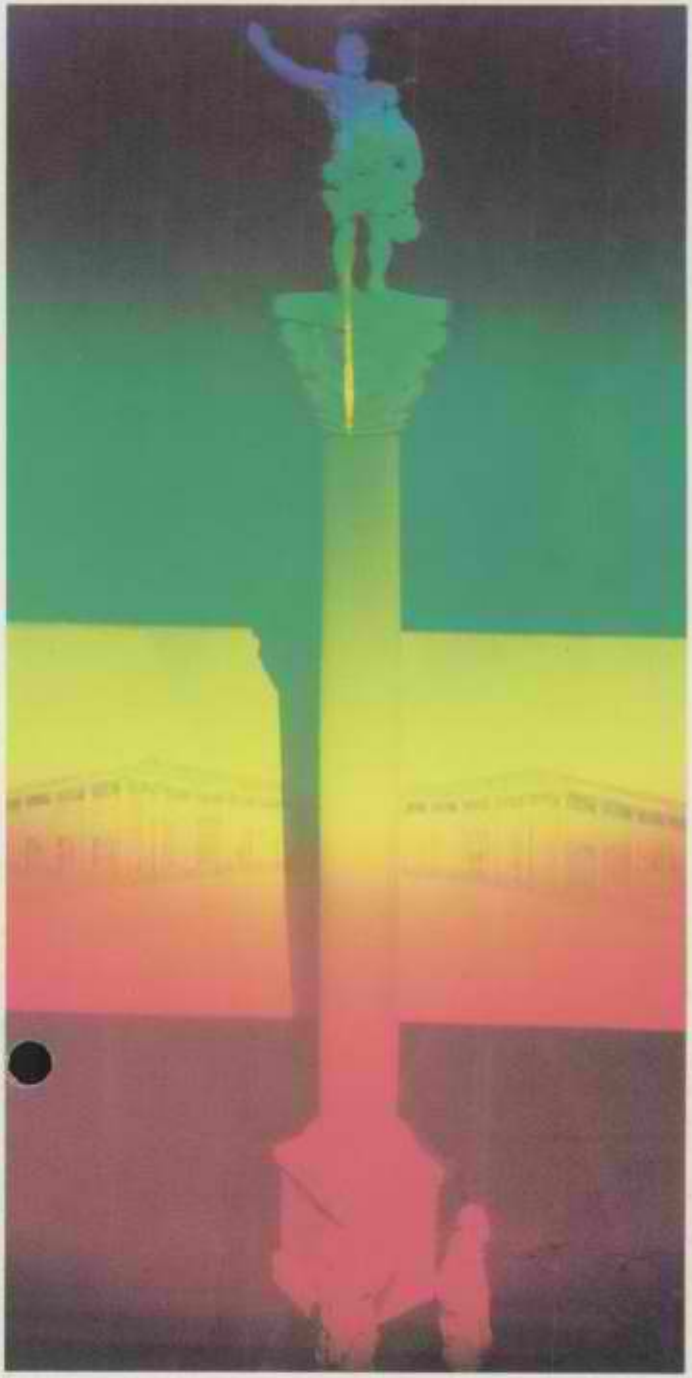

THE ROMAN SQUARE

DAMASCUS GATE

The Main Entrance to Jerusalem
in The Roman Period

Since King David made Jerusalem his capital some 3,000 years ago, this city has been the focal point of the Jewish people. The walls and gates of Old Jerusalem serve as an impressive reminder of the city's splendid past, as can be seen from the recently restored Ramparts Walk. The most prominent, and most ornamented, of the city gates is the Damascus Gate. It is the main northern gate, leading out toward Damascus.

The oldest structure on the site of the Damascus Gate is a gate-tower from the days of King Herod (late 1st century BCE).

When Emperor Hadrian (2nd century CE) founded "Aelia Capitolina," the Roman city of Jerusalem, he inaugurated pagan rites on the Temple Mount, provoking the Bar-Kokhba revolt. Hadrian's gate on the site of the Damascus Gate had three openings, two flanking guard-towers, and an interior plaza. A huge column stood in the plaza, supporting a statue of the emperor, and the gate came to be known in Arabic as Bab el- 'Amud ("Gate of the Column"). The eastern gateway, the two guard-towers, and much of the inner plaza survive intact. The main street of Roman-Byzantine Jerusalem — "The Cardo" — stretched southward from the plaza, as is clearly shown in the sixth-century mosaic map found in a church in Madaba, Jordan.

In the Early Arab period (7th-10th centuries), part of the gate was filled, the flanking towers were used for oil presses, and the internal stairways were turned into cisterns.

In Crusader times (12th century), a new gate was erected at a higher level, and new houses were built in the plaza, leaving only a narrow lane open.

In Mamluk times (13th-15th centuries), vaulting was built over the southern continuation of this street. The existing gate was built in the 16th century by the Ottoman Sultan **Suleiman the Magnificent,** over the central opening of the Roman gate, and the Roman towers served as foundations for the new Turkish towers.

Archaeological excavations in the gate area were carried out in the 1930s and 1960s, when the bridge was built over the exposed antiquities. These excavations were renewed in the 1980s by the Department of Antiquities and Museums, and East Jerusalem Development Ltd., with the help of the Jerusalem Foundation, through a gift to the city of Jerusalem from Jack and Lilyan, Joseph and Florence, Morton and Barbara Mandel, of Cleveland, Ohio. The area has been developed for the convenience of visitors, who can view a display on the history of the site, including a hologram of the ancient plaza and column.

The site is open daily from 9 a.m. to 5 p.m. (reductions in entrance fees for groups, soldiers and children).

מאז הייתה לעיר המלוכה של דוד המלך, לפני כשלושת אלפים שנה, נקבעה ירושלים לבירתנו. חומותיה ושעריה משמשים תזכורת מרשימה לעברה המפואר. בין השערים נמצא שער שכם. זהו השער הצפוני בחומות, וממנו מוליכה הדרך צפונה לעבר שכם (כשמו העברי של השער) וצפונה משם לדמשק (כשמו הלועזי). זהו גם המפואר מבין שעריהן של חומות ירושלים.

המבנה הקדום ביותר שנתגלה באזור שער שכם הוא מגדל שער מימי המלך הורדוס (מאה א' לפנה"ס). שרידיו נמצאים מתחת לשער הקיים.

אחרי כיבושה בידי רומי, החליט הקיסר אדריאנוס (מאה ב' לס') להקים בירושלים עיר רומית (איליה קאפיטולינה). ייסוד עיר זרה בירושלים והנהגת פולחן אלילי בהר הבית היו גורם למרד בר כוכבא. אחרי דיכוי המרד בידי אדריאנוס נבנה השער הרומי. השער — ששימש אז כניסה ראשית לעיר — היה בעל שלושה פתחים, שני מגדלי משמר משני עבריו ולפניו כיכר רחבה. במרכזה ניצב עמוד ועליו פסל הקיסר. לימים יכנו הערבים את שער שכם באב אל עאמוד, שער העמוד. משער זה שרדו הפתח המזרחי בשלמותו, שני מגדלי המשמר וחלק ניכר מן הכיכר שבתוך השער. ממנה יצא רחובה הראשי של העיר — ה"קארדו" — לכיוון דרום. הכיכר והרחוב מצוינים במפת מידבא מן המאה השישית.

בתקופה הערבית הקדומה (מאות ז'-י') חלו שינויים במבני השער ובאזור שלידו: חלק מן הפתחים נסתם; המגדלים הפכו לבתי בד לתעשיית השמן; חדרי המדרגות הפכו לבורות מים; לפני השער נבנו בורות מים גדולים.

בתקופה הצלבנית (מאה י"ב) נסתם השער כולו ושער חדש נבנה במפלס גבוה יותר ובמרחק מה צפונה. על הכיכר הפנימית נבנו בתים ורק חלק ממנה שימש רחוב.

בתקופה הממלוכית (מאות י"ג-ט"ו) שופצו בתים אלה וכן נוספו קמרונות בהמשך הרחוב דרומה. **בימי השולטן העות'מני סוליימן "המפואר"** נבנה השער הקיים, במקום החלק העליון של הפתח המרכזי בשער הרומי. המגדלים הרומיים שימשו יסודות למגדלים החדשים, ובתוך החדרים הצלבניים-ממלוכיים נבנו קירות עבים — יסודות לשער העות'מני.

אזור השער נחפר בשנים 1934-1937 ו-1964-1967 ונבנה גשר מעל לשרידים הקדומים. משנת 1980 חופרת במקום משלחת מטעם אגף העתיקות במשרד החינוך והתרבות והחברה לפיתוח מזרח ירושלים. בחזית השער גם הותקנה מערכת של מקומות ישיבה למנוחה. מן השער אפשר לעלות לטיילת החומות. הוקמה מערכת מדרגות חדשה, המוליכה אל השער מחוץ לחומה. מלאכת החשיפה ושימור אזור השער — הפתחים, המגדלים, ה"קרדו", הכיכר, הקמרונות, הבתים והריצוף העתיק — בוצעה על ידי פיתוח מזרח ירושלים, בשיתוף משרד התיירות ועירית ירושלים ובסיוע ועדת השרים לענייני ירושלים, החברה הממשלתית לתיירות והקרן לירושלים. האתר מוצג עתה לפני המבקרים, מלווה ממצאים, דברי הסבר ותכליל (הולוגרמה — תצלום תלת ממדי) של הכיכר והעמוד.

האתר פתוח לקהל כל יום, מ-09.00 עד 17.00. הכניסה בתשלום. הנחה לקבוצות, לחיילים ולילדים.

משרד התיירות
Ministry of Tourism

פיתוח מזרח ירושלים בע"מ
East Jerusalem Development Ltd.

עיריית ירושלים
Jerusalem Municipality

הקרן לירושלים
Jerusalem Foundation

GALA

Regine, Mrs. Chaim Herzog, Sahra Lese

November 19th 1984 was a night of nights. Clusters of silver and gaily colored balloons were bobbing over the heads of some of the most beautiful people in New York, gathered at Regine's to aid our cause.

While Julie Styne played his songs at the concert grand, Phyllis Newman sang; nearly 400 American friends of CBI were enchanted as they listened. Chairman Sahra Lese orchestrated the evening, which honored our International Chairman Aura Herzog and the Baroness Edmonde de Rothschild.

Hours flowed like honey: from cocktails and entertainment to a bountiful seated dinner served at small, intimate tables nestled among white callalilies and twinkling lights. Graciously underwritten by Regine herself, the evening's net proceeds doubled those of 1983 gala.

But the past is mere inspiration for tomorrow's achievement. Already immersed in plans for the 1985 Gala, CBI America is moving ahead at full speed. Our work in Israel is never finished.

CBI Gala 1985 will make a major contribution to that work.

INTERNATIONAL CHAIRMAN

Aura Herzog

INTERNATIONAL VICE-CHAIRMEN

Edythe Roland Grodnick
Dina Wald

FOUNDER

Niusia Chilewich

PRESIDENT

Zita Rosenthal

VICE PRESIDENTS

Estanne Abraham
Judith Goldman
Sahra Lese

SECRETARY

Ruth Baum

EXECUTIVE DIRECTOR

Carol Perlberger

BOARD OF DIRECTORS

Dan Abraham
Vicki Abrams
Anita Blum
Aron Chilewich
Amy Churgin
Gary Churgin
Atara Ciechanover
Sondra Feinberg
Dagmars Feldman
Ellen Berland Gibbs
Martin Grodnick
Sydney Gruson
Terry Heled
Bee Hoffman
Ruth Jaroslow
Sima Jelin
Judith Kallman
Dalia Leeds
Linda Lese
Melanie Luftig
Reva Mandelbaum
Susan Mandelker
Fleur Netanyahu
Raquel Ramati
Dina Recanati
Regine
Inga Rennert
Marjorie Rosenthal
Nina Rosenwald
Nadine de Rothschild
Gitta Sherover
Adrianne Silver
Doris Sirow
Jane Stern
Vera Stern
Natalie Stone
Lynne Tarnapol
Judy Tenney
Ilene Tetenbaum
Peggy Tishman
Lynn Tobias
Esther Treitel
Nina Weiner
Alice Weiss
Alan Zweibel

The Council for a Beautiful Israel
Environmental Education Foundation
350 Fifth Avenue–19th Floor / New York, New York 10118
212-947-5709

Council for a Beautiful Israel

Environmental Education

The Council is a non-political body, appointed by the Knesset, composed of concerned volunteer and professional citizens who work together to create an awareness of the environment, urban and rural. The Council's activities include education, town planning, lobbying for legislation to protect and enhance the environment, preservation of historical sites, and the improvement and beautification of industrial and commercial areas.

YESTERDAY

Council for a Beautiful Israel grew out of a debate in the Israeli Parliament in 1970 that highlighted the need for environmental protection in Israel—and the lack of any organized effort to meet that need. The result of that discussion was a request to Aura Herzog to form such a group; she has been our driving force since then.

While President Herzog was serving as Ambassador to the United Nations, Mrs. Herzog spurred the formation of The American Friends of CBI. The late Niusia Chilewich was its founder in 1973. Since then, a circle of dedicated volunteers and concerned citizens has made the American chapter of CBI an effective and tireless arm of the Council. We are proud to be part of the projects that are enhancing the lives of Israelis from Metulla to Eilat.

There is always a new one for Today and Tomorrow.

TODAY

As rich in history as we are, CBI lives for today. Its pride and joy are the environmental projects it is planning…or implementing. These are but a few of them that are taking shape with the help of the American friends of CBI.

- A rousing competition between supermarkets, vying to be cleanest and best-looking. Winners are announced on the popular television program "Kol Bo Tek," and are given national attention.
- Thanks to an American benefactor, entrances to the Girls' Army School are to be physically improved. The project is far into the planning stage, utilizing experts in landscape design and architecture.
- An audiocassette has been produced to guide and instruct the elderly in gardening skills, so that they can improve their neighborhoods and centers for the aged.
- Gardens are being built around bomb-shelters in the towns of Dora and Netanya.
- A competition between police stations is upcoming. The personnel is being encouraged to paint and landscape their sites. Reaction to the project has been enthusiastic: between forty and fifty stations have already become entrants. While the effort will be theirs, we have pledged our full cooperation and expertise.

When these projects have been completed and are part of a better quality of life in Israel, others will be in the launch stage. In the interim, we are busy with many more. There is always more to do. And CBI is here to do it.

TOMORROW

CBI LECTURE

CBI does it again! Continuing a tradition of outstanding guest speakers at its annual Spring lecture, CBI announces Harry Reasoner as our 1985 star. Known for his professionalism and integrity in the field of television, Reasoner is best known as co-editor of the hit TV program "60 Minutes." His career glitters with awards and honors: several Emmys, named "News Broadcaster of the Year," the Overseas Press Club of America Award among others.

On April 25th he is ours. From six to eight on Thursday evening at the Library of the Performing Arts at Lincoln Center, Harry Reasoner will be our guest speaker. The evening will also be spiced with a cocktail hour, making it one you will not soon forget. Tickets are $50.00, $100.00 for a Sponsor. To have them sent, please call the CBI office at (212) 947-5709.

Our exquisite calendar/appointment book is in perennial bloom. All it needs is a bit of tender, loving care from patrons. There are several categories of sponsorship—each one giving honor to its patron on a black-and-white or full-color page. So many of our friends consider this an annual tradition. Please be among them. Sponsor your own page and be a special part of the 1985-86 season. Calendars will be delivered in time for the Fall holidays. Proceeds support educational programs in Israel. Please call (212) 947-5709 for more information.

3000 שנים

ב־3000 מטרים

המצודה — מגדל דוד

המצודה "מגדל דוד", הינה אחד מאתריה החשובים והמפורסמים ביותר של העיר.
המצודה חופנת בין כתליה 3000 שנות היסטוריה ובה שרידים ארכיטקטוניים מרשימים ביופיים, החל בימי בית־ראשון ובית־שני, דרך התקופות ההרודיאנית, הביזאנטית, הערבית הקדומה, ועד לתקופות הצלבנית והעות'מאנית — כולם משולבים בגן ארכיאולוגי ייחודי.

מנקודות התצפית שעל מגדלי המצודה נשקפים מראות מרהיבים של ירושלים וההרים סביב לה — ירושלים בכל הודה והדרה.

מופע רב־מסכי "שלום ירושלים" הוא חזיון, המספר את סיפורה של ירושלים, ייחודה, מרכזיותה וחשיבותה לשלוש הדתות — היהדות, הנצרות, והאיסלם.

החזיון מוקרן בימים א' עד ה' ובמוצ"ש בשעות:
10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.00, 18.30
בימי שישי וערבי חגים הקרנה אחרונה ב־ 14.00.
הופק עבור הקרן לירושלים בעזרת **קרן סטרלסין**

האור־קול הוא חזיון חדש ומיוחד, הממחיש את ההיסטוריה של ירושלים לדורותיה, ולעת לילה הופך את המצודה ואת הצופה לשותפים בחוויה מרגשת ומרשימה.

האור־קול מוצג בימים א' עד ה' ובמוצ"ש בעברית בשעה 19.30, בחודשים אפריל עד נובמבר בלבד.
עם הפעלת שעון קיץ, ההצגות מתקיימות שעה אחת מאוחר יותר. המבקרים מתבקשים להצטייד בלבוש חם.
הופק עבור הקרן לירושלים בעזרת אנדי **וצ'רלס ברונפמן**.

האתר פתוח
בחדשים ספטמבר — יוני מ־08.30 עד 16.30
ובחדשים יולי — אוגוסט מ־08.30 עד 19.00
בימי שישי: מ־08.30 עד 14.00

מגדל דוד — המוזיאון לתולדות ירושלים משוחזר ומוקם בסיוע וויאן קלור דאפילד באמצעות קרן קלור — מפעל של הקרן לירושלים.

המצודה — מגדל דוד
טל' 286511 (02) 286079 (02) ת.ד. 14005 ירושלים 91140
THE CITADEL-TOWER OF DAVID
TELEPHONE: (02) 286079 (02) 286511
P.O.B. 14005 JERUSALEM 91140

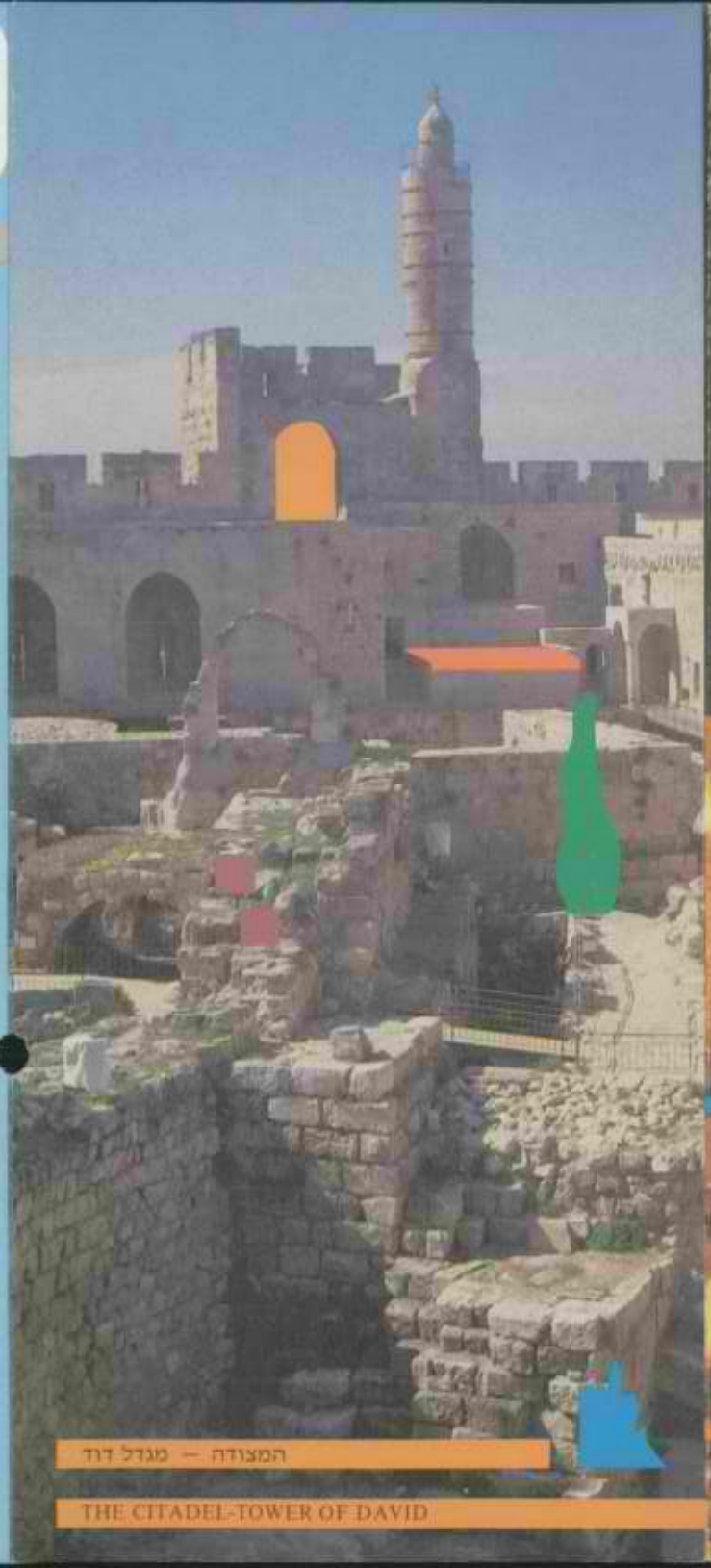

המצודה מגדל דוד
THE TOWER OF DAVID
LA TOUR DE DAVID
DER DAVIDSTURM

3000 YEARS

IN 3000 METERS

THE CITADEL–TOWER OF DAVID

The Jerusalem Citadel "Tower of David" is one of the city's most important and best-known sites. The Citadel contains within its walls three thousand years of history, with impressive architectural remains from the age of the First and Second Temples, the Herodian, Byzantine and Early Arab periods to Crusader and Ottoman times, integrated into a unique archaeological garden.

Breathtaking views of Jerusalem and the surrounding hills — Jerusalem in all its glory and wonder — can be seen from the vantage points of the Citadel's towers.

A **multi-screen** show, "Shalom Jerusalem", tells the story of Jerusalem, its uniqueness, centrality and importance for three religions: Judaism, Christianity and Islam.

The show is screened in English:
Sunday to Friday at: 8.30 a.m.; 10.30 a.m.; 12.00 noon; 12.30 p.m.; 2.30 p.m.; 4.00 p.m.; 6.00 p.m.; 6.30 p.m.; on Fridays and Festival Eves, the last show is at 12.30 p.m.

Produced for the Jerusalem Foundation with the help of the **Strelsin Foundation.**

A new nightly **Sound and Light Show** brings alive the history of Jerusalem over the generations and turns the Citadel and the spectator into partners in an exciting and impressive experience.

The Sound and Light show is presented in English: Saturday to Thursday at 8:30 p.m. from April to November only.

When summer time is in effect, the show will begin at 9:30 p.m.

Visitors are requested to dress warmly.

Produced for the Jerusalem Foundation with the help of **Andy and Charles Bronfman.**

The site is Open daily:
Sept.—June 8.30 a.m—4.30 p.m.
July—Aug. 8.30 a.m—7.00 p.m.
(Fridays 8.30 a.m—2.00 p.m.)

The Tower of David — Museum of the History of Jerusalem is being restored and developed with the help of Vivien Clore Duffield through the Clore Foundation.
A project of the Jerusalem Foundation.

3000 ANS

SUR 3000 MÈTRES

LA CITADELLE–TOUR DE DAVID

La Citadelle de Jérusalem ou Tour de David est l'un des sites les plus célèbres de la ville. Trente siècles d'histoire ont laissé leurs empreintes sur ses remparts et dans sa cour où se dressent d'admirables vestiges d'architecture allant de la période du Premier Temple jusqu'aux Ottomans, en passant par le règne du Roi Hérode, l'époque des Romains, celle des Byzantins, des Arabes et enfin des Croisés.

Une promenade sur les remparts de la Citadelle vous offrira un panorama superbe de la ville et ses alentours.

"Shalom Jérusalem": un spectacle **à écrans multiples**, projeté dans l'une des salles de la Citadelle, décrit le caractère unique de Jérusalem, centre spirituel du Judaisme, du Christianisme et de l'Islam.

Séances de projection en français: dim. à jeu. 10h; 14h; 17h.

Réalisé pour la Fondation de Jérusalem avec l'assistance de la **Fondation Strelsin.**

Son et Lumière: — Nouvelle mise en scène faisant revivre l'histoire de Jérusalem à travers les siècles. Fabuleux spectacle nocturne engageant le visiteur à s'allier au site pour y vivre une expérience inoubliable.

Horaire des représentations en Français: lun. mer. & sam. à 21.30h (il est recommandé de s'habiller chaudement).

Pendant l'horaire d'été les représentations commenceront à 22.30h.

Réalisé pour la Fondation de Jérusalem avec l'assistance de **Andy et Charles Bronfman.**

Ouvert:
Sept.—Juin 8.30 à—16.30h.
Juil.—Août. 8,30 à—19.00h.
Vend. 8.30 à—14.00 h.

La Tour de David — Musée de la Histoire de Jérusalem — restaurée et developpée grâce à l'assistance de Vivien Clore Duffield, par l'intermédiaire de la Fondation Clore.
Réalisation du projet: Fondation de Jérusalem.

3000 JAHRE

IN 3000 METER

DIE ZITADELLE — DAVIDSTURM

Die Zitadelle Jerusalems, "Davidsturm" ist eine der wichtigsten und berühmtesten Sehenswürdigkeiten der Stadt. Die Zitadelle enthält in ihren Mauern 3000 Jahre Geschichte, davon durch ihre Schönheit eindrucksvolle architektonische Reste, aus der Zeit des Ersten und Zweiten Tempels, der Herodianischen Periode der Byzantinischen, der frühen arabischen bis zu den Perioden der Kreuzritter und Ottomanen, alle in einem einzigartigen archäologischen Garten zusammengefasst.

Von den Aussichtspunkten auf den Türmen der Zitadelle bieten sich atemberaubende Bilder Jerusalems und der Berge ihrer Nähe.

"Schalom Jerusalem", Projektion auf **mehreren Bildschirmen.** Es ist eine Darstellung der Geschichte Jerusalems, ihrer Einzigartigkeit, Zentralität und Wichtigkeit für die drei grossen Religionen: Judentum, Christentum und Islam.

In deutscher Sprache sonntags bis donnerstags, um 8:30 Uhr, 12:30 Uhr, 18:00 Uhr.

Hergestellt für die "Jerusalem Foundation" mit Hilfe der "**Strelsin Foundation**".

Vorführung des **Ton-und Lichtspieles** auf Deutsch:
Sonntags, Dienstags und Donnerstags um 21:30 Uhr, Nur von April bis November.

Sollte die Sommerzeit bestimmt werden, beginnen die Darbietungen eine Stunde später. Die Besucher werden gebeten, sich warm zu kleiden.

Eine neuartiges Ton-und Lichtspiel, das die Geschichte von Jerusalem durch Generationen hindurch vorstellt, lässt die Zitadelle und den Zuschauer einen Abend lang Zeugen eines aufregenden und unvergesslichen Erlebnisses werden.

Hergestellt für die "Jerusalem Foundation" mit der Hilfe von **Andy und Charles Bronfman.**

geöffnet täglich;
Sept.—Juni 8.30 Uhr—16.30 Uhr
Juli—Aug. 8.30 Uhr—19.00 Uhr
Freitags 8.30 Uhr—14.00 Uhr

Der Davidsturn — Museum für die Geschichte Jerusalems — wird mit der Hilfe von Vivien Clore Duffield durch die Clore Stiftung wiederhergestellt und entwickelt.
Ein Projekt der Jerusalem Foundation.

הגן הארכיאולוגי
עיר דוד

THE CITY OF DAVID
ARCHAEOLOGICAL GARDEN

1985

The site is open daily from 9:00 am to 5:00 pm.
Entrance fee (reduction for groups, soldiers and children)
Visitors are asked to refrain from leaning over the guardrails, to supervise their children, and to heed the instructions of the guards.
For more details please contact
East Jerusalem Development Ltd.,
18 Mamila St. Jerusalem 94149, Tel. 02-224403/4

האתר פתוח לקהל במשך כל ימי השבוע,
בשעות 09:00 — 17:00.
הכניסה בתשלום.
כרטיסים בהנחה לקבוצות, חיילים וילדים.
המטיילים מתבקשים להמנע מלהשען על המעקות,
לשמור שילדים לא יטפסו על המעקות, ולהשמע
להוראות השומרים.
בדבר פרטים נוספים ניתן לפנות לחברה לפיתוח מזרח
ירושלים בע"מ, רח' ממילא 18, ירושלים 94149
טל. 02-224403-4

Bulla (Clay Seal) טביעת חותם (בולה)
"To Benayahu Ben Hoshayahu" "לבניהו בן הושיהו"

Jerusalem Municipality
East Jerusalem Development Ltd.

The City of David Society
The Hebrew University of Jerusalem
The Israel Exploration Society
The Jerusalem Foundation

עיריית ירושלים
החברה לפיתוח מזרח ירושלים בע"מ

אגודת עיר דוד
האוניברסיטה העברית בירושלים
החברה לחקירת א"י ועתיקותיה
הקרן לירושלים

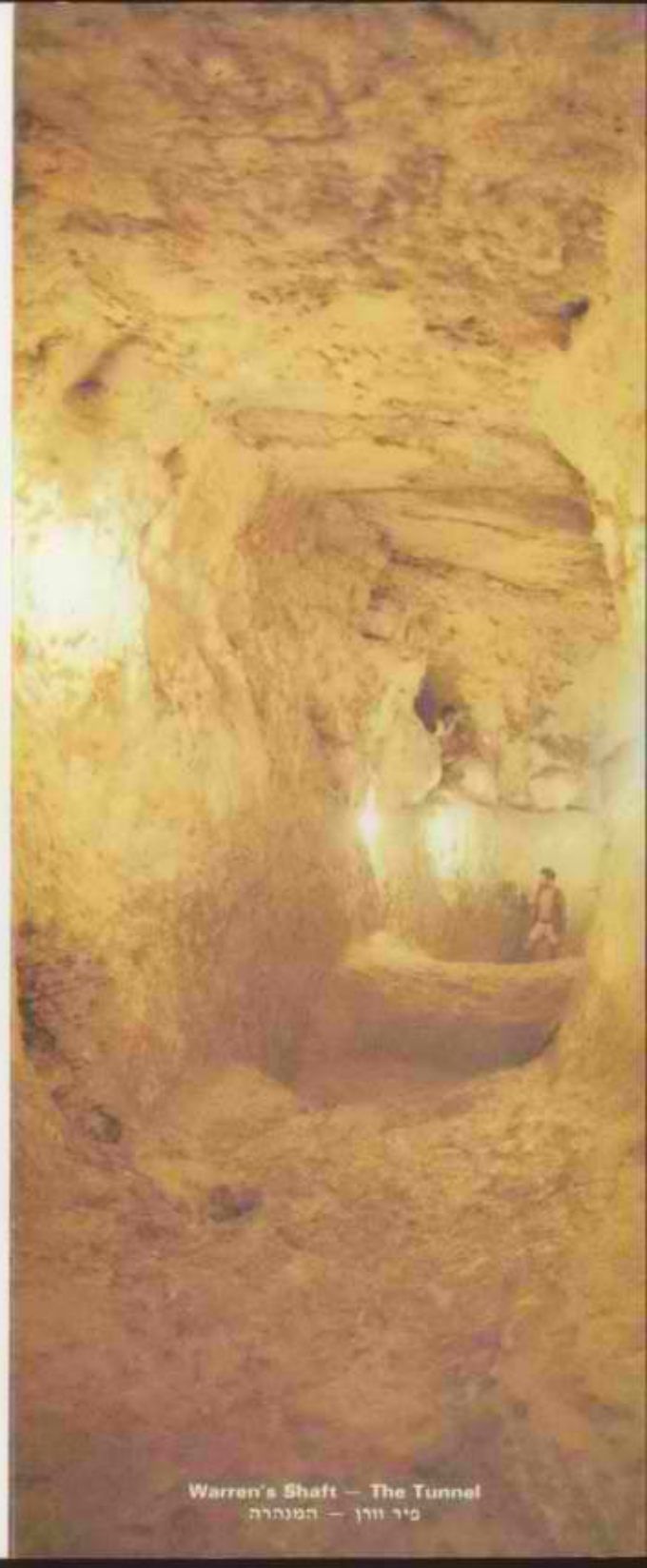

Warren's Shaft — The Tunnel
פיר וורן — המנהרה

The City of David Society was founded in 1978 with the purpose of uncovering the ancient remains on the hill of the City of David, and of preserving and restoring those ruins as part of the Archaeological Park of ancient Jerusalem. Eight years of excavations beginning in the summer of 1978 revealed 25 strata of settlement. The earliest dates from the founding of the first urban settlement in Jerusalem at the end of the fourth millenniun B.C.E.

With the dedication of Phase I — the northern section of the City of David Archaeological Garden, the scenic overview, path, Area G and Warren's Shaft are open to the public. The impressive ruins include stone walls from the Canaanite Citadel discovered beneath an 18 meter high stepped stone foundation of the Fortress of David and the Kings of Judah; Israelite residential structures razed by the Babylonians in 586 B.C.E.; Warren's Shaft, the underground water system of Biblical Jerusalem; and remains of the city wall and towers from the Second Temple and Byzantine periods.

A "Turkish House" has been renovated as the modern entrance to the City of David's ancient water system. An exhibition there includes interpretive signs, a model of the water works, archaeological finds and colour slides, all designed to convey to the visitor a sense of the adventure of discovery.

The City of David project is an outstanding example of the combination of archaeological fieldwork, academic research and publication, restoration work, and tourism development.

The excavations and restorations were carried out under the auspices of the Institute of Archaeology at the Hebrew University of Jerusalem, the Israel Exploration Society, the Jerusalem Municipality and the Jerusalem Foundation through the generosity of a group of South African donors headed by Mr. Mendel Kaplan. Special mention is due to:

The Kaplan Kushlick Foundation, Colin Benjamin, Isabel Benjamin, Jeanette and Stephen Cohen, Shirley and Dennis Fox, Joan and Isaiah Joffe, Jill and Mendel Kaplan, Barbara and Colin Meyerowitz, Jackie and Lolly Meyerowitz, Edna and Mandy Moross, Brenda and Paul Nathan, The family of Monte and Leo Raphaely, Sheila and Eric Samson,all of South Africa; and the Ambassador Foundation, Pasadena and Prof. Yigal Shilo Expedition Director
Nahum Meltzer-Landscape Architect

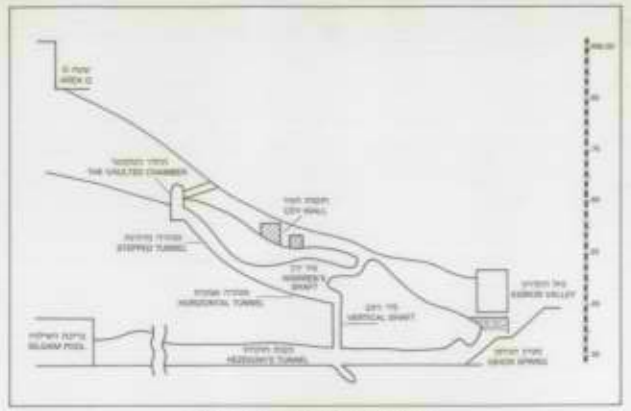

Warren's Shaft Section
פיר וורן — חתך

Pottery from "Burnt Room" 586 B.C.E.
כלי חרס מ"החדר השרוף" 586 לפנה"ס

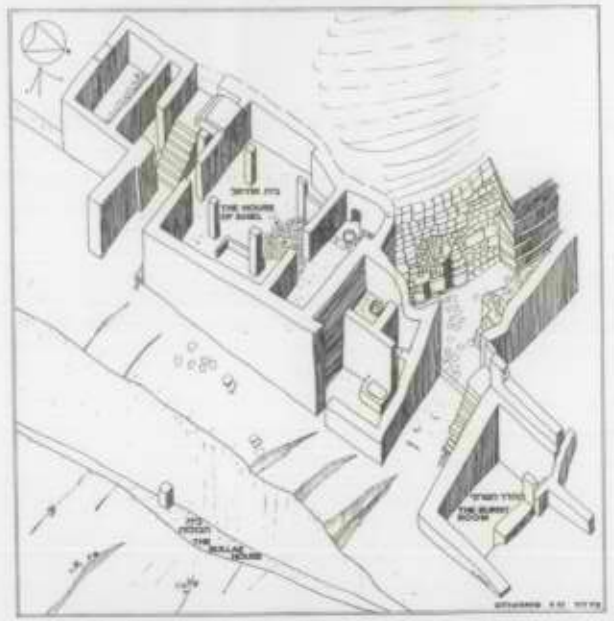

שטח G — שחזור הבתים של העיר הישראלית
Area G — Artist's Impression of the Israelite City

Scenic View from South
מראה כללי מדרום

ויקרא לה עיר דוד

שמואל ב' ה:ט

AND CALLED IT THE CITY OF DAVID

II SAMUEL 5:9

The Old City of Jerusalem
העיר העתיקה

Site Plan
תכנית האתר

אגודת עיר דוד נוסדה בשנת תשל"ח, במטרה לחשוף את שרידי העבר בגבעת עיר דוד, לשמרם ולשחזרם כחלק מהגן הארכיאולוגי של ירושלים העתיקה. החפירות שארכו 8 שנים, מאז קיץ 1978, חשפו 25 שכבות ישוב: הקדומה שבהן, שכבת יסוד העיר, היא מסוף האלף הרביעי לפנה"ס.

עם חנוכת השלב הראשון, הקטע הצפוני של הגן הארכיאולוגי בעיר דוד, נפתחו לקהל שביל המצפה, שטח G, שביל הנקבה ומנהרות "פיר וורן". נתגלה טפח משרידיה הקדומים של ירושלים הכנענית והישראלית המיוחדים לאתר זה: שרידי קירות האבן של המצודה הכנענית, אשר נחשפו מתחת למסד האבן המדורג של מצודת דוד ומלכי יהודה — שרידים שנשתמרו לגובה כ־18 מ', בנייני המגורים הישראלים, אשר נהרסו בעת חורבן העיר ע"י הבבלים בשנת 586 לפנה"ס; "פיר וורן", מפעל המים התת קרקעי מתקופת המלכים; ושרידי חומת העיר ומגדליה מימי הבית השני והתקופה הביזנטית.

ב"בית התורכי" אשר שופץ ככניסה מודרנית לפיר העתיק ימצא המטייל לוחות הסבר, מודל ענק של מפעל המים, ממצאים ושקפים צבעוניים, הבאים להדריך את המבקר ולשתפו בהרפתקאה ובחוויית הגילוי.

הגן הארכיאולוגי בעיר דוד הוא דוגמה לשילוב הנכון של המחקר האקדמי של ירושלים לדורותיה, פרסומו המדעי, ושחזורו לביקור המטיילים.

הגן הארכיאולוגי — עיר דוד הינו מפעל משותף של המכון לארכיאולוגיה, האוניברסיטה העברית בירושלים, החברה לחקירת ארץ ישראל ועתיקותיה, עירית ירושלים, והקרן לירושלים בסיועה האדיב של קבוצת תורמים מדרום אפריקה בראשה עומד מר מנדל קפלן.

תודה מיוחדת מגיעה לתורמים

קרן קפלן — קושליק, קולין בנג'מין, איזבל בנג'מין, ז'נט וסטיבן כהן, שירלי ודניס פוקס, ג'ואן ואייזייה יפה, ג'יל ומנדל קפלן, ברברה וקולין מאירוביץ, ג'קי ולולי מאירוביץ, עדנה ומנדי מורוס, ברנדה ופול נתן, משפחת מונטי וליאו רפאלי, שילה וארי'ק סמסון, קרן אמבסדור פסדנה

לראש המשלחת הארכיאולוגית ינאל שילה.
ולארכיטקט הגן נחום מלצר

3000 שנים

ב־3000 מטרים

המצודה — מגדל דוד

המצודה "מגדל דוד", הינה אחד מאתריה החשובים והמפורסמים ביותר של העיר.

המצודה חופנת בין כתליה 3000 שנות היסטוריה ובה שרידים ארכיטקטוניים מרשימים ביופיים, החל בימי בית־ראשון ובית־שני, דרך התקופות ההרודיאנית, הביזאנטית, הערבית הקדומה, ועד לתקופות הצלבנית והעות'מאנית — כולם משולבים בגן ארכיאולוגי ייחודי.

מנקודות התצפית שעל מגדלי המצודה נשקפים מראות מרהיבים של ירושלים וההרים סביב לה — ירושלים בכל הודה והדרה.

מופע **רב־מסכי** "שלום ירושלים" הוא חזיון, המספר את סיפורה של ירושלים, ייחודה, מרכזיותה וחשיבותה לשלוש הדתות — היהדות, הנצרות, והאיסלם.

החזיון מוקרן בימים א' עד ה' ובמוצ"ש בשעות:
10.00, 12.00, 14.00, 16.00, 17.00, 18.30

בימי שישי וערבי חגים הקרנה אחרונה ב־ 14.00.

הופק עבור הקרן לירושלים בעזרת **קרן סטרלסין**.

האור־קול הוא חזיון חדש ומיוחד, הממחיש את ההיסטוריה של ירושלים לדורותיה, ולעת לילה הופך את המצודה ואת הצופה לשותפים בחוויה מרגשת ומרשימה.

האור־קול מוצג בימים א' עד ה' ובמוצ"ש בעברית בשעה 19.30, בחודשים אפריל עד נובמבר בלבד.

עם הפעלת שעון קיץ, ההצגות מתקיימות שעה אחת מאוחר יותר. המבקרים מתבקשים להצטייד בלבוש חם.

הופק עבור הקרן לירושלים בעזרת אנדי **וצ'רלס ברונפמן**.

האתר פתוח:
בחדשים ספטמבר — יוני מ־08.30 עד 16.30
ובחדשים יולי — אוגוסט מ־08.30 עד 19.00
בימי שישי, מ־08.30 עד 14.00

מגדל דוד — המוזיאון לתולדות ירושלים משוחזר ומוקם בסיוע וויאן קלור דאפילד באמצעות קרן קלור — מפעל של הקרן לירושלים.

המצודה — מגדל דוד
טל' 286511 (02) 286079 (02) ת.ד. 14005 ירושלים 91140
THE CITADEL-TOWER OF DAVID
TELEPHONE: (02) 286079 (02) 286511
P.O.B. 14005 JERUSALEM 91140

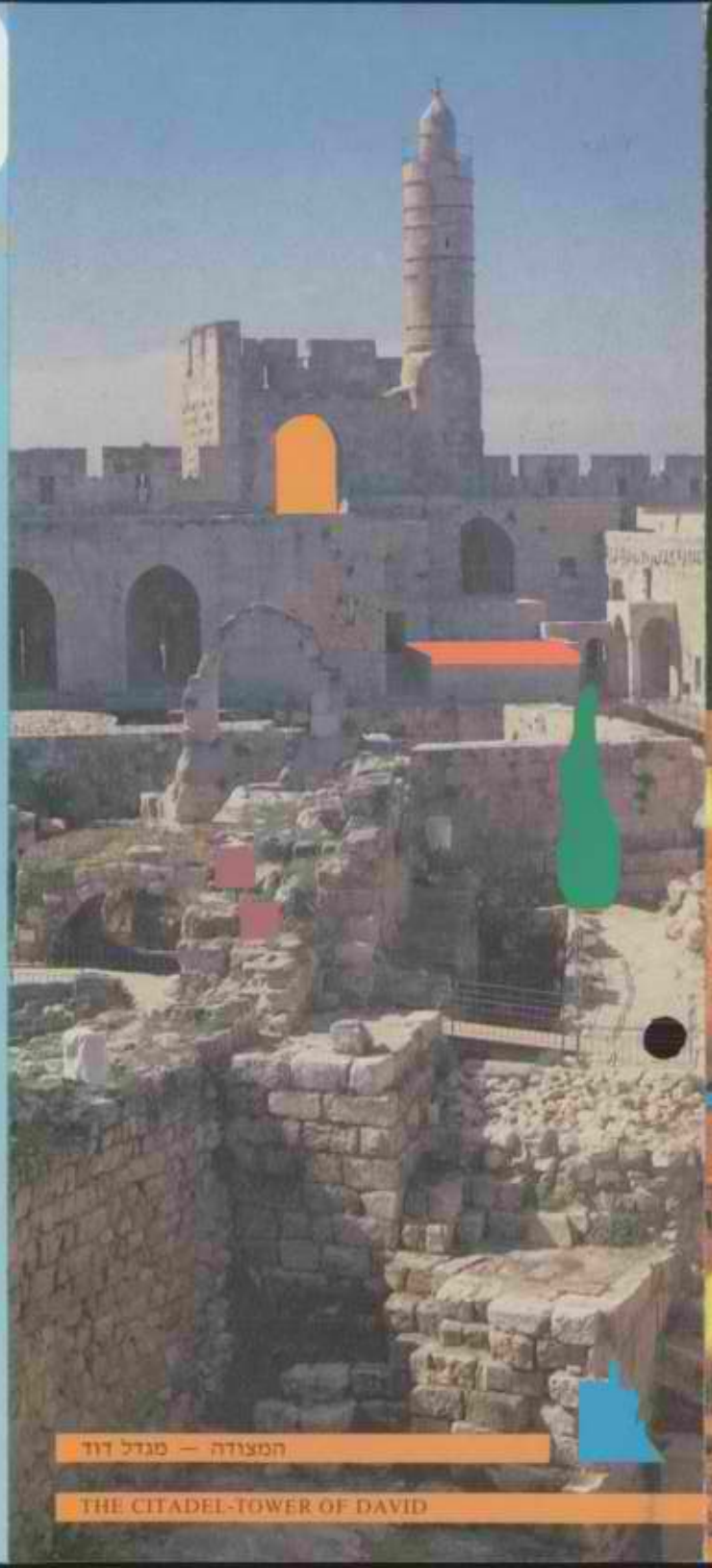

המצודה מגדל דוד
THE TOWER OF DAVID
LA TOUR DE DAVID
DER DAVIDSTURM

3000 YEARS IN 3000 METERS

THE CITADEL–TOWER OF DAVID

The Jerusalem Citadel "Tower of David" is one of the city's most important and best-known sites. The Citadel contains within its walls three thousand years of history, with impressive architectural remains from the age of the First and Second Temples, the Herodian, Byzantine and Early Arab periods to Crusader and Ottoman times, integrated into a unique archaeological garden.

Breathtaking views of Jerusalem and the surrounding hills — Jerusalem in all its glory and wonder — can be seen from the vantage points of the Citadel's towers.

A **multi-screen** show, "Shalom Jerusalem", tells the story of Jerusalem, its uniqueness, centrality and importance for three religions: Judaism, Christianity and Islam.

The show is screened in English:
Sunday to Friday at: 8.30 a.m.; 10.30 a.m.; 12.00 noon; 12.30 p.m.; 2.30 p.m.; 4.00 p.m.; 6.00 p.m.; 6.30 p.m.; on Fridays and Festival Eves, the last show is at 12.30 p.m.

Produced for the Jerusalem Foundation with the help of the **Strelsin Foundation.**

A new nightly **Sound and Light Show** brings alive the history of Jerusalem over the generations and turns the Citadel and the spectator into partners in an exciting and impressive experience.

The Sound and Light show is presented in English: Saturday to Thursday at 8:30 p.m. from April to November only.

When summer time is in effect, the show will begin at 9:30 p.m.

Visitors are requested to dress warmly.

Produced for the Jerusalem Foundation with the help of **Andy and Charles Bronfman.**

The site is Open daily:
Sept.—June 8.30 a.m—4.30 p.m.
July—Aug. 8.30 a.m—7.00 p.m.
(Fridays 8.30 a.m—2.00 p.m.)

The Tower of David — Museum of the History of Jerusalem is being restored and developed with the help of Vivien Clore Duffield through the Clore Foundation.
A project of the Jerusalem Foundation.

3000 ANS SUR 3000 MÈTRES

LA CITADELLE–TOUR DE DAVID

La Citadelle de Jérusalem ou Tour de David est l'un des sites les plus célèbres de la ville. Trente siècles d'histoire ont laissé leurs empreintes sur ses remparts et dans sa cour où se dressent d'admirables vestiges d'architecture allant de la période du Premier Temple jusqu'aux Ottomans, en passant par le règne du Roi Hérode, l'époque des Romains, celle des Byzantins, des Arabes et enfin des Croisés.

Une promenade sur les remparts de la Citadelle vous offrira un panorama superbe de la ville et ses alentours.

"Shalom Jérusalem": un spectacle **à écrans multiples**, projeté dans l'une des salles de la Citadelle, décrit le caractère unique de Jérusalem, centre spirituel du Judaisme, du Christianisme et de l'Islam.

Séances de projection en français: dim. à jeu. 10h; 14h; 17h.

Réalisé pour la Fondation de Jérusalem avec l'assistance de la **Fondation Strelsin.**

Son et Lumière: — Nouvelle mise en scène faisant revivre l'histoire de Jérusalem à travers les siècles. Fabuleux spectacle nocturne engageant le visiteur à s'allier au site pour y vivre une expérience inoubliable.

Horaire des représentations en Français: lun. mer. & sam. à 21.30h (il est recommandé de s'habiller chaudement).

Pendant l'horaire d'été les représentations commenceront à 22.30h.

Réalisé pour la Fondation de Jérusalem avec l'assistance de **Andy et Charles Bronfman.**

Ouvert:
Sept.—Juin 8.30 à—16.30h.
Juil.—Août. 8.30 à—19.00h.
Vend. 8.30 à—14.00 h.

La Tour de David — Musée de la Histoire de Jérusalem — restaurée et developpée grâce à l'assistance de Vivien Clore Duffield, par l'intermédiaire de la Fondation Clore.
Réalisation du projet: Fondation de Jérusalem.

3000 JAHRE IN 3000 METER

DIE ZITADELLE — DAVIDSTURM

Die Zitadelle Jerusalems, "Davidsturm" ist eine der wichtigsten und berühmtesten Sehenswürdigkeiten der Stadt. Die Zitadelle enthält in ihren Mauern 3000 Jahre Geschichte, davon durch ihre Schönheit eindrucksvolle architektonische Reste, aus der Zeit des Ersten und Zweiten Tempels, der Herodianischen Periode der Byzantinischen, der frühen arabischen bis zu den Perioden der Kreuzritter und Ottomanen, alle in einem einzigartigen archäologischen Garten zusammengefasst.

Von den Aussichtspunkten auf den Türmen der Zitadelle bieten sich atemberaubende Bilder Jerusalems und der Berge ihrer Nähe.

"Schalom Jerusalem", Projektion auf **mehreren Bildschirmen.** Es ist eine Darstellung der Geschichte Jerusalems, ihrer Einzigartigkeit, Zentralität und Wichtigkeit für die drei grossen Religionen: Judentum, Christentum und Islam.

In deutscher Sprache sonntags bis donnerstags, um 8:30 Uhr, 12:30 Uhr, 18:00 Uhr.

Hergestellt für die "Jerusalem Foundation" mit Hilfe der **"Strelsin Foundation"**.

Vorführung des **Ton-und Lichtspieles** auf Deutsch:
Sonntags, Dienstags und Donnerstags um 21:30 Uhr. Nur von April bis November.

Sollte die Sommerzeit bestimmt werden, beginnen die Darbietungen eine Stunde später. Die Besucher werden gebeten, sich warm zu kleiden.

Eine neuartiges Ton-und Lichtspiel, das die Geschichte von Jerusalem durch Generationen hindurch vorstellt, lässt die Zitadelle und den Zuschauer einen Abend lang Zeugen eines aufregenden und unvergesslichen Erlebnisses werden.

Hergestellt für die "Jerusalem Foundation" mit der Hilfe von **Andy und Charles Bronfman.**

geöffnet täglich:
Sept.—Juni 8.30 Uhr—16.30 Uhr
Juli—Aug. 8.30 Uhr—19.00 Uhr
Freitags 8.30 Uhr—14.00 Uhr

Der Davidsturn — Museum für die Geschichte Jerusalems — wird mit der Hilfe von Vivien Clore Duffield durch die Clore Stiftung wiederhergestellt und entwickelt.
Ein Projekt der Jerusalem Foundation.

THE CITADEL - DAVID'S TOWER

The Jerusalem Citadel

The Jerusalem Citadel, often called the "Tower of David", is located on the western hill of the Old City. This strategic site has been fortified by every ruler of Jerusalem since the 2nd century BCE.

The name "Tower of David" stems from a popular tradition from Byzantine times. Actually, the Citadel has no historical connection with King David, who built his capital on the spur stemming southward from the Temple Mount.

The complex of structures comprising the Citadel reveals the variegated history of the city. The story of the site begins in the 2nd century BCE, when the Hasmonean (or Maccabean) kings surrounded the expanding city with a system of walls and towers.

Herod the Great, who ruled over Judea in the 1st century BCE, strengthened these fortifications and added three huge towers to protect both the western entrance to the city and his new palace, which spread to the south of the Citadel area. These mighty towers, the strength and splendor of which were described by the Jewish historian Josephus Flavius, were named Hippicus, Phasael and Mariamne.

In 70 CE, when the Romans razed Jerusalem to its foundations, Titus ordered that only these three towers should remain standing — and one of them has survived to this day, at the north-eastern corner of the Citadel.

After the destruction of Jerusalem in 70 CE, this site served as the camp of the Roman garrison. During the Byzantine period (4th—6th centuries CE), the site lost its military importance, and served as the domicile of several monastic orders. At that time, the Herodian tower still standing came to be known as the "Tower of David".

After the Muslim conquest of Jerusalem in 638 CE, a citadel was built here. Remains of a large round tower and the Omayyad citadel's ramparts have been discovered in the south-eastern corner of the Citadel courtyard.

When the Crusaders entered Jerusalem in 1099, the citadel had withstood their attack and it surrendered only after its defenders had been promised freedom to depart. During the Crusader period, the site continued to serve in its traditional military role, and the Crusaders even added further architectural elements, encompassing the Herodian tower.

In the 13th century, the Citadel was once again destroyed — this time by the ruler of Kerak in Transjordan. The Citadel remained in ruins until the 14th century, when it was rebuilt by the Mamluks in the form known to us today.

During the Ottoman Turkish period (1517—1917), the Citadel was further developed. To the east, a square was built, with a monumental entrance, while to the west, a platform for cannons was added, as was the minaret of the mosque. In the mid-19th century, this minaret came to be known as "David's Tower".

During the period of the British Mandate over Palestine (1917—1948), the military nature of the Citadel was first set aside, and the site became a museum. But soon after, already in mid-1948, it reverted to its former role, with the Jordanian Arab Legion utilizing it as a fortified position opposite the western city.

Since the reunification of Jerusalem, during the Six Day War (in 1967), the trend to make the Citadel a cultural center has become a reality. Within this framework, extensive archaeological excavations have been conducted on the site, and the Jerusalem City Museum was established there.

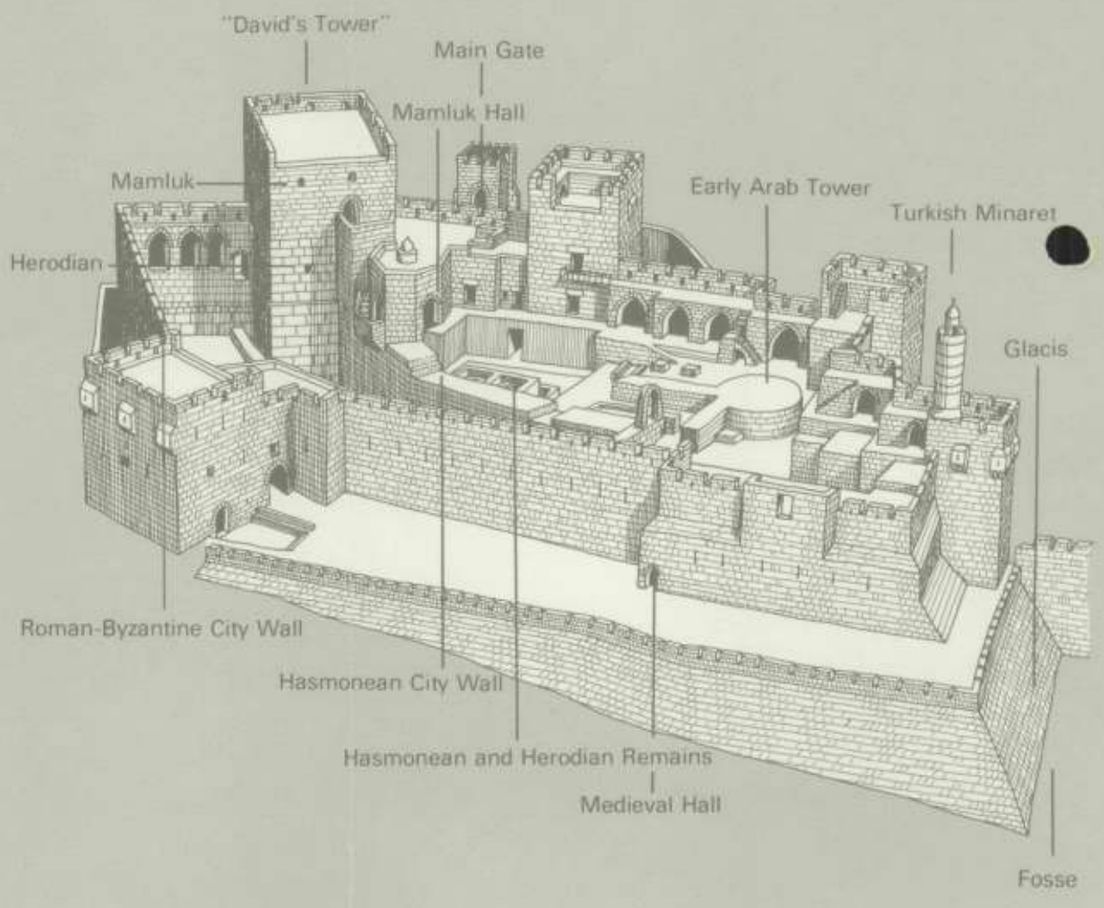

Note

- The route recommended here passes through the main highlights of the Citadel, on its different levels, including observation points and exhibitions.
- The Jerusalem City Museum regrets any inconvenience caused during your visit due to restoration works.

A Brief Guide

The entrance square 1 was where General Edmund Allenby accepted the surrender of the city on 9 December 1917.

Above the monumental entrance 2 is a dedicatory inscription noting the construction of the gatehouse in 1531-32 by the Turkish Sultan, Suleiman the Magnificent, who also built the existing city walls.

Enter the Citadel precincts by crossing a reconstructed wooden bridge spanning the fosse which protected the Citadel in medieval times. The fosse (moat) 3 is a broad, deep ditch surrounding the entire Citadel. It is bordered by two parallel walls, one of which is the outer wall of the Citadel itself. In certain parts, it is faced by a sloping wall forming a glacis 4, the purpose of which was to strengthen the lower part of the structure and to prevent close approach to the walls themselves.

Approach the entrance to the main Citadel structure, and pass through a square, originally forming a sort of barbican or outer fort protecting the gate 5, built by the Turks in the 16th century over part of the earlier fosse.

South of this square, to your left, is an open-air mosque. The gateway 6 to this mosque was repaired in the 18th century, as is noted in the inscription above the lintel.

On the mihrab (prayer niche) 7, the incised inscription records the work of Suleiman the Magnificent, in the 16th century.

Upon leaving the mosque, opposite is a large structure, the upper part of which is from the Mamluk period. The base 8, built of huge, well-dressed ashlar stones, is the remains of one of the three royal towers built here by King Herod (1st century BCE). This tower has been called the "Tower of David" since Byzantine times, and it is to be identified with the Herodian Phasael or Hippicus tower. At the base of the tower are Byzantine structures 9.

From here, cross over a stone bridge 10 built above another part of the fosse. On the right-hand outside wall of the bridge is a carved medallion containing an inscription of Suleiman the Magnificent.

The main entrance to the Citadel itself 11 is apparently Crusader. The inscription originally found in the inner arched niche recorded its restoration by the Mamluks in the 14th century.

The first chamber is the guardroom 12, around which are stone benches for the use of those waiting for permission to enter the Citadel.

Now pass through the inner gateway 13, flanked by grooves in the wall, intended for the iron grille or portcullis, which could be raised and lowered. The iron-plated gates are apparently Turkish.

From the inner gate turn left into a hexagonal hall 14 built in the 14th century over earlier remains. To the right is a door leading up a stairway to the roof, from which the entire inner courtyard of the Citadel can be viewed.

This roof also gives access (follow the arrow) to the "Tower of David" and the exhibition hall there. The hall itself displays various elements typical of medieval architecture. A stairway leads up to the roof of the tower, providing a splendid panorama of the entire Old City.

Descending once again to the roof of the hexagonal hall, walk to the eastern tower 15 and along the reconstructed wooden footpath. Along this part of the route, you can see below, in the courtyard, remains of Second Temple period buildings 26, Crusader pillar bases 17, the Early Arab citadel walls 19, and one of the Early Arab towers 20.

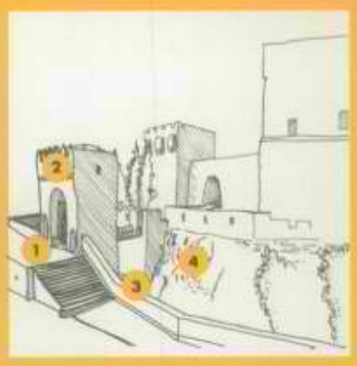

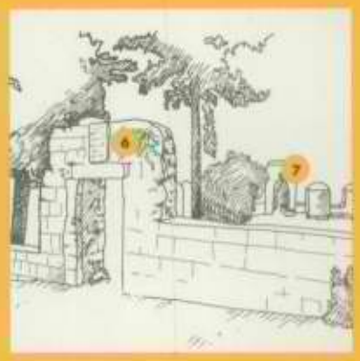

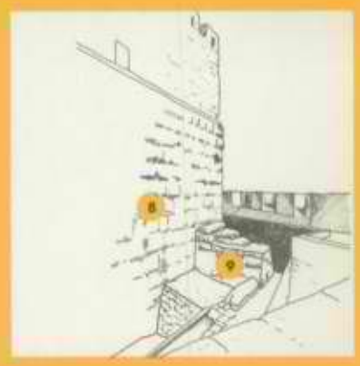

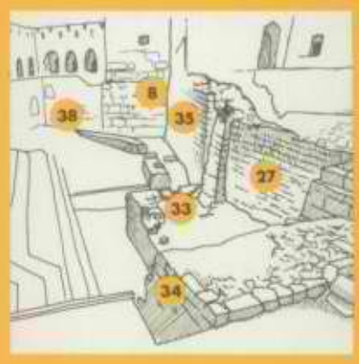

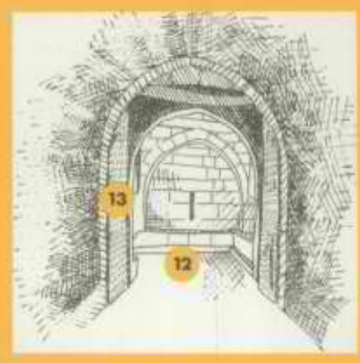

Continue along the footpath, and a narrow stone stairway (follow the signs) to the south-eastern tower 21 . From here view the various elements in the courtyard. It is also possible to ascend to the roof of the tower, which provides a panorama of the Old City.

Now continue along the footpath toward the minaret 40 , built by the Turks in 1635. During the 19th century the name "David's Tower" came to be transfered to this tower, and it became a symbol of the Citadel — and of Jerusalem.

Continue along the roof of the south-western tower, where there is a splendid view of the city to the south and west. From the inner stone railing observe further early remains in the inner courtyard, including a tower of the Second Temple period 22 with an isolated arch above it 23 , and a Byzantine addition 28 to the "First Wall" below.

Now descend and find, opposite you, the entrance to the mosque 41 . This mosque was built within the tower complex apparently in the 13th century. In the 14th century it was repaired, as is recorded in an inscription found there. Another inscription, at the entrance, records its restoration in the 19th century. Within, there are various interesting architectural details, as well as an exhibition hall.

From the mosque, follow the arrows to the stairs descending to the southern corner of the Citadel courtyard. Here, remains of fortifications from various periods have been found: part of the Early Arab citadel (7th-8th centuries), with a round corner-tower 20 , 9.8m in diameter, and adjoining walls 19 on the west and north; these are built over a tower from late Second Temple times 22 , beneath which are remains of a Herodian tower.

Continue and pass along the line of the "First Wall" 24 , from the Hasmonean period, strengthened and thickened under Herod the Great.

From the Roman-Byzantine cistern 25 , of the 4th century, proceed to 26 , where a series of walls has been revealed. The uppermost of these form a network, usually identified as part of the substructure on which Herod's palace had stood (1st century BCE), spreading to the south. The lower walls are the remains of Hasmonean buildings built up against the city wall. An entrance to one of these houses can be seen as well.

Follow the arrow, and proceed through the breach in the early city wall. This wall 27 , called the "First Wall" by Josephus Flavius, is from Hasmonean times (2nd century BCE), when settlement in the city again spread to the western hill and it was encompassed within the city walls.

The wooden bridge (modern) leads to the medieval city wall 29 , on which you can walk. Follow the arrow, and ascend up the steps to the middle pathway of the Citadel. Along this walk peer through the loopholes 42 , which were a basic element in the defensive and offensive features of the Citadel. Near the loopholes you can also see incised and painted inscriptions in modern Arabic, specifying types of weapons used by the Jordanian Arab Legion here, which occupied the Citadel between 1948 and 1967.

To the right is the western tower 43 , containing two exhibition halls. From the first hall, a stairway leads up to the roof of the tower, where there is a fine view of the remains uncovered within the Citadel courtyard.

To the west of the roof there is a narrow passageway 44 leading into a medieval defensive feature at the far side of the tower — a machicoulis for pouring boiling oil onto the besieging enemy below. From the outside, this feature appears as a sort of solid balcony standing on brackets. From here, it is also possible to ascend to the observation point.

From the roof of the tower, descend through the exhibition halls to the inner hall of the western gate. To the right is the hall of the tower where a multi-screen video program on Jerusalem can be viewed.

Follow the arrows, and proceed to the lower courtyard, where a further part of the early city fortifications has been uncovered. The first element encountered is a part of the Roman-Byzantine city wall 38 , apparently rebuilt under Constantine the Great (4th century CE).

Further to the right is a group of remains from the Second Temple period: the Hasmonean city wall 27 called the "First Wall" and a Hasmonean tower 33 , which were built around the 2nd century BCE. During the archaeological excavations, hundreds of catapult stones were discovered adjacent to these remains, along with arrowheads and slingstones. This may well be evidence of the attacks of the Seleucid army under Antiochus VII, who besieged Jerusalem, the capital of the Jewish king Hyrcanus II, in 132 BCE.

In the days of Herod the Great the fortifications system underwent numerous and considerable changes: three huge towers were added here — "Hippicus", "Phasael" and "Mariamne", of which only one remains 8 , to the northeast, traditionally called the "Tower of David", and visited at the beginning of the tour of the Citadel. The line of the "First Wall" 35 was strengthened and thickened, as was the Hasmonean tower 34 .

From this point, you enter a modern concrete tunnel, from which a cistern 45 can be seen. Emerging again from the tunnel, you proceed to 30 , where another element of the fortifications has come to light: the Hasmonean tower 31 , preserved to a great height and some 24m long. Above it is the corner of the Herodian tower 32 . Higher up are the walls of another tower, 22 , from the end of the Second Temple period, which was passed earlier in the tour.

Follow the arrow, to the right, and approach a medieval tunnel 46 through which a subterranean hall 47 can be entered. The mosque is built immediately above it.

This hall contains remains of the original Crusader structure. The present building is of the Mamluk period. Within it, the southern edge of the Hasmonean tower 31 came to light in the archaeological excavations.

From this subterranean hall, there is an exit to the fosse, by way of a tunnel. Ascend from the fosse to the walk along the city walls, or you can leave the Citadel complex through David's Garden, bringing your tour to a close.

Courtyard Level
Eastern entrance and middle level footpath
Upper level footpath
Underground passage
Observation point

Dates in Jerusalem's History

First Temple Period	**1200-587/6 b.c.e**
Building of First Temple by King Solomon	960 b.c.e
Kingdom of Judah	922-587/6 b.c.e.
Destruction of First Temple	587/6 b.c.e.
Second Temple Period	**537 b.c.e.-70 c.e.**
Return to Zion	537 b.c.e.
Seleucid and Ptolemaic rule	332-165 b.c.e.
Hasmonean Kingdom	165-37 b.c.e
Herodian Period	37 b.c.e.-70 c.e.
Destruction of Second Temple	70 c.e.
Roman rule	**70-324 c.e.**
Founding of "Aelia Capitolina"	135 c.e.
Byzantine Period	**324-640 c.e.**
Constantine's reign	324-337 c.e.
Justinian's reign	525-565 c.e.
Early Arab Period	**640-1099 c.e.**
Building of the Dome of the Rock	688-691 c.e.
Building of Al-Aksa Mosque	706 c.e.
Crusader Period	**1099-1244 c.e.**
Ayyubid rule	1187-1250 c.e.
Return of the Crusaders to Jerusalem	1229-1244 c.e.
Mamluk Period	**1250-1517**
Ottoman Period	**1517-1917**
British Mandate	**1917-1948**
Jerusalem Divided	**1948-1967**
Jerusalem Reunited	**1967**

THE CITADEL — DAVID'S TOWER

Open daily:
September—May: 08.30—16.30
June—August: 08.30—19.00

- Archaeological Garden
- Multi Screen Show
- Sound & Light Show, evenings, April-October
- Souvenir Shop

Tel. 02-285770 — 02-286079
P.O.B.14005
Jerusalem 91140

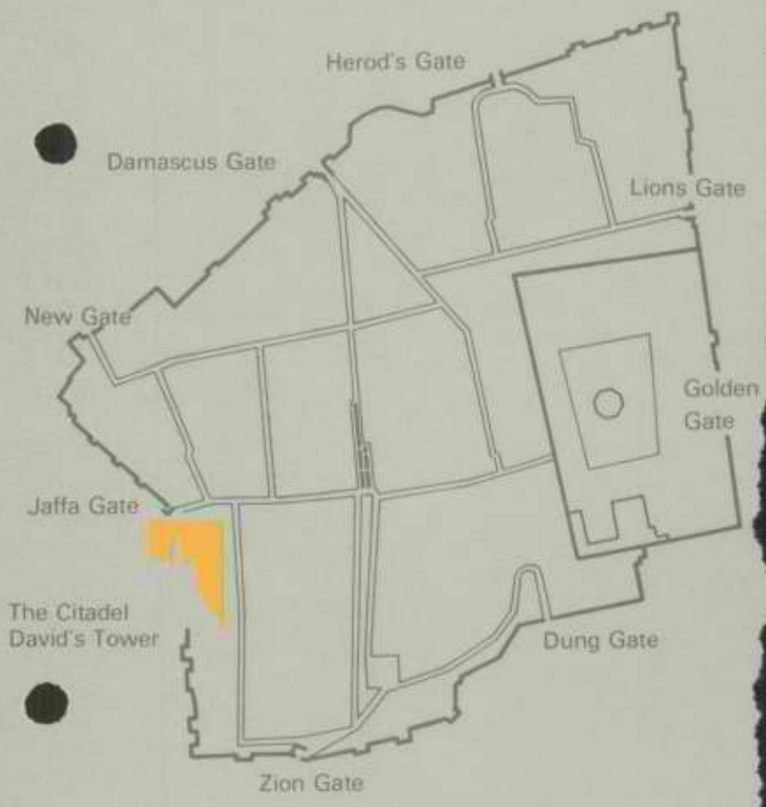

The Citadel — David's Tower was restored and developed with the help of Vivien Clore Duffield through the Clore Foundation.

Academic Adviser: Prof. Y. Ben-Arieh
Text: Renée Sivan — Dina Koifman
Graphic Design: Rachel Hacohen, Iris Gerlitz

©All rights reserved to the Citadel — David's Tower

1:100 : מ.ק.ל

1:100 : מ.ק.ל

1:100 : מ.ק.ל

5000 קמ"ר של טבע ונוף אקזוטיים ב:

שמורת ההיסטוריה והטבע הגדולה ביותר בארץ

צריך לראות כדי להאמין

חוויה אותנטית יחודית מסונה: "קפיצה למימד אחר של זמן" ובעיקר אל סיפורים ונופים ראשוניים מצפה למטייל ולנופש בשמורת ההיסטוריה והטבע.

האזור, המצוי בלב הארץ - מרחק נסיעה קצר יחסית ממרכזי האוכלוסיה - טולל בתוכו למעלה מ-5,000 קילומטרים רבועים של היסטוריה, טבע ונוף המהווים ציוני דרך בהתפתחות העם היהודי לתקופותיו. החל מזמן האבות, עבור לכיבוש הארץ על-ידי שבטי ישראל, תקופת המלוכה, החשמונאים, מרד בר-כוכבא ועד ימינו עם חידוש ההתיישבות היהודית באזור.

האזור הינו שמורת ההיסטוריה והטבע הגדולה ביותר בארץ אשר בנופיה נולדה וחיה ההיסטוריה של תקופות ועמים. אתריה ידועים למאות מיליוני בני אדם בכל רחבי תבל - נוצרים, מוסלמים ובני דתות אחרות. פינת טבע זו, אשר הפוטנציאל הטמון בה טרם "נחשף" לציבור הרחב, מקנה למבקרים בה תחושה של שוני מנופים אחרים המוכרים בארץ.

הנכנס ל"שמורה" יכול להבחין בחקלאות עתיקת יומין שנשתמרה במשך הדורות, כפרים טיפוסיים, עדרי צאן, תעשיית שמן, תעשיית פחמים, תעשיית זכוכית ותעשיה טכנולוגית מתקדמת מצד שני. כל אלו מצויים בנוף קדומים קסום של שדות מוריקים, שפע צמחיה, נחלים ומפלים מרשימים, יערות מצילים - דרך מרחבי מדבר יהודה הפראיים על מצוקיו, הקניונים, מצודות היסטוריות וחיות בר ועד לגאות מידבר אקזוטיות הפזורות בבקעת הירדן.

לאורך כל הדרך מזומנות למטייל שפע חוויות יחודיות באזור הכולל מגוון אתרים המצדיקים טיול לנקודה או שילוב של מספר מקומות לאורך ציר טיול.

פרטים נוספים על סיורים מודרכים וטיולים באזור, שירותי מזון ולינה, טיולי חוויה וטיולים הבנויים לקבוצות ויחידים, ארועים, ביקורים ומסלולי טיול לפרטיים, ניתן לקבל ב"**ארץ תור**" - האגודה לקידום התיירות בשומרון, יהודה והבקעה, ס.ל. 39107, 052-39485 שמשרדיה ביקיר או אצל מציגיה בארץ.

עונות מומלצות לביקור - כל השנה, ובעיקר בתקופת האביב והקיץ כאשר האזור ירוק ופורח ושורר בו טמפרטורה נוחה לעומת אזורים אחרים בארץ.

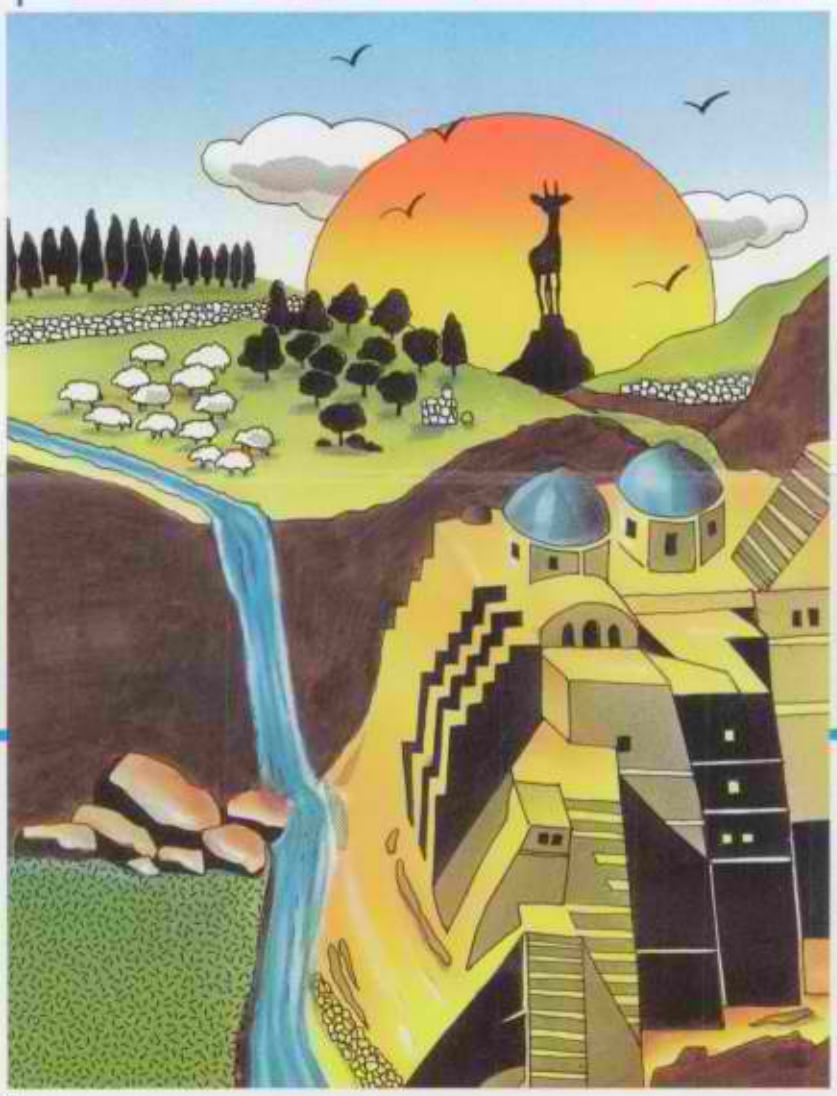

מקומות ביקור

טבע ונוף

שמורת יער יתיר. יער בדרך שבין צומת שוקת לסוסיא בדרום הרי חברון. במקום מתקני פיקניק. מומלץ לשילוב עם ביקור בסוסיא.

הגבעה הצהובה. ממערב לאלון שבות. גת ושרידי דרך קדומה, צמחייה מיוחדת. בפסגה מגדל תצפית 1000 מ' מעל פני הים.

הר גילה. בין ירושלים ובית לחם, מתנשא לגובה 923 מ', תצפית מרהיבה על ירושלים והרי יהודה. מצויים במקום: מינזר קרמלי זאן, בית-ספר שדה של החברה להגנת הטבע ומרכז מידע בוטני ועל עופות דורסים.

הגן הבוטני והזואולוגי. ב"ס שדה כפר עציון. תצוגת כלים חקלאיים מסורתיים.

מעיין בתיר. כפר ציורי על צלע הר ובמרכזו מעיין ממנו יוצאות תעלות השקייה המשקות עמק פורה בשיטות שהיו נהוגות בימי קדם.

נחל מעיינות. הכניסה לאפיק בין חוסן למבוא ביתר. מערות קרסטיות, מעיינות תת-קרקעיים, בוסתנים וחקלאות שלחין מסורתית.

נחל ומערת חריטון. המערה הגדולה והסבוכה בארץ. נמצאת בין תקוע להרודיון. הכניסה עם מדריך ותאורה מתאימה.

נחל פרת (ואדי קלט). ליד מעלה אדומים מסתעפת דרך אל הנחל היורד מהרי בית-אל לירוחו. נאת המדבר שימשה מקלט לנזירים מראשית ימי הנזירות במאה ה-4. חביות בה מערות נזירים עזובות ומנזר סט. ג'ורג' הציורי, הדבוק לסלע.

עוג'ה. מעיין ומגלשת מים עתיקה ואטרקטיבית צפונית ליריחו ליד קיבוץ ייטב.

מעיינות ודאי זרקא ("המעיינות הכחולים"). מתחת לישוב נווה צוף, באפיק הוואדי, קבוצת מעיינות מפכים וביניהם חוות חקלאיות מעובדות בשיטות קדומות.

יער אום צפא. מערבית לרמאללה ליד היישובים נווה צוף ועטרת. שריד ליערות שכיסו את הארץ לפני שנים. ביער קרקע טחובה ובזכותה צמחייה סבוכה וחי עשיר. ביער שבילים ומתקני פיקניק.

הבור הקרסטי ביצהר. ליד הכפר עצירה-אל-קיבליה. "בור קרסטי" עגול ועמוק שנוצר כנראה בשנת 1927. בתוך הבור שוכנות להקות של אלפי ציפורים שבשעות בין הערביים מגיעות בהמוניהן מהישוב יצהר תצפית.

הר עיבל. מצפון לשכם. ההר הגבוה בשומרון, ממנו תצפית נהדרת על עמקי שכם. במדרונו המזרחי נמצא לאחרונה מזבח מתקופת יהושע בן-נון.

[illegible]זים. מקום הפולחן המסורתי של העדה השומרונית. על פסגת ההר מזבח ותצפית נוף.

הר כביר. "ההר הגדול" - מזרחית לשכם. ניתן להגיע לפסגתו דרך כביש עוקף שכם והיישוב אלון מורה. בראש ההר תצפית לבקעת תירצה ולכיוון שכם והרי גריזים ועיבל. במקום סידורים לפיקניק.

[illegible]דאן. לרגלי הכפר טלוזה והר השקדים על [illegible]שכם-טובס ובדרך העולה מנשר דמייה. בדן הוא שם של ישוב שומרוני שנודע בריטוריו בתקופת המישנה והתלמוד. במקום בתי קפה סביב מפלי מים ויובלים זורמים. בטעלה האפיק מעיין איתן.

תעשיית הפחם בשומרון. תעשייה אותנטית ב"מפחמות" אשר את היפות שבהן ניתן לראות בכביש שבין בקעה אל גרנייה לעמק דותן.

יער אום ריחן. שמורת יער עם צמחייה עבותה, חי וטבע עשירים, מגדל תצפית ומתקני פיקניק.

היסטוריה וארכיאולוגיה

ח. סוסיא. אתר שהיה בו ישוב יהודי גדול בתקופת התלמוד בקרבת הישוב החדש סוסיא. בחפירות שבוצעו נחשף בית-כנסת מפואר ובתוכו מספר פסיפסים. כמו כן נתגלו במקום [illegible] מבנים, בחלקם תת-קרקעיים. ליד הכניסה [illegible]ת הכנסת פסיפס ובו הקדשה מאב לבנו בר-המצווה אותה חגג במימון שיפוץ בית-הכנסת.

חברון. במערת המכפלה שקנה אברהם מעפרון החיתי קבורים האבות: אברהם, יצחק, יעקב, שרה, רבקה ולאה. שעות הביקור: 7.30-10.30, 13.30-16, להוציא יום ו'. בעיר [illegible]ת זכוכית הקרויה על שמה וישוב יהודי מתחדש.

גוש עציון. נפל במלחמת העצמאות, שוחרר במלחמת ששת הימים ושוקם על-ידי צאצאיהם של מייני 1948. שוכן בצומת דרכים מרכזית עוד מתקופת האבות.

"האלון הבודד". עץ אלון קשיש שהיווה מרכז וצומת דרכים לארבעת ישובי גוש עציון עד מלחמת העצמאות. גילו מוערך ב-600 שנה. שימש כסמל הגוש לבני הנופלים עד שובם לגוש ב-1967.

ההר והמנזר הרוסי. ממזרח לכפר עציון. שרידי כנסיה ביזנטית, רצפת פסיפס, מערות קבורה חצובות, נתות ומנהרה תת-קרקעית.

המנזר הרוסי שהוקם ב-1892 שימש כמישלט מרכזי בהגנת הגוש.

הר הורדוס (הרודיון). אחד ממבצרי הורדוס במדבר, ולפי הסברה גם מקום קבורתו. חלקו העליון של ההר דמוי החרוט מלאכותי ונחשף בו שרידי ארמון, מרחצאות, אולמות ומגדלים ששימשו את לוחמי בר-כוכבא.

הרודיון תחתית. לאחרונה נחשפו באתר מוקדי עניין חדשים, ביניהם: הקומפלקס המלכותי ומנהרות ששימשו את לוחמי בר-כוכבא בשנים 132-135 לספירה.

בריכות שלמה. כ-3 ק"מ מדרום לבית-לחם, בריכות גדולות מתקופת בית שני, האוצרות את מי הגשמים ומעיינות הסביבה וסיפקו מים לירושלים מאז ימי קדם.

בית לחם. עיר הולדתו של דוד המלך ובמבואותיה מצוי קבר רחל. לפי המסורת הנוצרית נולד ישו בבית לחם ומצויה בה כנסיית המולד.

תל ביתר. תל קדום ליד הכפר בתיר. מזוהה עם ביתר הקדומה שהיתה מרכז המרד בשלטון הרומאי בראשות בר-כוכבא. ביתר היתה המעוז האחרון בו התבצרו המורדים ולאחר מצור ממושך נפלה.

עמק האלה. עמק העולה מהשפלה לגוש עציון, בו נערך עפ"י המקורות הקרב בין דוד לגלית. במקום כיום תחנת תקשורת לוויינים. בבביש העולה מהעמק מרפסת תצפית על "גבעת הקרב" של ל"ה הלוחמים שנפלו במלחמת השחרור.

מעלה אדומים. נבעה שצבעה אדמדם בדרך לים המלח. לפי המסורת הנוצרית כאן מקומו של פונדק השומרוני הטוב, שעליו נבנו מצודה צלבנית ו"תאן אל חתרור" הממלוכי. בסמוך - עיר חדשה מתפתחת ומרכז תעשייתי. במרכזה מנזר ביזנטי עם רצפות פסיפס ובריכות תת-קרקעיות.

יריחו. העיר אשר יהושע בכניסתו לארץ הקיף 7 פעמים לפני כיבושה. נחשבת לקדומה בעולם (התקופה הניאוליתית, 8,000 לפנה"ס). מאתריה המעניינים: תל-אבו-עלייק - שרידי אמות המים וארמונות החורף של הורדוס והחשמונאים לפניו. מבצר קיפרוס שקרא הורדוס ע"ש אימו ומנזר קרנטל צמוד לצלע ההר.

בית הכנסת שלום על ישראל. צפונית ליריחו, עם רצפת הפסיפס בה סמל המנורה והכתובת "שלום על ישראל".

ארמון הישאם. צפונית ליריחו. ארמון מהתקופה האומאית (המאה ה-8). בנייתו לא נשלמה והוא נחרב ברעידת אדמה בשנת 747. במכלול הארמון מבנים שונים והוא שימש, כנראה, כאחוזת צייד.

נערן. צפונית ליריחו. ישוב מתקופת בית שני שהתקיים גם לאחר החורבן. במקום שרידי בית כנסת ורצפת פסיפס מרהיבה.

קבר הנביא שמואל – נבי סמואל. המסגד עם הצריח עומד על יסודות כנסיה צלבנית וסציין את מקום הקבורה המסורתי של שמואל הנביא. שעות הביקור: 8-17 (קיץ); 8-16 (חורף).

תל גבעון (ג'יב). מזוהה עם גבעון המקראית שתושביה החיוויים הערימו על יהושע. גבעון שימ־שה מרכז דתי חשוב לפני הקמת בית המקדש בירושלים. בחפירות נחשפו: יקב, בורות־מים, שרידי מבנים, בריכת מים גדולה ומנהרה.

שילה. עיר בירה בתקופת השופטים. מרכז רוחני בו היה המישכן ובו שימש עלי הכהן. שילה נתייחדה בסיפור המקראי שחל בט"ו באב (חג האהבה) שבו תפסו בני בנימין נשים בכרמי עמק שילה. באתר מיבנה עם רצפת פסיפס. בקרבת התל ישוב יהודע.

קדומים. בתחומי הישוב החדש אתר ארכיאולוגי חפור של עיר קדומה; מוזיאון ומופע אור־קול.

שכם. שרידי תיאטרון, היפודרום ומערות קבורה.

תל שכם. שרידי עיר כנענית מוקפת חומה.

קבר יוסף בשכם. נמצא בכניסה המזרחית לעיר למרגלות תל בלאטה המזוהה עם שכם המקראית.

ח. צופין. אתר על גבעה במזרח הר־שומרון, כק"מ ממזרח לקלקיליה. במקום בורות חצובים וחלקי רצפות פסיפס מן התקופה הרומית. על הגבעה

מצבת־זכרון לחללי חטיבה 5, שכבשה את האיזור.

שומרון (סבסטיה). חורבות הבירה הקדומה של מלכי ישראל בשומרון, כ־12 ק"מ מערבית לשכם. הוקמה על־ידי עמרי, מלך ישראל, כ־900 שנה לפני הספירה. באתר שרידים רבים מתקופות שונות: רחוב העמודים, חומות ושער העיר, תיאטרון ועוד. במקום שירותים, מסעדות ומזכרות. כניסה — בתשלום בין השעות 9-16, כל יום.

מנזרים באזור: סנט גורג, סר סבא, קרנטל, תאודוסיוס במדבר יהודה והבקעה וכן מנזר כרים־יזאן בבית ג'אללה, מנזר השתקמים בלטרון שלידו מבצר צלבני ואתר הנצחה לחללי השריון ומנזר מר אליאס על כביש בית־לחם-ירושלים.

מסעדות

מפגש הבקעה. יפית, כביש הבקעה, 02-941609.
המתנחלים. ק. ארבע, חברון, 02-961355.
נקודת חן. ק. ארבע, 02-961039.
פונדק כפר עציון. 02-935148.
המכבים. מושב אלעזר, 02-931191.
מפגש אלבריט. מעלה בית חורון, 02-361450.
מפגש בית אל. בתחנת הדלק בית אל.
חמדת אבות. קרני שומרון, 052-39117.
נוף קדומים. קדומים, 052-921902.
אריאל הקטנה. אריאל, 03-9366258.
החצר האחורית. אריאל, 03-9366617.
אלון מורה. על הר כביר.
ארוחות בדואיות כשרות באוהלי קידר, 052-39107.

חוות רכיבה. פארק קנדה. (פתוח גם בשבת) כמו כן חוות בעמתות, כפר אדומים, קדומים.

תחנות דלק. מפגש הבקעה - יפית, קרית ארבע - חברון, צומת נוש עציון, עפרה, צומת בית אל, קרני שומרון, אריאל.

מסלולי טיול חווייתיים לכל המשפחה

בעקבות "איש הקש" (שומרון)

טיול אל התחישבות החדשה, ההר הכביר, המעיין עם איש הקש ודרך מעלה השקדים לסבסטיה – בירת מלכות ישראל.

נסיעה לאורך כביש חוצה שומרון לאריאל, סיבוב באריאל והמשך נסיעה לצומת תפוח, משם צפונה (שמאלה) בכביש "עוקף שכם" אל אלון מורה ולמצפור מרהיב בהר כביר (שילוט במקום) וירידה ברגל או ברכב למפלי נחל ביידאן. צפייה על "איש הקש" (קולע הנצרים) וטיול בסבך הנחל. הפסקת קפה וצהריים ב"בתי הקפה" באזור, ולאחריה עלייה ב"מעלה השקדים" (בכביש העולה לטלוזה) אל סבסטיה. ביקור בכנסיה הצלבנית, בכפר ובאתר הארכיאולוגי במקום.

נוף גלילי בשומרון המערבי

ביקור בשמורת הטבע – נחל קנה – גנים נוספי מים, נוף מרהיב ופיקניק בחיק הטבע.

יורדים ברגל מקרני שומרון לכיוון עמנואל לאורך אפיק הנחל במסלול הליכה לכל המשפחה. נוף גלילי־כרמל שופע צמחיה ומים רוב עונות השנה. בימי חול ניתן לשלב ביקור במוזיאון לממצאי העתיקות השומרון, בקדומים.

לגלות את יער העמודים (שומרון)

טיול אל יער ריחן, תעשיית פחמים קדומה, "יער" עמודי סבסטיה ואתר סבסטיה.

2 אפשרויות להגעה: 1. דרך צומת מגידו לצומת תענך, בה פונים דרומה לכיוון נוש ריחן והמשך לפי שילוט. 2. דרך מי־עמי בוואדי ערה לנוש יושבי ריחן והמשך לפי שילוט. באזור היער שרידי עיר ביזנטית, מבנים בני 2 קומות, רחובות ובתי בד. ביער צמחיה שופעת עצים מצילים, בית יערן

ומצפור נוף על נגו, ומסלול סיור משולט. במקום מתקני טיפש ופיקניק. לאחר ארוחת צהריים במקום יוצאים לכיוון סבסטיה. בדרך - תעשיית פחם (מפחמות) בכפר יעבד ולאחריה נסיעה לעמיקות שומרון־סבסטיה המשופעת בעמודי שיש מסוגנים הניצבים לאורך הדרך עד לעיר שהיתה בירת מלכות ישראל בימי בית ראשון. במקום אתר חפור ומשולט, בתי קפה ומסעדות.

טיול מרתק אל מעיינות ואדי קלט (בנימין)

טיול אל "המעיין המנגנם" (עין פואר), בדרך רומית אל מעיין "עין קלט", או על גבי סוסים אל עין "פארה".

עין פארה - בכביש ירושלים-מעלה־אדומים פונים ל"פסגת זאב" ואח"כ לשוש עלמון (עפרות). חונים ויורדים ברגל למעיין או על גבי סוסים בסיור מאורגן של חוות הרכיבה במקום (052-352755).

לעין פואר - מכביש ירושלים-יריחו פונים צפונה לכביש אלון. משאיירים את הרכב במפגש הערוץ עם הכביש ויורדים רגלית למעיין הנקרא גם "מגנגם" בשל תופעת היעלמות ובעיבת המים לסיירוגין (תופעה קרסטית).

לעין קלט - מכביש ירושלים-יריחו פונים צפונה בצומת מצפה יריחו ומשיכים למעיין, למפל ולבריכה לפי השילוט. איזור המעיין הוא שמורת טבע וניתן לשחות במקום. לאחר הביקור חוזרים בדרך העפר ופונים מזרחה בכביש מפתל הנקרא הדרך הרומית ליריחו. מגיעים לצלב גדול המסמן תצפית למנזר סס. גורג'. יורדים רגלית למנזר התלוי מעל האפיק. ניתן להמשיך ברכב מזרחה לכיוון מוצא הטחל ומגיעים לאתר ארכיאולוגי נרחב עם שרידי ארמונות החשמונאים וארמון הורדוס.

"גן עדן" בדרך לגבעת הפאפאיות (הבקעה)

לגלוש במגלשת המים העתיקה בארץ (עוג'ה), לבקר בארמון היישאם וב"גן עדן" של יריחו, בדרך לגב' הפאפאיות.

למגלשת המים העתיקה בארץ מגיעים מכביש הבקעה. בצומת ייכב צפונית ליריחו פונים מערבה ולאחר הפנייה לקיבוץ ייכב מתגלית מימין לדרך "מגלשת מים" ארוכה ותלולה בה זורמים מי נחל עוג'ה המסתיימת בבריכת מים טבעית. הגלישה מסוכנת! בהמשך הדרך - מגרש חניה ושביל הליכה רגלי נוח לאורך ואדי עשיר בצמחיה עד לנביעת המעיין, מקום אידיאלי לפיקניק. לאחר הפיקניק נסיעה ליריחו - "גן העדן במדבר" - לביקור באתריה (ראה פירוט במקומות ביקור). לאחר סיור ברחובות הראשיים והפסקת קפה וקניות, ביקור אצל גב' הפאפאיות ומפעל הקוסמטיקה הטבעית. אפשרי המשך לבית הכנסת "שלום על ישראל".

אל היער הקסום ו"המעיינות הכחולים" (בנימין)

טיול עם ריח של יער וטעם של פיקניק בטבע, ביער אום צפא הקסום.

הדרך הקצרה עולה מ"נבעת כח" (דרומית לראש העין ליד הישוב ברקן). מירושלים מגיעים דרך נבי סמואל - נבעון - שמורת נחל דולב - ביתלו - נווה צוף. במקום חורש טבעי, מתקני פיקניק, שילוט וצמחיה עשירה. לאחר מנוחה ביער ניתן לרדת לסיור רגלי של כשעה באפיק ואדי ארקא, ואדי טוואחין, בהם 13 מעיינות שופעים, "טחר לים", ובעיקם חורות חקלאיות המעובדות בשיטות קדומות.

טיול אל מקומות שעשו היסטוריה (יהודה)

דרך שער האלה (או בכביש ירושלים-חברון) אל סיפורי נוף עציון, ההר[illegible]ות לחם, בריכות שלמה וסיפור מבוא ביתר.

נסיעה לעבר נוף עציון דרך צומת ועמק האלה (סיפור קרב דוד וגוליית), ביקור באנדרטת הל"ה, תצפית על גבעת הקרב, ביקור במוזיאון הנוש בכפר עציון. לתקוע, בצומת הנוש פונים צפונה כק"מ - פנייה ימינה לאפרתה ובצומת הבא שמאלה, ירידה לביקור בהרודיון (הר הורדוס) עילי ומתחתי (שילוט במקום). ממשיכים לבית לחם [illegible] בעיר - קבר רחל, כנסיית המולד ואחר[illegible]ה לכיוון בריכות שלמה. סיור במקום והמשך אפשרי למנזר קריסמון - קניית יין וחזרה לשפלה דרך מבוא ביתר, הר גיורא ובית שמש.

אנשי הזכוכית בדרך לסוסיא (דרום הר חברון)

טיול אל תעשיית הזכוכית במבואות חברון, אתר העיר העתיקה ובית הכנסת העתיק בסוסיא ופיקניק ביער יתיר.

משפלת החוף מומלץ להגיע דרך סיור במערות בית גוברין (מירושלים בכביש ירושלים-חברון), עלייה במעלה נחל גוברין - כביש חוצה יהודה לביקור בתעשיית הזכוכית המפורסמת בחברון (על הכביש על הכביש הראשי עד לפנייה מזרחה לכיוון הישובים סוסיא, כרמל ומעון. אחרי הישוב כרמל פנייה לפי שילוט לאתר העיר העתיקה סוסיא - מבנים תת־קרקעיים מרשימים, שיחזור שרידי בית־כנסת מפואר עם רצפת פסיפס מרהיבה וכתובת פסיפס עתיקה ובה הקדשה של משקי בית־הכנסת לבנות בנו בר המצוות. ביקור במערות מגוונים משוכללות (מומלץ לעיין בחומר רקע לפני הביקור). סוסיא ירידה לפיקניק בשמורת יער יתיר.

לנוף כזה אני בטוח נוסע

ארץ תור

מיסודה של ש.ב.א. תירות · טיילות · נופש

ארץ תור, יקיר, ד.נ. שומרון
טל. 39485, 052-39107, טלקס 341167

המרחקים (בק"מ) מירושלים ל: הר גריזים / עין בידאן - 70 • יריחו - 41 • מעיינות ואדי קלט - 25 • בית לחם / ביתר - 23 • נוש עציון - 31 • חברון - 42 • סוסיא - 65.
המרחקים (בק"מ) מתל־אביב ל: הר גריזים / הר כביר / עין בידאן - 65 • יריחו - 102 • מעיינות ואדי קלט - 85 • בית לחם / ביתר - 75 • נוש עציון - 80 • חברון - 94 • סוסיא - 108.

אתר הנצחה גבעת התחמושת

לציון שחרורה ואחודה של ירושלים במלחמת ששת הימים

שדרות אשכול פינת דרך שכם מול מטה המשטרה

ירושלים 91181 טלפון 284442 (02) ת.ד. 18175

מספר הטלפון החדש הוא 828442

16.9.87

הרשות הממשלתית לתיירות

16-09-1987

נקבל

לכבוד

מר נ.

אדוני יקר,

בנוסף לדברינו לגבי הנושא הנ"ל, אנו מבקשים לדון בהצעה שלנו לגבי הקמת מרכז מבקרים בגבעת התחמושת.

מרכז מבקרים לדוגמא הוא מרכז מבקרים בגבעת התחמושת בלבד ולא בכל הגבעות. מרכז מבקרים בגבעת התחמושת יהווה מרכז מבקרים לכל המבקרים בגבעות הנ"ל. מרכז מבקרים - אולם - ארכיון יהווה בלבד.

מרכז מבקרים כזה יכלול בתוכו 700 אלף דולר לשם הקמתו ולהוסיף בבניה ולשמר לכל המבקרים בגבעות.

בברכה,

[illegible]

בנוסף אל מכתבו לרשות 1988/8 ל.נ. נשלח לדיונים שיעבור בתאריך אלון.

בברכה,
מל
21/8/87

[illegible]
23.9.87

77/TGTA
1852/710(2) 2.8.87

הצעת תקציב - תוספת אולם - אתר הנצחה גבעת תחמושת

מוגש לדיון עם ועד האתר 2.8.87.

א. רקע

1. לאתר הנצחה של גבעת תחמושת מוצע להוסיף אולם הקרנה (אודיו - ויזואלי) בן כ - 120 מקומות.

2. בכדי שלא לפגוע במבנה הקיים הבנין יתווסף באגף תת קרקעי בהתחברות לאגף "הבונקר".

3. אולם כזה יחייב בין היתר שיפורים באמצעי הבטיחות בפרויקט בכלל, תיגבור המערכות (חשמל) והתקנת מזוג אויר בגלל אופיו.

ב. פירוט

1. התכנית הוגשה לבקשה להיתר בניה לעיריה ואושרה עקרונית בהסכמת מינהל מקרקעי ישראל.

2. שינויים ועדכונים בפרוגרמה יחייבו את הגשתה שנית (טכנית) עם השלמת התכנון המפורט.

3. תוספת הבניה המוצעת היא בת כ - 220 מ"ר ברוטו חוץ מחדרי מכונות ו/או מקלט אם ידרש (באתר ביום אין מקלט).

4. תוספת הבניה כולה תת קרקעית.

5. הכוונה היא לבצע את העבודה תוך מינימום הפרעה לפעילות האתר גם בתקופת הבניה.

ג. תיקצוב ראשוני

01 - עבודות הכנה

א. חפירה בשטח - באמדן 15 X מד 1500 = 6 X 250 מ"ר (חציבה ללא פיצוצים)	22,500
ב. הכשרת דרך גישה באמדן	2,500
ג. הכשרת קו ביוב, ניקוז העתקת קווים - באמדן	8,000
ד. הגדלת חיבור חשמל, שינויים בלוחות וקווי הזנה קיימים באמדן	7,000
סה"כ 01	40,000

02 - בניה

א. בניה (כולל כל המערכות) של מבנה תת קרקעי כולל מערכות, (חוץ ממזוג אויר - ציוד קרור) - איטום מיוחד וכיו"ב - כולל גמר בבניה (ללא עיצוב פנים) 700 X 220 מ"ר	154,000
ב. תוספת לנ"ל עבור השלמת מזוג אויר + מס קניה באמדן	13,000
ג. שינויים בבנין קיים בהתאמה לצרכי אגף חדש - באמדן	13,000
סה"כ 02	180,000

03 - מערכות

א. שיפורים במערכת מים בכלל וכיבוי אש בפרט באמדן	
סה"כ 03	3,000

04 - תאורה, תקשורת וביו"ב

א. שיפורים במערכת תאורה בנין קיים

ב. תוספת מערכת גילוי אש ועשן - כללית

ג. תוספת מערכת כריזה - כללית

ד. תוספת גופי תאורת חרום במבנה
באמדן

סה"כ 04	7,000

05 - פיתוח שטח

תיקונים בשילוט, גינון, נטיעה וכו'
בגמר העבודות וחיסול דרך גישה
באמדן

סה"כ 05	5,000

06 - ציוד מיוחד וריהוט

ציוד בטיחות נייד באמדן	1,000
ריהוט - ביסאות 120 X 120	14,400
ריהוט פואיה, שילוט וריהוט קטן	5,600
דקורציות באולם ובפואיה	4,000
סה"כ 06	25,000

07 - ציוד מקצועי

מערכת הקרנה, שמע וכו' באמדן

סה"כ 07	16,000

08 - אגרות ושונות

אגרות היתרים, מים, ביוב וכיו"ב,
העתקות שמש, תשלומי חובה לרשויות,
שכפול וצילום מיסמכים.
צילומים, מודלים, פירסומים וכו',
באמדן

סה"כ 08	14,000

09 - תכנון ומדידות

מדידות
תכנון ויועצים,
תיאום ופיקוח,
סך הכל באמדן 330

סה"כ 09	40,000

10 - רזרבה לבנ"מ

הקצב לרזרבה לבלתי נראה מראש
והוצאות מיוחדות (כולל שחיקה
דולרית ?) סה"כ באומדן

סה"כ 10	20,000
סיכום ביניים	350,000
11 - 15% מע"מ (מעוגל) לנ"ל	50,000
סה"כ תקציב	$ 400,000

הערות: מבוסס על תכנון פרלינימנרי, מחירי מאי-יוני 87, מדד יוני 87
(בניה).

החברה הממשלתית לתיירות

ISRAEL GOVERNMENT TOURIST CORPORATION

אל: נינה תאריך: 26/6/87

מאת: גרי

הנדון: הרצאה

בהמשך לשיחתנו הטלפונית אני מעביר החומר

הנ"ל בהנחה שמר טלי עדיין רוצה

ינסה "לחלץ" כסף מטלי:

אולי ~~מצא~~ הבינו אור יקר.

כמו כן ומר אלון פינקוביץ בס"ד.

בברכה,

גרי

אתר הנצחה גבעת התחמושת

לציון שחרורה ואחודה של ירושלים במלחמת ששת הימים

שדרות אשכול פינת דרך שכם מול מטה המשטרה

ירושלים 91181 טלפון 284442(02) ת.ד. 18175

828442

משרד התיירות
לשכת השר
נתקבל
281
04-03-1987
ל.ל.
ה.ת.
ידיעה
תיק

ירושלים, כ"ד בשבט תשמ"ז
23.2.1987

לשכת מנכ"ל התיירות
נתקבל
321
05-03-1987
מינהל
ה.ת.
ידיעה
תיק

לכבוד
מר אברהם שריר
שר התיירות והמשפטים
ירושלים.

שר נכבד,

פנייתי זו באה בהמשך לסיכום ביקור כב' באתר ההנצחה גבעת התחמושת ביום כ"ו בשבט תשמ"ה, 17 בפברואר 1985, והבטחתו לעשות למען קידומו ופיתוחו.

עתה עם השלמת התוכניות לבנין אולם ההקרנה ופרסום המכרז למיכשור אלקטרוני, הננו מבקשים מכב' להמליץ בפני החברה הממשלתית לתיירות "תמת" אותה הזכרת בביקורך - לכלול את האתר בין הזכאים לזכות במימון תמ"ת (חברה הבת של משרד התיירות).

הננו לציין בזה כי קיים בידול משמעותי של מספר המבקרים באתר, בין מאות אלפיו נמנים אלפים תיירים המביעים אליו, אם בקבוצות מאורגנות ובמשלחות (בכלל זה המשלחות הרשמיות לקונגרסים ולועידות, הדסה, חבר הנאמנים של האוניברסיטה, היפנים, בונדס, קה"ס, הקונסרבטיבים וכו') ואם ביחידים.

אנו מצווים במיוחד בשנת ה-20 לשיחרור ירושלים ואיחודה להביא את האתר למצב שיהא אטרקטיבי ומושכי יותר הדורש השקעות, הקצבות ואמצעים.

הננו מצפים מכב' כעמית מפעל הנצחה זה לעמוד לימינו ולהאדרתו.

בכבוד רב,

יוסף שני
מנהל האתר והמוזיאון

נ.ב.
לוט בזה לעיון כב' מיפרט של תוכנית המבנה ואולם ההקרנה.
את העלות נעביר בנפרד.

(בר' ב' ד'ד'ב) ד'ד'ד'ד' ב'ד'ד'ד' ד'ד'ד'ד'

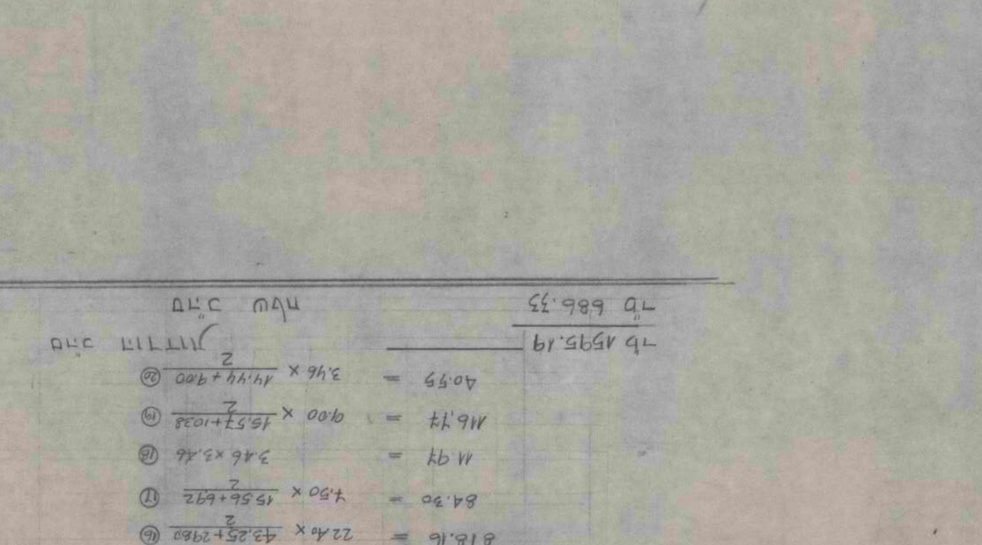
— 34.60 —
— 22.60 —
29.41
255
491
519
685
173
492
342
342
492
450
300
300
450
173
685
519
491
255
29.80
15.71
43.25
— 69.44 —
15.71
10.38
14.44
15.56
7.50
173
342
519
255
16.50
10.38
14.44
15.56
7.50
173
342
519
255
16.50
2.41
2.41
342
492
342
492
342
492

3
מבנה מנהלה
מבנה מרפאה
מבנה מגורים
מבנה מגורים
מבנה מגורים

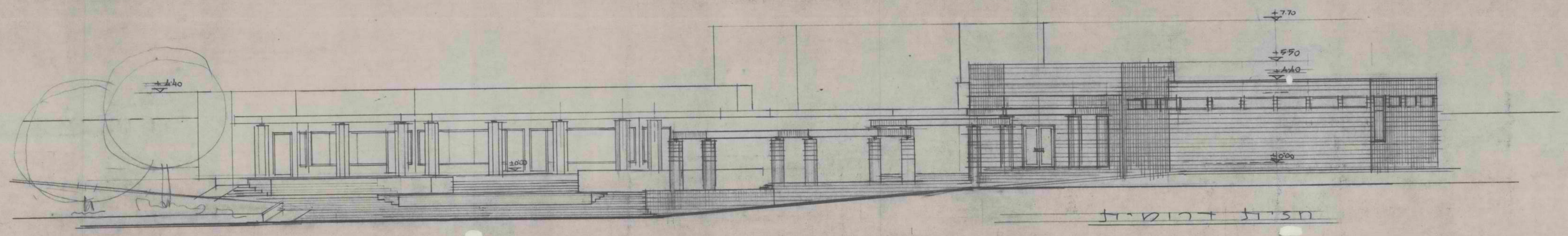

חזית דרומית

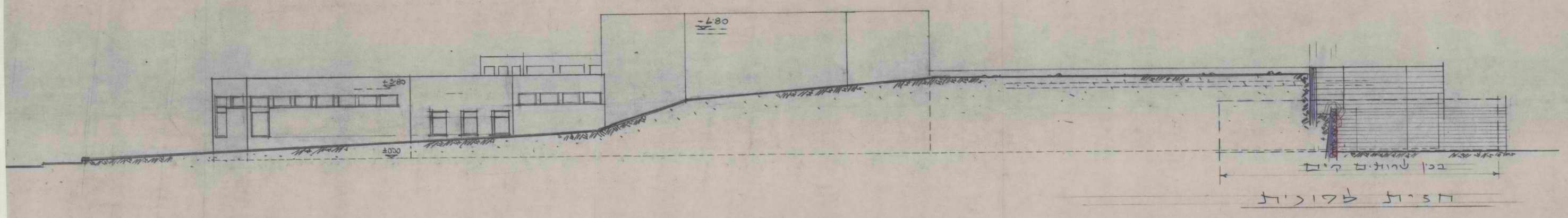

חזית צפונית

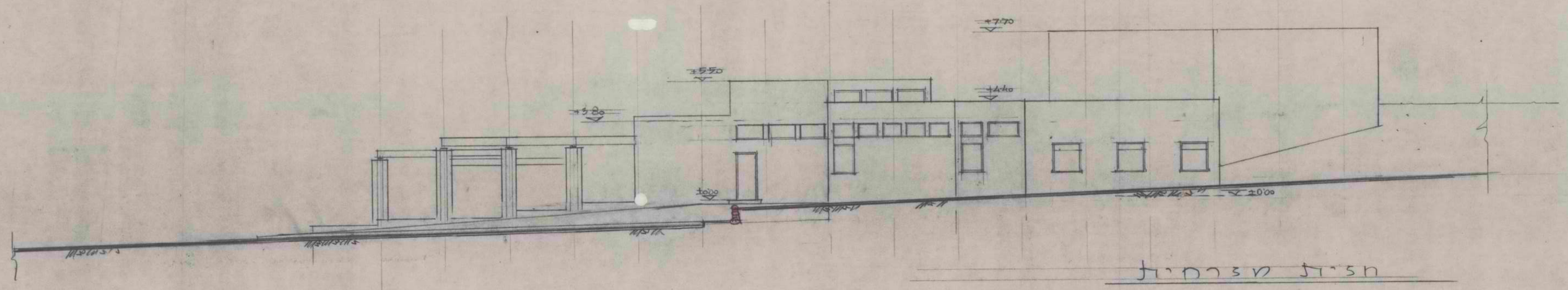

חזית מזרחית